

Vlaams
Fonds voor
Jaarverslag
2014
de
Letteren

Vlaams
Fonds voor
Jaarverslag
2014
de
Letteren

Inhoudsopgave	4-7
Woord vooraf	8-9
Inleiding	10-17
1. ORGANISATIE	18/23
1.1 VFL-bestuur	19
1.2 Dagelijks bestuur	21
1.3 Adviescommissies	21
1.4 Beslissingscollege	22
1.5 Beroepscommissie	22
1.6 VFL-team	23
2. SUBSIDIES EN PROJECTEN	24/89
2.1 Binnenland	25
2.1.1 Binnenland subsidies	25
2.1.1.1 Auteurs	25
Werkbeurzen literaire auteurs	25
Stimuleringsbeurzen literaire auteurs	28
Biografiebeurzen	28
Reisbeurzen literaire auteurs	29
2.1.1.2 Strips	29
2.1.1.3 Vertalers in het Nederlands	32
Projectbeurzen literaire vertalers	32
Stimuleringsubsidies literaire vertalers	34
Reisbeurzen literaire vertalers	34
2.1.1.4 Literaire tijdschriften	35
2.1.1.5 Productiesubsidies voor uitgevers	36
2.1.1.6 Literaire manifestaties en organisaties	38
Organisaties	38
Auteursgenootschappen	39
Manifestaties	40
2.1.1.7 Leesbevordering	41
Projecten leesbevordering	41
Stichting Lezen en Leesweb	43
2.1.1.8 Auteurslezingen	43
2.1.1.9 Boekhandels	44
2.1.2 Binnenland projecten	46
2.1.2.1 Onderzoek literaire tijdschriften	46

2.1.2.2 Poëziepromotie	47
2.1.2.3 12 minuten over vrede	47
2.1.2.4 Poëzieplatform	47
2.1.2.5 Vlaamse Auteursvereniging	48
2.1.2.6 Literaire vertalers	48
2.1.2.7 Literair middenveld	49
2.1.2.8 Staat van het Boek	50
2.1.2.9 Crowdfunding	50
2.1.2.10 Interculturaliteit en armoede	51
2.1.2.11 Auteurslezingen	54
2.1.2.12 Ken je burens	56
2.1.2.13 Onderzoek Boekhandels	56
2.1.2.14 Boekhandelstrip Londen	57
2.2 Buitenland	58
2.2.1 Buitenland subsidies	58
2.2.1.1 Vertaalsubsidies	61
2.2.1.2 Productiesubsidies	65
2.2.1.3 Vertalingen van poëzie	66
2.2.1.4 Vertalingen van geïllustreerde boeken	68
2.2.1.5 Auteursbezoeken	72
2.2.1.6 Auteurspromotie	74
2.2.1.7 Vertalershuis	75
2.2.2 Buitenland projecten	78
2.2.2.1 Buitenlandse beurzen	78
2.2.2.2 Publishers tour	79
Publishers tour kinder- en jeugdliteratuur	80
Publishers tour poëzie	81
2.2.2.3 Buitenlandpromotie non-fictie	82
2.2.2.4 Poetry International Web	82
2.2.2.5 Lyrikline	83
2.2.2.6. Vertaalprijzen	83
2.2.2.7 Residentiewerking	84
Passa Porta	84
Writers in Residence	84
2.2.2.8 Goudfazant netwerk	85
2.2.2.9 IBBY	85
2.2.2.10 Frankfurt gastlandschap	85
Publishers tour proza	87
Publishers tour kinder- en jeugdliteratuur	87

3. SAMENWERKING	90/99	6. COMMUNICATIE	118/123
3.1 Het VFL als aanspreekpunt Letteren	91	6.1 Website	119
3.2 Vlaamse overheid – IVA Kunsten en Erfgoed	91	6.2 Pers	119
3.3 Nederlands Letterenfonds	92	6.3 Publicaties	119
3.4 ELV	92	6.3.1 Elektronische nieuwsbrieven	120
3.5 Nederlandse Taalunie	93	6.3.2 Arts Flanders	120
3.6 Boek.be, VUV en VVB	94	6.3.3 Informatiefiches buitenland	120
3.7 VAV	94	6.3.4 Non-fictiebrochure	121
3.8 Boekenoverleg	95	6.3.5 Brochure <i>Bookshelf Essentials</i>	121
3.9 Steunpuntenoverleg	96	6.3.6 News & Views	122
3.10 Stichting Lezen	96	6.3.6.1 Bologna Book Fair Special	122
3.11 Flanders Investment and Trade	97	6.3.6.2 London Book Fair Special	123
3.12 VAF	97	6.3.6.3 Frankfurt Book Fair Special	123
3.13 KANTL	98	6.3.7 Inspiratiebrochure <i>Verhalen uit niemandsland</i>	123
4. FINANCIËEL OVERZICHT 2013	100/110	7. UITDAGINGEN VOOR 2015	124/129
4.1 Jaarrekening	101	7.1 Permanente evaluatie van de subsidieregelingen	125
4.1.1 Resultatenrekening 2014	101	7.2 Onderhandelen nieuwe beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid	127
4.1.1.1 Operationele opbrengsten	101	7.3 Operationalisering gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016	128
4.1.1.2 Kosten	101	7.4 Breed gedragen leesbevorderingsbeleid	128
4.1.1.3 Toelichting jaarrekening 2014 en vergelijking met 2013	102		
4.2 Balans per 31 december 2014	107		
4.3 Overzicht subsidietoezeggingen naar hoofdgroepen	109		
5. BELEID EN INTERNE WERKING	110/117	8. BIJLAGEN	130/155
5.1 ICT Auteurslezingenwebsite	111	1 Samenstelling bestuur, commissies en team	131
5.2 Interne studiepunten	111	2. Realisaties 2014	134
5.2.1 Denkdag met adviescommissies	111	3. Single audit verslagen van de bedrijfsrevisor	146
5.2.2 Beleidsplan buitenland	111	4. Lijst van afkortingen	154
5.3 Actualisering subsidiereglementen 2015	112		
5.3.1 Reglementen binnenland	112	COLOFON	156
5.3.2 Reglementen buitenland	115		
5.4 Stages en onderzoeksprojecten	116		

WOORD VOORAF

Omdat de letteren het waard zijn

Elk voorjaar trachten we u via dit uitgebreide en gedetailleerde jaarverslag een zo volledig mogelijk inzicht te geven in alle mogelijke activiteiten, subsidies, projecten en samenwerkingsverbanden van het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL). Dit jaarverslag is ons antwoord op de vraag welke bijdrage het VFL levert aan de ondersteuning van de Nederlandstalige literatuur.

2014 was globaal gesproken een erg positief jaar. Met de lancering van de vernieuwde website voor de auteurslezingen ging een stevige belofte gepaard. We wilden simultaan ook de administratieve overlast voor auteurs, vertalers en illustratoren drastisch reduceren en de uitbetaling van drie verschillende inkomstenbronnen (VFL, organisator en vervoersonkosten) via de ‘één-loket-functie’ realiseren. De grote tevredenheid van onze achterban vandaag spreekt boekdelen.

Om belangrijke maatschappelijke thema's als interculturaliteit en armoedebestrijding de aandacht te schenken die ze verdienen, werd de adviescommissie Letteren en Samenleving opgericht. Zo brachten we niet alleen diversiteit binnen in de beleidsorganen en de ondersteunde projecten van het VFL, maar werkten we onder meer ook samen met PEN Vlaanderen met het oog op de ondersteuning van gevluchte auteurs en met Studio Sesam voor de realisatie van kinder- en jeugdboeken die de superdiverse samenleving weerspiegelen. Via een experiment met slam poetry willen we jongeren met diverse achtergronden stimuleren om met literatuur bezig te zijn.

In functie van een grotere resultaatsgerichtheid zijn de rechtstreekse uitkeringen aan auteurs en de eigen efficiëntie gestegen. Met 19,5% van onze inkomsten dekken we de totale overhead, de personeelskosten bedragen slechts 13,9%. Met andere woorden: méér dan 80% wordt besteed aan onze doelstellingen. Dat veroorzaakt echter, door de lage personeelskosten, een stijgende werkdruk.

In nauwe samenwerking met het Nederlands Letterenfonds bereiden we actief het Vlaams-Nederlandse gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016 voor. Met de originele en creatieve inbreng van artistiek intendant Bart Moeyaert zullen we de Lage Landen presenteren op een vernieuwende en inspirerende wijze.

Het BoekenOverleg slaagde erin om een aantal eisen van zijn memorandum *Boeken op Tafel* in het Vlaams regeerakkoord te krijgen. De realisatie van een gereguleerde boekenprijs, een breed gedragen leesbevorderingsbeleid en een verderzetting van het geïntegreerd letterenbeleid en verankering daarvan bij het VFL werden officieel (her)bevestigd en zullen vanaf 2015 ook politiek worden vertaald.

Oktober 2014 bracht samen met de Boekenbeurs minder fraai nieuws. Als gevolg van interne reorganisaties verdampt de Bezige Bij Antwerpen van een behoorlijk autonome Vlaamse uitgeverij in een bijhuis van Amsterdam. Het zorgt voor flink wat beroering, net zoals de besparingen van € 450.000 of 7,5% die het VFL voor 2015 krijgt opgelegd. We hebben getracht een evenwichtig besparingsplan uit te werken, waarbij we onze kerntaak ‘de rechtstreekse ondersteuning van de individuele kunstenaar’ maximaal konden vrijwaren. Op diverse andere terreinen dienden we harde keuzes te maken.

Toch laten we de moed niet zakken en zullen we in 2015 alles op alles zetten om samen met de minister van Cultuur een stevige beheersovereenkomst voor de periode van 2016 tot en met 2020 te onderhandelen, met ruimte voor groei en ambitie. Omdat de letteren het waard zijn.

Jos Geysels, voorzitter

Koen Van Bockstal, directeur

INLEIDING

Directe impact voor auteurs en vertalers

Voor de zoveelste keer op rij kan het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) aankondigen dat het er ook in 2014 in geslaagd is om meer rechtstreekse steun aan auteurs, vertalers en illustratoren te verlenen. Ook de uitdagingen en bijkomende inspanningen met betrekking tot onze dotatie van de Vlaamse overheid vormen stilaan een vertrouwde constante. In 2014 spendeerde het VFL een recordbedrag van €1.716.315 aan werkbeurzen en stimuleringsbeurzen voor literaire auteurs, stripauteurs, vertalers, biografen en illustratoren en auteurslezingen. Dat is andermaal een forse stijging van liefst € 295.774 ten opzichte van 2013. Het toont aan dat, ondanks de budgettaire en economische context, het VFL meer dan ooit zijn missie centraal stelt: de ondersteuning van de Nederlandstalige literatuur in de breedste zin van het woord en vooral met een directe impact op de sociaaleconomische positie van auteurs en vertalers. Ook in 2015 blijven we dat doen, ondanks de besparingen van € 454.000 (7,5% van de dotatie).

Auteurslezingen

Toch moeten we kritisch omspringen met dit nieuwe recordbedrag aan subsidies. De reden voor deze stevige toename bevindt zich immers uitsluitend bij de auteurslezingen. In 2013 spendeerde het VFL aan de ondersteuning van auteurslezingen € 238.200. Dat bedrag werd in 2014 meer dan verdubbeld tot ruim € 606.326. We noteerden weliswaar een verdere lichte toename van het aantal auteurslezingen (van € 238.200 tot € 248.326, of een 100-tal extra lezingen). Maar de belangrijkste reden is dat het VFL vanaf 2014 de rol van ‘één-loket-functie’ heeft opgenomen.

Bij de lancering van de vernieuwde website ‘www.auteurslezingen.be’ hebben we meteen ook de uitbetaling aan auteurs grondig aangepakt en sterk vereenvoudigd. Oorspronkelijk ontvingen auteurs een gedeelte van de subsidie rechtstreeks via het VFL en het overige deel van de organisator, met daarbovenop nog eens een vergoeding voor de verplaatsingskosten. Dat was voor veel auteurs een erg tijdrovende en administratief complexe gang van zaken. Met ingang van 2014 heeft het VFL al die inkomsten gestroomlijnd en vervult het via de ‘één-loket-functie’ zelf alle tussenliggende stadia, zodat de auteurs meteen na afloop van de lezing het volledige bedrag ontvangen. In totaal inde het VFL € 358.000 bij honderden organisatoren, en betaalde het dit bedrag één op één door aan de auteurs, zonder enige extra administratieve kosten door te rekenen.

Werkbeurzen

In 2014 dienden 152 auteurs (149 in 2013) een ontvankelijke aanvraag in voor een werkbeurs en werden in totaal 416 eenheden (a rato van € 2.500) toegekend. Dat is een daling met 20 werkeenheden ten opzichte van 2013 en die is hoofdzakelijk te wijten aan een sterke daling van het aantal werkbeursaanvragen bij stripauteurs. Daarbij dient wel te worden opgemerkt dat 2013 een uitzonderlijk jaar was voor stripauteurs en we in 2014 nog steeds een hoger gemiddelde scoren dan in de afgelopen vijf jaar. Een beurs varieert van € 5.000 tot € 20.000; het gemiddelde over alle genres heen bedroeg € 8.945 in het kalenderjaar 2014.

Meer gedetailleerde informatie, ook opgesplitst naar genres, wordt verderop in dit jaarverslag weergegeven.

Een werkbeurs geeft auteurs de mogelijkheid om een gedeelte van het jaar tijd te kopen om ongestoord te kunnen werken aan hun literaire creaties. De toekenning ervan is steeds het resultaat van een nauwkeurig afgewogen beslissing door commissies van experts, waarbij literaire kwaliteit (beoordeeld op een flink aantal relevante criteria zoals stijl, spanningsboog, karaktertekening of vernieuwing van het genre) en professionaliteit vooropstaan.

Vertalingen

Vorig jaar ging de financiële ondersteuning voor vertalers er (in tegenstelling tot 2012) aanzienlijk op vooruit. Uit de feiten blijkt nu evenwel dat dit slechts een momentopname was. Die positieve trend zet zich niet zonder meer door in 2014 en vertalingen in het algemeen blijven een bijzonder aandachtspunt. Het blijft weliswaar moeilijk om daar binnen een kort tijdsbestek van enkele jaren definitieve uitspraken over te formuleren. Enerzijds zorgt een grotere performantie van ons buitenlandbeleid en het bezoek aan meer buitenlandse beurzen sowieso voor meer vertalingen in absolute cijfers. Anderzijds hebben we in 2014 al een viertal extra publisher tours georganiseerd voor Duitse uitgeverij in het kader van ons gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016 en ook dat vertekent het beeld.

Verder dienen we aan te stippen dat de inkomsten in dit segment behoorlijk onevenwichtig verdeeld blijven en dat slechts een beperkt aantal 'topvertalers' hier echt baat bij heeft. In het segment vertaalde boeken (zowel in als uit het Nederlands) valt de invloed van het algemene economische klimaat en de crisis in het boekenvak immers duidelijk af te lezen. Voor de meeste uitgeverij (in binnen- en buitenland) betekent een vertaald boek – steeds meer – een additioneel risico, wegens de vertaalkosten bovenop voorschotten, auteursroyalty's, productie-, distributie- en marketingkosten. De beslissing om boeken te vertalen wordt steeds kritischer afgewogen of publicaties worden over een veel langere periode gespreid. Het risico op verschraving van het aanbod aan kwaliteitsvolle en literair hoogstaande boeken is allesbehalve denkbeeldig. Hoewel de meeste uitgeverij de informatie over 'minder vertalingen' op vertrouwelijke wijze behandelen, blijkt dat een aanbodbeperking van 15 tot 20% een realistisch scenario is.

Prijsbeesten

Ook in 2014 zetten verschillende sector- en cultuurprijzen verdienstelijke auteurs met bijzondere boeken in de bloemen. Zonder enige volledigheid te willen nastreven, citeren we er hier enkele:

- » Boekenleeuw 2014: Jef Aerts voor *Groter dan een droom*
- » Boekenpauw 2014: Anton Van Hertbruggen voor *Het hondje dat Nino niet had*
- » Debuutprijs 2014: Kris Van Steenberge voor *Woesten*
- » De Bronzen Uil 2014: Kris Van Steenberge voor *Woesten*
- » Taalunie Toneelschrijfprijs 2014: Freek Vielen voor de theatertekst *Dracula*

- » AKO Literatuurprijs 2014: Stefan Hertmans voor *Oorlog en terpentijn*
- » Gouden Boekenuil Publieksprijs 2014: Stefan Hertmans voor *Oorlog en terpentijn*
- » Arkprijs van het Vrije Woord 2014: Jeroen Olyslaegers
- » Herman De Coninckprijs 2014: Paul Bogaert voor de bundel *Ons verlangen*
- » Willy Vandersteenprijs 2014: Simon Spruyt voor *Junker*
- » Stripschapspenning – Album van het Jaar 2014: Serge Baeken voor *Sugar*

En ook in het buitenland werden Vlaamse auteurs of vertalers bekroond.

Enkele van die prijzen zijn:

- » Eisner Comic Industry Awards: 3 nominaties voor Judith Vanistendaels voor *When David lost his voice*
- » Prijzen stripfestival Angoulême: nominatie beste album 2014 voor Brecht Evens met *Panther*
- » Else Otten Übersetzerpreis 2014: Rainer Kersten voor de Duitse vertaling van *De Laatkomer* (Dimitri Verhulst)
- » Cundill Prize in Historical Literature: David Van Reybrouck met *Congo* (één van de 3 finalisten)

De Vlaamse boekenmarkt houdt stand*

De boekenverkoop van papieren boeken in Vlaanderen ging in 2014 met 1,9% achteruit. De eerste helft van 2014 voorspelde niet veel goeds, maar in de tweede helft van het jaar kende de verkoop een heropleving, waardoor de daling vrij beperkt is gebleven, tot tevredenheid van uitgeverij en boekhandelaren.

De verkoop van e-books steeg van 1,2% naar 2,9% van de totale boekenmarkt, een stijging met 140%, meer dan een verdubbeling.

Terwijl de verkoop van papieren boeken in de eerste 6 maanden van 2014 vrij fors daalde (-4,5%), kende de verkoop in de tweede helft van het jaar een heropleving. De verkoop landde uiteindelijk op een totaal van 196 miljoen euro aan omzet en 15 miljoen exemplaren. Het meest succesvolle boek in 2014 was geen roman, maar wel een kookboek, *Puur eten dat je gelukkig maakt* van Pascale Naessens. De best verkochte roman staat op de vierde plaats en is *Oorlog en terpentijn* van Stefan Hertmans.

Genres: kinderboeken en 'young adult' in de lift

De meeste genres kennen een lichte daling in hun omzet. Maar er zijn ook stijgers. De grootste stijging van de verkoop bevindt zich bij de kinderboeken. Dit genre groeit met meer dan 5%. Twee tendensen vallen op. Het succes van de loombandjes heeft duidelijk een groot effect gehad op de verkoop van kinderboeken.

De *Band-It*-reeks van *Colleen Dorsey* bezetten plaats 1 en 3 bij de meest populaire kinderboeken van 2014. Daarnaast zit ook fantasy sterk in de lift bij

* Gegevens persbericht Boek.be

de 'young adults'. De *Divergent*-reeks van *Veronica Roth* staat met vier titels in de top 10 van de meest verkochte kinderboeken, mede dankzij het succes van de film.

In de eerste helft van 2014 deden de geschiedenisboeken het zeer goed, door de aandacht voor de herdenking van Wereldoorlog I. In de tweede helft van 2014 was deze hype over zijn hoogtepunt heen. De omzet van geschiedenisboeken landde uiteindelijk op ongeveer hetzelfde niveau als in 2013.

De grootste daling in de verkoop doet zich voor in het genre fictie en literaire non-fictie met -7,3% in omzet en -6,5% in afzet. De groeiende verkoop van e-books is daar zeker niet vreemd aan. Zowat 70% van de verkochte e-books zijn literatuur. Als we de verkoop van de 275.000 verkochte literaire e-books bij de verkoop van 'papieren' literatuur rekenen, dan wordt de daling voor een groot deel weg-gewerkt. Er is dus duidelijk een verband tussen de groei van de e-bookverkoop en de daling in de verkoop van literatuur op papier.

Ondanks het feit dat *Puur eten dat je gelukkig maakt* van Pascale Naessens het meest verkochte boek van 2014 is, daalt de verkoop van de kookboeken met 3,3%. Het succes van dit genre is blijkbaar over zijn hoogtepunt heen. Ten opzichte van 2012 is er een daling van 13% en ten opzichte van 2011 registreren we zelfs een daling van 25%. Toch zijn de kookboeken nog steeds goed voor een omzet van 17 miljoen euro en maken ze de helft uit van de verkoop binnen non-fictie vrije tijd.

Marktkanalen

Het sterkst groeiende kanaal zijn de internetwinkels. Hun omzet steeg in 2014 met 16,2% en hun marktaandeel stijgt van 10,5% naar 12,2%. De grootwarenhuizen en de entertainmentspecialisten blijven allebei op een status quo hangen. De stijging van de online verkoop gaat vooral ten koste van de boekhandel, die een daling kent van 4,8% in omzet. Hierbij hoort een belangrijke kanttekening: de onafhankelijke boekhandel houdt goed stand en noteert een status quo ten opzichte van 2013.

Meest gelezen boek in Vlaanderen?

De kookboeken en de *strips* overheersen de globale top 10. Het meest succesvolle boek in 2014 in Vlaanderen is *Puur eten dat je gelukkig maakt* van Pascale Naessens. Meest gelezen Vlaamse auteur is Stefan Hertmans met *Oorlog en Terpentijn*. Merho haalt tweemaal de top 10 met *De Kiekeboes*. Opvallend is ook de heropleving van de *Druivelaar dagwijzer*.

De Vlaamse top 10:

1. *Puur eten dat je gelukkig maakt* – Pascale Naessens (Uitgeverij Lannoo)
2. *De Druivelaar dagwijzer 2015* – De Druivelaar
3. *Dagelijkse kost / Mijn 200 klassiekers* – Jeroen Meus (Uitgeverij Van Halewyck)
4. *Oorlog en terpentijn* – Stefan Hertmans (De Bezige Bij)
5. *Puur genieten 2* – Pascale Naessens (Uitgeverij Lannoo)
6. *De Kiekeboes 139: Zonder vuur* – Merho (WPG Uitgevers)

7. *De Kiekeboes 140: Bubbelspel* – Merho (Standaard Uitgeverij)
8. *Amoras 3: Krimson* – Willy Vandersteen & Marc Legendre (Standaard Uitgeverij)
9. *Een weeffout in onze sterren* – John Green (Lemniscaat)
10. *F.C. De Kampioenen 81: De Kampioenen in Rio* – Hec Leemans & Tom Bouden (WPG Uitgevers)

Bij de (literaire) fictie vinden we *Oorlog en Terpentijn* van Stefan Hertmans bovenaan de top 10. Pieter Aspe en Griet Op de Beeck nestelen zich allebei tweemaal in de top 20, wat uitzonderlijk is. De Vlaamse auteurs waren in 2014 opnieuw stevig vertegenwoordigd in de top 20 met niet minder dan 6 titels, één meer dan vorig jaar. In tegenstelling tot in het jaar 2013 veroverde één Nederlandse auteur, Herman Koch, in 2014 een plek in de top 20.

De top 20 non-fictie informatief wordt helemaal overheerst door de herdenkingsboeken rond Wereldoorlog I. Maar de eerste plaats wordt wel ingenomen door *Liefde* van Dirk De Wachter.

De top 20 non-fictie vrije tijd wordt nog steeds gedomineerd door de kookboeken. Pascale Naessens is duidelijk de best verkopende 'boekkok' van het moment; ze is met niet minder dan zes titels aanwezig in de top 20.

In de top 20 van de cadeau- en hobbyboeken is de opmars van kleurboeken voor volwassenen spectaculair te noemen. Niet minder dan zeven titels van de top 10 binnen dit genre vragen om een kleurtje. In 2013 was deze nieuwe trend nog zo goed als onbestaand.

Het e-book

In 2014 werden in Vlaanderen 446.000 e-books verkocht. Daarmee haalt het e-book 2,9% van het totaal aantal verkochte boeken. Dat is meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2013, toen e-books zo'n 1,3% marktaandeel haalden. We komen daarmee op hetzelfde niveau als Frankrijk. In Nederland kan het e-book meer lezers bekoren. Daar bedraagt de e-bookverkoop al 5% van de totale verkoop van het boek. Vlaanderen zit vandaag bijna op het niveau van Nederland in 2013, waar het marktaandeel van e-books toen al 3,2 % bedroeg. We hebben dus iets meer dan een jaar achterstand tegenover Nederland op het vlak van de adoptie van e-books, maar zijn die wel in snel tempo aan het inhalen.

Europese cijfers

In vergelijking met andere Europese landen, gaat het in Vlaanderen (-1,9%) nog niet zo slecht met de boekenverkoop: Duitsland -2,1%, Oostenrijk -3,4%, Spanje -5,7%. Enkel Frankrijk doet het beter dan wij: -1,6%. In Nederland blijft de boekenverkoop het zeer slecht doen: -7,9%. Hetzelfde geldt voor Wallonië, dat ook een daling met -7,2% kent.

Uitgevers

De crisis in het boekenvak (in grotere mate in Nederland) had grote gevolgen voor het uitgeverslandschap in Nederland en Vlaanderen. Enkele van de belangrijkste evoluties:

- » **Begin 2014:** de fusie van Arbeiderspers/AW Bruna wordt ongedaan gemaakt; AP gaat naar Singel Uitgevers, AW Bruna gaat een strategische samenwerking aan met De Bezige Bij.
- » **Mei 2014:** Singel Uitgevers-directeur Paulien Loerts (met steun van buitenlands kapitaal van de Springergroep) doet een management buy-out van Arbeiderspers, Querido (alleen fictie voor volwassenen), Athenaeum-Polak & Van Genneep en Nijgh & Van Ditmar.
- » **Oktober 2014:** uitgeverij De Bezige Bij Antwerpen wordt volledig geïntegreerd in Bezige Bij Amsterdam; uitgever Harold Polis verlaat het bedrijf.
- » **November 2014:** omwille van strategische heroriëntering op 'boeken & strips, educatie en magazines' verkoopt WPG België het nochtans behoorlijk winstgevend Standdaard Uitgeverij Professional aan de Groep Larcier (een afsplitsing van de Belgische Groep De Boeck, die vandaag nog actief is in het educatieve segment. Larcier staat vooral bekend als uitgever van juridische en professionele informatie in België, Luxemburg en Frankrijk, onder de merknamen Larcier, Bruylant en Promoculture).
- » **November 2014:** Lannoo start een nieuw fictiefonds op onder aansturing van uitgever Johan Ghysels en zal zich voornamelijk richten op Vlaamse auteurs.

Conclusie: boekenvak en letterensector in transitie

2014 zal niet de annalen ingaan als een schitterend jaar, maar was evenmin het her en der aangekondigde 'annus horribilis' voor het boeken- en letterenvak. Veeleer werd het een jaar waarin de tering naar de nering werd gezet, zowel bij de overheid als in het commerciële boekenvak. Leidraad daarbij was in elk geval 'terugplooiën op de kerntaak' en minder ruimte en aandacht voor vernieuwing en ambitie. Als je de achteruitgang van het commerciële boekenvak in Vlaanderen vergelijkt met de meeste Europese landen, dan valt het al bij al nog mee en houdt onze boekenmarkt zelfs behoorlijk goed stand. En de grote doorbraak voor het e-book verloopt eerder langzaam. De toekomst zal duidelijk maken of de gemaakte keuzes het gewenste effect ressorteren, maar laat er geen twijfel over bestaan: het boekenvak en de letterensector bevinden zich in volle transitie en niemand weet exact hoe het landschap, de noden en de precieze uitdagingen er over vijf of tien jaar zullen uitzien. Ook in 2015 blijft het zaak met geduld en alertheid te werken aan een kwalitatief landschap waarin papier (nog lang) de grootste drager van informatie en emotie zal blijven, maar waarin de kansen en creatieve mogelijkheden van een complexe en open digitale en multimediale wereld ook onverdeeld onze aandacht moeten krijgen.

ORGANISATIE

Het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) is een Vlaamse Openbare Instelling (VOI), opgericht op 30 maart 1999 en actief sinds 1 januari 2000. Het steunt de Nederlandstalige letteren en de vertaling in en uit het Nederlands van literair werk in de brede zin van het woord. Op die manier helpt het de sociaaleconomische positie van Vlaamse auteurs en vertalers te verbeteren.

Het VFL-beleid is gericht op de ondersteuning van literaire creatie, productie, presentatie en omkadering. Daartoe verleent het VFL subsidies, informatie en documentatie. Het organiseert en financiert ook projecten, samenwerkingsplatforms en andere initiatieven.

De interne werking van het VFL wordt geregeld door het oprichtingsdecreet van 30 maart 1999 (*Belgisch Staatsblad* 27 augustus 1999), het decreet van 30 april 2004 houdende wijziging van het oprichtingsdecreet (*Belgisch Staatsblad* 29 juni 2004), het *Huishoudelijk Reglement* van december 2009 en de specifieke reglementeringen per subsidievorm. Deze teksten zijn raadpleegbaar op www.vfl.be. Als uitvoerder van het letterenbeleid van de minister van Cultuur gelden de beleidsnota cultuur 2009-2014, de beleidsbrief 2012-2013 en de beheersovereenkomst 2012-2015 met de Vlaamse overheid als werkingskader.

Kwaliteit is het belangrijkste inhoudelijk criterium in het beleid van het VFL: bewuste aandacht voor vernieuwing, lef, durf, literair avontuur en authenticiteit.

Het VFL subsidieert projecten die blijk geven van een **professionele aanpak** met aandacht voor objectieve positionering in het literaire veld, zelfevaluatie en effectmeting. Ze moeten mee het imago en de plaats van literatuur en professionele literatuurbeoefenaars in de kunstensector versterken.

Diversiteit in het literaire landschap is cruciaal. Het VFL besteedt extra aandacht aan de verschuiving, vervaging en uitwissing van grenzen tussen genres en is alert voor experimenten met digitale media. Er moet ook diversiteit zijn in beoogde doelgroepen en ingezette instrumenten.

Het VFL als organisatie bestaat uit een VFL-bestuur, een dagelijks bestuur, adviescommissies, een Beslissingscollege, een Beroepscommissie en een VFL-team.

De samenstelling van elk van deze onderdelen is opgenomen als bijlage 1 achter in dit jaarverslag.

1.1 VFL-bestuur

In 2014 werd Jos Geysels door de Vlaamse Regering benoemd voor een tweede termijn als voorzitter van het VFL-bestuur. Dorian Van der Brempt beëindigde zijn mandaat aan het eind van 2013. Dirk De Geest verving Joris Gerits vanaf juni 2014 als voorzitter van het Beslissingscollege, en meteen ook als adviserend lid van het bestuur. En we moesten afscheid nemen van Marleen Van Ouytsel. Sinds 2009 was ze een gedreven bestuurder van het VFL, altijd vol energie, enthousiasme en passie. Na twee jaar vechten verloor zij de strijd tegen haar ziekte.

Volgens het decreet is het VFL-bestuur bevoegd voor:

- » de jaarlijkse begroting, de jaarrekening, het jaarlijkse actieplan, het meerjarenplan en het jaarverslag;
- » de benoeming en het ontslag van de leden van de adviescommissies, het Beslissingscollege en de Beroepscommissie;
- » de installatie van en het toezicht op het dagelijks bestuur;
- » de bekrachtiging en de uitvoering van de beslissingen van het Beslissingscollege en de Beroepscommissie.

Belangrijke thema's in 2014:

- » Nederlands-Vlaams gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016: organisatiestructuur, budget en samenwerkingsconvenant met Nederlands Letterenfonds;
- » good governance – opvolging in verband met bestuurscultuur in de cultuursector;
- » beheersovereenkomst met Leesweb: missie, visie en doelstellingen;
- » dossier VONK & Zonen (naar aanleiding van de Beroepscommissie);
- » beheersovereenkomst met Stripgids;
- » begrotingsherziening;
- » onderzoek naar boekhandelsregelingen in Europese context;
- » projectrapportage over crowdfunding in de boeken- en letterensector;
- » beleidsplan: operationalisering van onze nieuwe buitenlandpolitiek;
- » jaarplan residentiewerking 2015 in onderaanneming door Passa Porta;
- » opdracht in verband met een dynamische Vlaamse Canon aan de KANTL;
- » bespreking nota *Landschapstekening* voor de volgende Vlaamse Regering;
- » bijsturing boekhandelsregeling;
- » boekhandelstrip naar Londen;
- » problematiek Schrijverspodium en de digitale archivering van theaterteksten;
- » besparingen: brief aan de minister en voorstel voor besparingen vanaf 2015;
- » project slam poetry;
- » discussienota nieuwe beheersovereenkomst;
- » voorbereiding denkdag adviescommissies, Beslissingscollege, Beroepscommissie en VFL-bestuur;
- » aanpassing procedure Beroepscommissie;
- » document over het kwaliteitsbeginsel in VFL-beleid, reglementen en adviescommissies.

Daarnaast houdt de bestuursvergadering onder leiding van voorzitter Jos Geysels een aantal vaste agendapunten in:

- » een financieel overzicht van de door het Beslissingscollege genomen beslissingen;
- » een overzicht van de betalingen, opgesplitst volgens werkingskosten, nieuwe subsidie-engagementen, subsidie-engagementen voorgaande jaren, investeringen;
- » organisatie en werking van het VFL-team;
- » voorbereiding, inhoudelijke discussie en afwerking van (deel) beleidsplannen;

- » budgetopvolging en herschikking van het budget op basis van tussentijdse overzichten;
- » informatieve rapportering van vertegenwoordigingen en overlegbesprekingen.

Het VFL-bestuur telt minstens negen leden met literaire kennis en bestuurlijke ervaring. De bestuurders worden benoemd voor vier jaar. Hun mandaat kan eenmaal worden verlengd. Het VFL-bestuur vergaderde achtmaal in 2014.

1.2 DAGELIJKS BESTUUR

Het dagelijks bestuur is binnen de VFL-structuren verantwoordelijk voor de opvolging van de beslissingen van het VFL-bestuur en het bereidt de bestuursvergaderingen voor. Het vergadert maandelijks en heeft als vaste agendapunten: personeelszaken, het uittekenen van personeelsvacatures na de openstelling door het VFL-bestuur, beslissen over de aanwerving van personeelsleden en de tewerkstellingsvoorwaarden, preselectie van leden van adviescommissies en colleges, vaststelling van de agenda van het VFL-bestuur, externe vertegenwoordiging in afstemming met het VFL-bestuur.

Het dagelijks bestuur heeft de leiding over het dagelijkse beheer en werkt onder het toezicht van het VFL-bestuur.

In 2014 verlengde het VFL-bestuur het mandaat van het zittende dagelijks bestuur, dat gevormd wordt door voorzitter Jos Geysels, ondervoorzitter Rita De Graeve en Rik Vandecaveye. De VFL-directeur is secretaris van het overleg en heeft een adviserende functie zonder stemrecht.

1.3 ADVIESCOMMISSIES

In 2014 telde het VFL tien vaste adviescommissies, en werd een beroep gedaan op de ad hoc adviescommissie Literaire Biografieën.

De adviescommissies geven inhoudelijk advies over subsidieaanvragen, projectvoorstellen en beoordelingsprocedures, zowel voor de binnen- als de buitenlandwerking van het VFL.

Elke adviescommissie wordt ondersteund door een VFL-stafmedewerker, de gedetailleerde verslaggeving van hun bijeenkomsten gebeurt door een tweede medewerker van het VFL-team. Tijdens vergaderingen worden vooral subsidieaanvragen besproken, waarbij de commissieleden de beschikking hebben over alle elementen van de aanvraag, inclusief de historiek van de aanvrager bij het VFL. De commissies leggen hun adviezen voor aan het Beslissingscollege.

Via e-mail en schriftelijke correspondentie wordt tussentijds een beroep gedaan op de specifieke expertise van de commissieleden voor bijvoorbeeld de titelselectie voor buitenlandacties, een inhoudelijk advies over productiesubsidies, de ontwikkeling van beleidsnota's, enzovoort. De adviescommissies tellen vier leden en een voorzitter, die ook lid is van het Beslissingscollege. De adviescommissie Literaire Manifestaties en Organisaties en de adviescommissie Letteren en Samenleving bestaan uit zes leden en een voorzitter. Het VFL-bestuur benoemt de

commissieleden voor een termijn van maximaal vier jaar. Hun mandaat is niet verlengbaar. De leden van de adviescommissies zijn auteur, vertaler, criticus of essayist, academicus, uitgever of bestuurslid van een literaire vereniging of organisatie.

Commissieleden die betrokken zijn bij een aanvraagdossier nemen niet deel aan het advies over dit dossier. Een aanvraag van een commissielid wordt steeds behandeld door een andere adviescommissie. Juryleden van een belangrijke literaire prijs (Gouden Boekenuil, AKO, Libris, Jan Campertprijs) kunnen geen deel uitmaken van een adviescommissie of het Beslissingscollege. Commissieleden die zich in een recensie uitgesproken positief of negatief hebben uitgelaten over het literaire werk van een auteur, adviseren niet over zijn of haar aanvraag.

1.4 BESLISSINGSCOLLEGE

Het Beslissingscollege beslist over de subsidieaanvragen op basis van de gemotiveerde adviezen van de adviescommissies. Het evalueert jaarlijks de regelingen, signaleert nieuwe behoeften en reflecteert via zogenaamde denktankthema's over ontwikkelingen in het literaire veld. In 2014 kwamen aan bod: het vernieuwde reglement voor productiesubsidies, de aanzetten voor de nieuwe beheersovereenkomst tussen het VFL en de Vlaamse overheid, de werking van de Beroepscommissie en een uitgebreidere formulering van de motiveringen over subsidieaanvragen.

Het Beslissingscollege bestaat uit elf leden: de tien voorzitters van de vaste adviescommissies en een onafhankelijke voorzitter die deskundig is op literair vlak. De leden van het Beslissingscollege hebben een mandaat van vier jaar dat niet verlengd kan worden.

Om belangenconflicten te vermijden wordt bij het begin van elke vergadering de directe en indirecte betrokkenheid van elke aanwezige bij een dossier vastgesteld. Een lid kan nooit deelnemen aan de bespreking en besluitvorming over een aanvraag waarbij hij of zij betrokken is.

Het Beslissingscollege vergaderde vijf keer in 2014 en besliste twee keer via een e-mailronde.

1.5 BEROEPSCOMMISSIE

De Beroepscommissie telt vier leden en een voorzitter. Ze zijn deskundig op literair en/of juridisch gebied en maken geen deel uit van de andere VFL-organen. Ze hebben een mandaat van vier jaar dat niet kan worden verlengd.

De Beroepscommissie behandelt de gemotiveerde bezwaarschriften tegen de besluiten van het Beslissingscollege. Ze is geen 'second opinion commissie' die het inhoudelijke advies overdoet vanuit een eigen, tweede lezing. De Beroepscommissie gaat na of de adviescommissie(s) en het Beslissingscollege alle relevante elementen in rekening hebben gebracht, of ze consistent hebben geadviseerd en gemotiveerd, en of ze het aanvraagdossier objectief hebben beoordeeld.

Na onderzoek van alle onderdelen van het dossier, ook de contextuele gegevens, het budget, voorgaande beslissingen over gelijkaardige dossiers of andere

door de Beroepscommissie relevant geachte elementen, beslist ze autonoom om het besluit van het Beslissingscollege te bevestigen of geheel of gedeeltelijk te herzien.

De Beroepscommissie behandelde 15 dossiers in 2015:

- » Werkbeurzen voor literaire auteurs: 5 dossiers – 2 herzieningen
- » Werkbeurzen voor stripauteurs: 1 dossier – geen herziening
- » Subsidies voor literaire tijdschriften: 2 dossiers – geen herzieningen
- » Subsidies voor digitale literaire projecten: 1 dossier – geen herziening
- » Subsidies voor literaire organisaties: 1 dossier – 1 herziening
- » Subsidies voor literaire manifestaties: 1 dossier – geen herziening
- » Subsidies voor projecten leesbevordering: 2 dossiers – geen herziening
- » Productiesubsidies voor strips: 1 dossier – geen herziening
- » Auteurslijst: 1 dossier – geen herziening

1.6 VFL-TEAM

Het VFL-team bereidt het beleid van het VFL voor en voert het ook uit. Het verzorgt de administratie, volgt de dossiers op en staat in voor de interne en externe communicatie.

Het VFL-team vertegenwoordigt het VFL bij delegatie van het VFL-bestuur. Het zet proefprojecten op, voert studieopdrachten uit en evalueert de werking en de instrumenten.

Het team wordt geleid door een directeur. Het VFL-bestuur benoemt hem op basis van een externe selectieprocedure. Hij moet deskundig zijn in bedrijfsbeheer en een brede culturele en literaire interesse hebben.

Vacatures voor VFL-medewerkers worden bekendgemaakt via de VFL-website en relevante sites in de boeken- en cultuursector. Op basis van het competentieprofiel en de functiebeschrijving gebeurt de selectie met de hulp van een extern assessmentbureau.

Eind 2014 werkten op het VFL vijftien vaste medewerkers, van wie vier deeltijds. In de loop van 2014 waren er ook twee deeltijdse tijdelijke medewerkers in dienst en kwam er iemand voltijds in dienst voor het Frankfurt 2016-team. In totaal bedraagt het personeelsbestand eind 2014 veertien voltijdse equivalenten.

SUBSIDIES EN PROJECTEN

2.1 BINNENLAND

2.1.1 Binnenland subsidies

2.1.1.1 Auteurs

Werkbeurzen literaire auteurs

Een werkbeurs is een subsidie aan een auteur van literair werk, met als doel hem economische ruimte te bieden voor het schrijven van kwalitatief hoogstaand literair werk. Een werkbeurs is geen prijs voor literaire verdiensten, noch een subsidie achteraf voor een gepubliceerd boek of een financiële tegemoetkoming in materiële werkomstandigheden. Een werkbeurs wil de auteur financiële ruimte bieden om aan het schrijfproject te werken: het is ‘geld voor tijd’.

Het subsidiebedrag wordt uitgedrukt in twee tot acht eenheden en kan gelden voor één of meerdere jaren. In 2014 stond een eenheid gelijk aan € 2.500. Voor deze regeling geldt een inkomensgrens van € 39.200 individueel netto belastbaar inkomen; boven dit bedrag kan geen subsidie worden uitgekeerd. Voor Belgische rijksingezetenen is een werkbeurs vrij van inkomstenbelasting.

De formele voorwaarden, de algemene beoordelingscriteria en de specifieke criteria voor proza, kinder- en jeugdliteratuur, poëzie, essayistiek, prentenboeken/illustraties en toneelteksten, zijn te vinden op de website van het VFL. Het kerncriterium is steeds literaire kwaliteit.

Een auteur die meerdere genres beoefent, dient één aanvraag in. Het volledige dossier met de ingediende publicaties en de deelwerkplannen wordt naargelang het genre door de desbetreffende adviescommissie gelezen en beoordeeld. De voorzitters van deze adviescommissies formuleren een geïntegreerd advies voor het Beslissingscollege.

In 2014 dienden 123 auteurs een ontvankelijke aanvraag in: 27 auteurs met een werkplan proza, 18 auteurs met een werkplan poëzie en/of essay, 11 auteurs met een werkplan theater, 42 auteurs met een werkplan kinder- en jeugdliteratuur. 25 auteurs dienden een meervoudige aanvraag in met een werkplan voor twee of meer genres.

In totaal werden 356 eenheden toegekend aan 94 auteurs: 87 eenheden voor 23 proza-auteurs; 58 eenheden voor 15 auteurs met een werkplan poëzie en/of essay; 30 eenheden voor 10 theaterauteurs; 108 eenheden voor 27 kinder- en jeugd auteurs en 73 eenheden voor 19 auteurs met een meervoudige aanvraag.

Drie toekenningen maakten onderdeel uit van een continueringregeling voor meerdere jaren. In de overzichtstabel zijn ze gemarkeerd met een *.

Het brutobedrag van de totale toekenning voor deze regeling bedroeg in 2014 € 890.000 (356 eenheden van € 2.500). Op basis van het inkomensplafond werd bij de effectieve uitbetaling van de beurzen in totaal € 54.936 afgetopt.

WERKBEURZEN LITERAIRE AUTEURS (ALFABETISCH OP NAAM AUTEUR)		
AUTEUR	GENRE(S)	AANTAL EENHEDEN
Jef Aerts	kinder- en jeugdliteratuur	5
Guus Bauer	proza	2
Michael Bijmens	theater	4
Paul Bogaert	poëzie	6
Nico Boon	theater	3
Stefan Boonen	kinder- en jeugdliteratuur	2
An Candaele	kinder- en jeugdliteratuur	2
Paul Claes	proza	4
Sabien Clement	kinder- en jeugdliteratuur	7
Carll Cneut	kinder- en jeugdliteratuur	8
Yannick Dangre	poëzie, proza	3
Ilka De Bisschop	proza	2
Johan de Boose	poëzie, proza	4
Pieter De Buysser	proza, theater	5
Saskia De Coster	proza	5
Peter De Graef	theater	4
Jan De Kinder	kinder- en jeugdliteratuur	2
Jan De Leeuw	kinder- en jeugdliteratuur	5
Mattias De Leeuw	kinder- en jeugdliteratuur	5
Paul De Moor	kinder- en jeugdliteratuur	3
Kristien De Proost	theater	3
Matthijs de Ridder	essay	4
Marita De Sterck	kinder- en jeugdliteratuur	3
Chris De Stoop	essay	5
Evelien De Vlieger	kinder- en jeugdliteratuur	4
Wim De Wulf	theater	2
Paul Demets	poëzie	4
Korneel Detaillieur	kinder- en jeugdliteratuur	3
Stijn Devillé	theater	5
Kristien Dieltiens	proza	3
Noëlla Elpers	kinder- en jeugdliteratuur	2
Annemarie Estor	poëzie	3
Pieter Gaudesaboos	kinder- en jeugdliteratuur	7
PB Gronda	proza	3
Luuk Gruwez	poëzie en essay	5
Peter Holvoet-Hanssen	proza, poëzie en essay	6
Maarten Inghels	poëzie	2
Jolien Janzing	proza	3
Bart Koubaa	proza	3
Marc Kregting	essay	3
Simone Lenaerts	proza	3
Benjamin Leroy	kinder- en jeugdliteratuur	4
Freek Mariën	theater	3
Paul Mennes	proza	3
Bart Meuleman	poëzie	4
Rudi Meulemans	proza	2
Bruno Mistiaen	theater	3
Bart Moeyaert	kinder- en jeugdliteratuur, proza	7

David Nolens	proza	6*
Leonard Nolens	poëzie	8
Joris Note	proza	4
Jeroen Olyslaegers	proza	5
Joseph Pearce	proza	4
Elvis Peeters	proza, kinder- en jeugd- literatuur en theater	6*
Yves Petry	proza	6
Leo Pleysier	proza	4
Anne Provoost	kinder- en jeugdliteratuur	2
Marc Reugebrink	proza	5
Xavier Roelens	poëzie	3
Pjeroo Roobjee	proza	4
Aline Sax	kinder- en jeugdliteratuur	3
Tom Schamp	kinder- en jeugdliteratuur	8
Tom Struyf	theater	2
Jeroen Theunissen	proza	5
Peter Theunynck	poëzie	4
Leo Timmers	kinder- en jeugdliteratuur	5
Marc Tritsmans	poëzie	3
David Troch	poëzie	2
Adriaan Van Aken	theater	2
Patrick Van Beirs	proza	2
Hilde Van Cauteren	kinder- en jeugdliteratuur	2
Tom Van de Voorde	poëzie	3
Laure Van den Broeck	kinder- en jeugdliteratuur	4
Louise Van den Eede	theater	3
Sebastiaan Van Doninck	kinder- en jeugdliteratuur	4
Lies Van Gasse	poëzie	3
Hubert van Herreweghen	poëzie	2
Anton Van Hertbruggen	kinder- en jeugdliteratuur	3
Peter Van Olmen	kinder- en jeugdliteratuur	2
Monika van Paemel	proza	4
Do Van Ranst	kinder- en jeugdliteratuur	4
Mark Van Tongele	poëzie	2
Willem van Zadelhoff	proza	3
Annelies Verbeke	proza	5
Pascal Verbeken	essay	3
Kathleen Vereecken	kinder- en jeugdliteratuur	5
Ingrid Verhelst	proza	2
Kaatje Vermeire	kinder- en jeugdliteratuur	3
Klaas Verplancke	kinder- en jeugdliteratuur	7
Paul Verrept	proza, kinder- en jeugd- literatuur en theater	5
Alain Verster	kinder- en jeugdliteratuur	2
Geert Vervaeke	kinder- en jeugdliteratuur	3
Erik Vlaminc	proza	4*
Carly Wijs	theater	2
TOTAAL		356

*Continuering

Stimuleringsbeurzen literaire auteurs

Een stimuleringsbeurs is bedoeld om een gedebuteerde schrijver extra te motiveren om nieuwe literaire schrijfprojecten aan te pakken. Het gaat vooral om een aanmoediging, een expliciet signaal naar aankomend talent, eerder dan om een vorm van literaire bekroning. Het toegekende bedrag van minimaal € 3.500 en maximaal € 10.000 is immers bedoeld om de realisatie van een tweede boek mee mogelijk te helpen maken. Deze vorm van subsidiëring bewijst daardoor pas ten volle zijn nut op langere termijn, in de verdere literaire carrière van de opgemerkte auteurs. Auteurs die al een stimuleringsbeurs van het VFL hebben gekregen, zijn onder meer Annelies Verbeke, Saskia de Coster, Margot Vanderstraeten, Jeroen Theunissen, Pieter Gaudesaboos en Joost Vandecasteele.

Het belangrijkste beoordelingscriterium voor de adviescommissies is de literaire kwaliteit van het debuut. Het ingediende werkplan kan een indicatie zijn of de literaire belofte die uit het debuut spreekt, verder kan worden waargemaakt in het tweede literaire werk.

In 2014 dienden 14 literaire debutanten een ontvankelijke aanvraag in: 8 proza-auteurs, 2 auteurs van poëzie en/of essay, 3 auteurs van kinder- en jeugdletteratuur en 1 toneelauteur. Het VFL kende aan 5 van hen een stimuleringsbeurs toe, voor in totaal € 23.500.

STIMULERINGSBEURZEN LITERAIRE AUTEURS		
AUTEUR	TITEL EN UITGEVERIJ DEBUUT	SUBSIDIE
Poëzie		€ 4.000
Sofie Verdoodt	Doodwater (Poëziecentrum)	€ 4.000
Proza		€ 16.000
Carmien Michels	<i>We zijn water</i> (De Bezige Bij Antwerpen)	€ 4.500
Lara Taveirne	<i>Kinderen van Calais</i> (Manteau)	€ 3.500
Kris Van Steenberge	<i>Woesten</i> (Vrijdag)	€ 8.000
Theater		€ 3.500
Reineke Van Hooreweghe	<i>Octavio's Elektro</i> (Tal en Thee)	€ 3.500
TOTAAL		€ 23.500

Biografiebeurzen

Met een biografiebeurs kunnen biografen zich voor een bepaalde tijd vrijmaken om zich aan hun biografieproject te wijden. Ze kan ook dienen om research- en reiskosten te vergoeden. Tot 2011 organiseerde het VFL in oneven jaren een tweejaarlijkse regeling voor culturele biografieën – over belangwekkende Vlaamse figuren – en in even jaren een tweejaarlijkse regeling voor literaire biografieën – over Vlaamse schrijvers en letterkundigen. In 2012 werden beide regelingen samengevoegd in één subsidieronde voor biografiebeurzen.

Dankzij deze regeling werden opgemerkte biografieën gerealiseerd van onder meer Karel Van de Woestijne, Willem Elsschot, Cyriel Buysse, Jan Frans Willems, James Ensor, Alice Nahon, Rik Wouters en Gerard Walschap. In 2014 verschenen mede dankzij een beurs van het VFL biografieën van Victor J. Brunclair, Christoffel Plantijn, Johan Daisne en Hugo Verriest. Boeken over

Maurits Coppieters, Ernest Claes, Wannes Van de Velde, Hugo Schiltz en Karel Van Miert staan in de stijgers.

In 2013 en 2014 moest het budget voor de biografieregeling weliswaar sterk worden gereduceerd. Het VFL is vragende partij om een integraal beleid voor kwaliteitsvolle non-fictie uit te bouwen, maar heeft daar tot dusver geen middelen voor ontvangen. Door die budgettaire beperking was het VFL genoodzaakt om zijn brede biografieregeling opnieuw te beperken tot schrijversbiografieën.

In 2014 was er voor deze regeling slechts een totaal subsidiebudget van € 25.000 beschikbaar. Er werden 2 aanvraagdossiers ingediend, die allebei werden gehonoreerd.

BIOGRAFIEBEURZEN			
BIOGRAAF	GEBIOGRAFEERDE	UITGEVERIJ	SUBSIDIE
Thomas Eyskens	Herman de Coninck	De Arbeiderspers	€ 15.000
Stefan Van den Bossche	Herman Teirlinck	Houtekiet	€ 10.000
TOTAAL			€ 25.000

Reisbeurzen literaire auteurs

Een reisbeurs is een bijdrage aan de reiskosten voor een reis naar het buitenland. Deze beurs kan worden aangevraagd voor reizen in het kader van research of studie ter plaatse in functie van de creatie van nieuw literair werk. De relevantie van de reis voor het project wordt beoordeeld door de bevoegde adviescommissie. Een reisbeurs is beperkt tot maximaal € 500. Ook stripauteurs en literaire vertalers kunnen een reisbeurs aanvragen (zie 2.1.1.2).

In 2014 werden 5 ontvankelijke aanvragen ingediend, 4 reisbeurzen werd toegekend.

REISBEURZEN LITERAIRE AUTEURS				
AUTEUR	BESTEMMING	WERKTITEL	GENRE	SUBSIDIE
Koen Peeters	Congo	<i>Niet bekend</i>	Proza	€ 500
Jeroen Theunissen	Beiroet (Libanon)	<i>Onschuld</i>	Proza	€ 500
Johan de Boose	Sint-Petersburg (Rusland)	<i>Het vloekhout</i>	Proza	€ 345
Laure Van den Broeck	Amherst (VS)	<i>De bruidsboom</i>	Proza	€ 500
TOTAAL				€ 1.845

2.1.1.2 Strips

Al snel na zijn oprichting is het VFL begonnen met het uitbouwen van een stripbeleid. In 2001 werkte het een productiesubsidieregeling uit voor de uitgave van stripalbums en -tijdschriften. Sinds 2003 kunnen stripauteurs ook werk- en reisbeurzen aanvragen. In 2006 startte het VFL met de uitbouw van een actief buitenlandbeleid voor strips. Jaar na jaar heeft het zijn stripbeleid verder ontwikkeld en verfijnd met een steeds zichtbaarder resultaat. Er is een groei-

ende productie van uiteenlopende, kwaliteitsvolle en eigenzinnige stripalbums, die steeds meer hun weg vinden naar buitenlandse vertalingen. De media, het leespubliek en de boekhandels pikken dat meer en meer op.

Op de website van het VFL staat een uitgebreide toelichting bij de doelstellingen, de beoordelingscriteria en de toekenningsvoorwaarden van de verschillende subsidieregelingen voor strips.

Werkbeurzen voor stripauteurs

Beginnende stripauteurs die tien stripplaten hebben gepubliceerd in diverse media, kunnen een startbeurs aanvragen. Een startbeurs kan worden gekoppeld aan een mentoraat door een ervaren stripauteur. Stripauteurs die al een of meer stripalbums hebben gepubliceerd, kunnen een scheppingsbeurs aanvragen. Het subsidiebedrag wordt uitgedrukt in één tot acht eenheden. In 2014 stond een eenheid gelijk aan € 2.500. Voor deze regeling geldt een inkomensgrens van € 39.200 individueel netto belastbaar inkomen; boven dit bedrag kan geen subsidie worden uitgekeerd. Voor Belgische rijksingezetenen is een werkbeurs vrij van inkomstenbelasting.

29 auteurs dienden een ontvankelijke aanvraag in. 60 eenheden werden toegekend aan 22 stripauteurs: er werden 5 startbeurzen en 17 scheppingsbeurzen toegekend voor in totaal € 150.000. Op basis van het inkomensplafond werd bij de effectieve uitbetaling van de beurzen in totaal € 2.875 afgetopt.

STARTBEURZEN	
NAAM	AANTAL EENHEDEN
Pieter Coudyzer	1
Maarten De Saeger	2
Ben Gijsemans	2
Céline Hudréaux	1
Jelle Kindt	2
TOTAAL	8

SCHEPPINGSBEURZEN	
NAAM	AANTAL EENHEDEN
Luc Cromheecke	3
Reinhart Croon	4 + continuering t.e.m. 2015
Shamisa Debroey	2
Lode Devroe	1
Brecht Evens	5
Delphine Frantzen	1
Jeroen Janssen	4 + continuering t.e.m. 2015
Wauter Mannaert	3
Simon Spruyt	5
Chris Van Brussel	1

Constantijn Van Cauwenberge	2
Dieter Van der Ougstraete	2
Maarten Vande Wiele	4
Brecht Vandenbroucke	4
Judith Vanistendael	5
Wide Vercnocke	4
Joris Vermassen	2
TOTAAL	52

Reisbeurzen stripauteurs

Een reisbeurs is een bijdrage in de reiskosten voor een reis naar het buitenland. Zo'n beurs kan worden aangevraagd voor reizen in het kader van research of studie ter plaatse in functie van de creatie van nieuw stripwerk. De relevantie van de reis voor het project wordt beoordeeld door de adviescommissie Strips. Een reisbeurs is beperkt tot maximaal € 500. Er werden geen aanvragen ingediend door stripauteurs in 2014.

Productiesubsidies voor uitgevers van strips

De productiesubsidie richt zich tot professionele (Vlaamse en Nederlandse) uitgevers van het werk van Vlaamse stripauteurs en is bedoeld om weinig commerciële, maar waardevolle en bijzondere publicaties mee mogelijk te maken. In eerste instantie is deze subsidie bestemd voor kwaliteitsuitgaven met een beperkt verkooppotentieel waarvoor marktcorrigerende hulp wenselijk is. Naast het mee mogelijk maken van deze producties, laat een productiesubsidie het toe de verkoopprijs te drukken om zo tot een grote(re) verspreiding van de uitgave te komen. Een productiesubsidie bedraagt maximaal € 4.000. Aan een uitgeverij kunnen per kalenderjaar maximaal vier productiesubsidies worden toegekend.

In 2014 werden 16 aanvragen ingediend die alle ontvankelijk waren. 2 aanvragen werden ingetrokken, aan 11 aanvragers werd subsidie toegekend.

PRODUCTIESUBSIDIES STRIPS			
UITGEVERIJ	AUTEUR	TITEL	SUBSIDIE
Syndikaat	Frodo De Decker	<i>Otto 3, De uitverkorene</i>	Geen subsidie
Bries	Wide Vercnocke	<i>Wildvlees</i>	€ 2.500
Ballon Media	Simon Spruyt	<i>Junker</i>	€ 3.790
Oogachtend	Ben Gijsemans	<i>Hubert</i>	€ 4.000
Oogachtend	Brecht Evens	<i>Panter</i>	€ 4.000
Oogachtend	Inne Haine	<i>Het mirakel van Vierves</i>	€ 2.000
Ballon Media	Geert De Weyer	<i>België gestript</i>	Geen subsidie
Bries	Jan Pollet en Piet Pollet	<i>O scenario</i>	€ 4.000

Bries	Olivier Schrauwen	Arsène Schrauwen	Ingetrokken
Ballon Media	Wauter Mannaert en Mark Bellido	<i>El mesías</i>	€ 1.500
Querido	Josse de Pauw en Trui Chielens	<i>Zetelkat</i>	Ingetrokken
Oogachtend	Bart Schoofs	<i>Morgen weer een dag 3</i>	€ 2.000
Oogachtend	Eva Cardon	<i>Wij twee samen</i>	€ 3.000
Bries	Maarten De Saeger	<i>Mijn begrafenis</i>	€ 2.500
Bries	Martha Verschaffel	<i>Lily</i>	Geen subsidie
Bries	Olivier Schrauwen	Arsène Schrauwen	€ 4.000
TOTAAL			€ 33.290

Stripmanifestaties

Een stripmanifestatie is een eenmalig evenement met een bovenlokaal karakter en een bovenlokaal publieksbereik. De manifestatie getuigt van dynamiek, heeft een unieke uitstraling en een eigen gezicht. Een stripmanifestatie kan ook over verschillende momenten verspreid zijn of passen in een reeks van gelijkaardige activiteiten.

In 2014 werden 2 aanvragen ingediend, 2 subsidies werden toegekend.

STRIPMANIFESTATIES		
ACTIVITEIT, LOCATIE	ORGANISATOR	SUBSIDIE
Cultures Maison Festival, Brussel	Tête à Tête	€ 4.000
Grafixx, Antwerpen	Anc Etabl Jeux Interdits	€ 7.000
TOTAAL		€ 11.000

2.1.1.3 Vertalers in het Nederlands

Projectbeurzen literaire vertalers

Een projectbeurs is een subsidie voor een literaire vertaler die hem betere kansen moet bieden om zijn literaire werkzaamheden te realiseren. De literaire vertaler kan een aanvraag indienen voor de vertaling van anderstalige literaire werken in het Nederlands met het oog op een publicatie in boekvorm of de opvoering door een professioneel toneelgezelschap. De subsidie wordt uitgedrukt in een geldbedrag.

Voor deze regeling geldt een inkomensgrens van € 39.200 individueel netto belastbaar inkomen; boven dit bedrag kan geen subsidie worden uitgekeerd. Deze subsidie is vrijgesteld van inkomstenbelasting voor rijksingezetenen. In 2014 waren er drie aanvraagrondes. Wegens de behandelingsduur van de dossiers werd over de aanvraagdossiers die in de derde ronde werden ingediend pas in 2015 een subsidiebesluit genomen. In januari 2014 werd nog een beslissing genomen over de aanvragen die in de derde ronde 2013 werden ingediend.

Bij de beoordeling van de aanvraag is de kwaliteit van het recente vertaalwerk het hoofdcriterium. Voorts worden ook de literaire kwaliteit van het huidige project, de omvang en het genre, de haalbaarheid, de moeilijkheidsgraad en de kwaliteitsverwachting en de mate van realisatie van vroegere vertaalwerkplannen bij de evaluatie van de aanvraag betrokken.

Bruto werd voor € 77.650 aan projectbeurzen toegekend. Er werden 11 aanvragen ingediend in 2013, waarover in 2014 werd beslist. 3 aanvragen waren onontvankelijk, 7 aanvragen werden goedgekeurd, 1 aanvraag ontving geen subsidie. In 2014 werden 24 aanvragen ingediend en behandeld. 14 subsidies werden toegekend, 1 subsidie werd niet toegekend, 9 dossiers werden uitgesteld.

PROJECTBEURZEN VERTALERS - 2013 MET BESLISSING IN 2014			
VERTALER	AUTEUR, TITEL EN UITGEVER	BRONTAAL	SUBSIDIE
Marijke Arijs	Alice Zeniter, <i>Sombre dimanche</i> (De Arbeiderspers)	Frans	€ 3.600
Katelijne De Vuyst	Georges Eekhoud, <i>Escal-Vigor</i> (Uitgeverij IJzer)	Frans	€ 4.000
Reintje Ghoos	Hubert Mingarelli, <i>Un repas en hiver</i> (Meulenhoff Boekerij)	Frans	€ 1.150
Els Snick	Joseph Roth, <i>Hotelmens. Reportages en brieven over het hotelleven</i> (Uitgeverij Bas Lubberhuizen)	Duits	€ 1.650
Katrien Vandenberghe	Romain Puértolas, <i>L'extraordinaire voyage du fakir qui était resté coincé dans une armoire Ikea</i> (De Bezige Bij)	Frans	€ 2.350
Jan Pieter van der Sterre	Hubert Mingarelli, <i>Un repas en hiver</i> (Meulenhoff Boekerij)	Frans	€ 1.150
Luk Van Haute	Soseki Natsume, <i>Kokoro</i> (Lebowski Publishers (Dutch Media Uitgevers))	Japans	€ 5.600
TOTAAL			€ 19.500

PROJECTBEURZEN VERTALERS - 2014			
VERTALER	AUTEUR, TITEL EN UITGEVER	BRONTAAL	SUBSIDIE
Jan De Meyer	Mo Yan, <i>Hong gaoliang jiazu</i> (De clan van de rode sorghum)	Chinees	€ 5.000*
Katelijne De Vuyst	Jean-Christophe Rufin, <i>Immortelle randonnée</i> (De Bezige Bij Antwerpen)	Frans	€ 4.800
Katelijne De Vuyst	Jean-Christophe Rufin, <i>Le collier rouge</i> (De Bezige Bij Antwerpen)	Frans	€ 2.800
Reintje Ghoos	Maylis de Kerangal, <i>Réparer les vivants</i> (De Bezige Bij)	Frans	€ 3.450
Reintje Ghoos	Mc Bride, <i>The Good Lord Bird</i> (Xander)	Engels	€ 5.200
Kris Lauwerys	Milena Michiko Flasar, <i>Ich nannte ihn Krawatte</i> (Cossee)	Duits	€ 1.000
Kris Lauwerys	Ludwig Renn, <i>Krieg</i> (De Bezige Bij Antwerpen)	Duits	€ 3.350

Els Snick	Joachim Bessing, <i>Untitled</i> (Leesmagazijn)	Engels	€ 5.600
Katrien Vandenberghe	Alain Berenboom, <i>Monsieur Optimiste</i> (De Bezige Bij Antwerpen)	Frans	€ 6.400
Jan Pieter van der Sterre	Maylis de Kerangal, <i>Réparer les vivants</i> (De Bezige Bij)	Frans	€ 3.450
Jan Pieter van der Sterre	Mc Bride, <i>The Good Lord Bird</i> (Xander)	Engels	€ 5.200
Luc Van Haute	Takashi Hiraide, <i>Neko no kyaku</i> (<i>De kat</i>) (Meulenhoff Boekerij)	Japans	€ 2.900
Bart Vonck	Pablo Neruda, <i>Odas/Oden</i> (Uitgeverij P)	Spaans	€ 6.000
Bart Vonck	Ricardo Domeneck, <i>Poemas</i> (Uitgeverij Perdu)	Portugees	€ 3.000
TOTAAL			€ 58.150

*In 2013 werd een beurs van € 19.000 toegekend, die gespreid werd over twee jaar (2013 en 2014); € 5.000 is het aandeel 2014.

Stimuleringsubsidies literaire vertalers

Een beginnende Vlaamse literaire vertaler kan een stimuleringsubsidie aanvragen nadat hij een eerste literaire vertaling heeft gepubliceerd. De gepubliceerde literaire vertalingen kunnen zowel in boekvorm als in cultureel-literaire tijdschriften en/of verzamelbundels verschenen zijn. Ook niet in boekvorm gepubliceerde vertalingen van theaterteksten, opgevoerd door een professioneel theatergezelschap, komen in aanmerking. Deze subsidie moet de vertaler de financiële slagkracht en extra motivatie geven om zich verder te bekwamen in het vak van het literair vertalen en zo zijn positie op de literaire uitgeverijmarkt versterken.

Een stimuleringsubsidie bedraagt maximaal € 5.000. Het subsidiebedrag is verbonden met de kwaliteit van de vertaling in relatie tot de gerealiseerde vertaalinspanning (waarbij de literaire kwaliteit van de brontekst, het genre, de moeilijkheidsgraad en de omvang van het project mee in rekening gebracht worden).

In 2013 werd 1 dossier ingediend, waarover in 2014 positief werd beslist. In 2014 werd 1 dossier ingediend, de subsidiebeslissing hierover werd uitgesteld tot 2015.

STIMULERINGSUBSIDIES LITERAIRE VERTALERS - 2013 MET BESLISSING IN 2014			
VERTALER	AUTEUR, TITEL EN UITGEVER	BRONTAAL	SUBSIDIE
Tom Van de Voorde	Michael Palmer, <i>diverse teksten</i> gepubliceerd in DW B, Terras, Bozarbooks	Engels	€ 400
TOTAAL			€ 400

Reisbeurzen literaire vertalers

Een reisbeurs is een bijdrage in de reiskosten voor een reis naar het buitenland. Zo'n beurs kan worden aangevraagd voor reizen in het kader van research of studie ter plaatse in functie van de creatie van een nieuwe literaire vertaling.

De relevantie van de reis voor het project wordt beoordeeld door de adviescommissie Vertalingen in het Nederlands. Aan een vertaler kan door het VFL per kalenderjaar in totaal voor maximaal € 1.000 aan reisbeurzen worden toegekend.

REISBEURZEN LITERAIRE VERTALERS				
VERTALER	BESTEMMING	WERKTITEL	GENRE	SUBSIDIE
Els Snick	Zwitserland	<i>Ostende 1936</i>	Proza	€ 300
TOTAAL				€ 300

2.1.1.4 Literaire tijdschriften

Het VFL wil in zijn tijdschriftenbeleid aandacht schenken aan de uitdagingen waarvoor het literaire veld zich vandaag geplaatst ziet. In de loop van 2013 werd daarom een nieuw tijdschriftenreglement ontwikkeld voor de jaren 2014-2015. De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- » De verschijningsvorm van literaire tijdschriften is niet enkel op papier, maar kan ook digitaal zijn of via een ander medium;
- » Literaire tijdschriften bieden plaats aan literair experiment en hebben aandacht voor kwetsbare genres;
- » Literaire tijdschriften zijn niet alleen ontmoetingsplaatsen voor auteurs of vertalers, maar ook de leesbevorderende functie is een (potentiële) troef.

Deze functies moeten niet allemaal aanwezig zijn in elk literair tijdschrift, maar wel in het veld in zijn totaliteit. Verder wordt belang gehecht aan het bereiken van een groter, jonger en ander publiek en aan samenwerking. Kwaliteit blijft het belangrijkste criterium en wordt ingevuld als aandacht voor vernieuwing, lef, durf, literair avontuur, authenticiteit én een professionele aanpak.

De adviescommissie Tijdschriften bracht in het najaar van 2013 advies uit over de aanvragen van de literaire tijdschriften voor de tweejaarlijkse periode 2014-2015. Er werden in totaal 14 aanvraagdossiers ingediend, waarvan er 11 een positief advies kregen. Het Beslissingscollege bevestigde om jaarlijks volgende subsidiebedragen toe te kennen:

TIJDSCHRIFT	SUBSIDIE
Deus Ex Machina	€ 22.000
DW B	€ 60.000
Gierik & Nieuw Vlaams Tijdschrift	€ 15.000
Het Liegend Konijn	€ 8.000
iStoire	Geen subsidie
Kluger Hans	€ 15.000
nY	€ 45.000
Passage	€ 20.000
STRIKE	Geen subsidie

STROKE	€ 10.000
Zacht Lawijd	€ 25.000
TOTAAL	€ 220.000

Naar jaarlijkse gewoonte besprak de adviescommissie Tijdschriften ook in 2014 tijdens haar bijeenkomsten alle nummers van de literaire tijdschriften die door het VFL gesubsidieerd worden. De nummers van de jaargang 2014 werden getoetst aan de in het reglement voorgeschreven kwaliteitscriteria. Om de besteding van de subsidies verder te kunnen opvolgen werden, indien nodig, belangrijke opmerkingen en bedenkingen aan de betrokken redacties gecommuniceerd. De werking van CeLT werd in de loop van 2013 stopgezet en er volgde geen nieuw aanvraagdossier. Wel werd in 2014 een nieuw gemeenschappelijk tijdschrifteninitiatief gelanceerd: Folio. Vanuit deze organisatie kwam de vraag om een onderzoek te voeren naar 'toekomstpaden voor de Vlaamse culturele, literaire en erfgoedtijdschriften'. De uitvoering van dit onderzoek werd toevertrouwd aan de Antwerp Management School (onderzoekster Joke Schrauwen en prof. dr. Annick Schramme) en gefinancierd en aangestuurd door drie opdrachtgevers: het VFL, Kunsten en Erfgoed en Folio. Het definitieve onderzoeksrapport werd op 7 februari 2015 opgeleverd. Op basis van de vaststellingen en aanbevelingen uit dit rapport zal in de loop van 2015 gewerkt worden aan een geïntegreerd tijdschriftenbeleid.

2.1.1.6 Productiesubsidies voor uitgevers

De productiesubsidie richt zich tot professionele (Vlaamse of Nederlandse) uitgevers van het literaire werk van Vlaamse auteurs en is bedoeld om weinig commerciële, maar waardevolle en bijzondere publicaties van literair werk mee mogelijk te maken. In eerste instantie wordt hierbij gedacht aan kwaliteitsuitgaven met een beperkt verkooppotentieel, waarvoor een marktcorrigerende financiële bijdrage wenselijk is. Een productiesubsidie maakt niet alleen deze producties mogelijk, maar helpt ook de verkoopprijs te drukken, zodat een grotere verspreiding van de uitgave mogelijk wordt.

In het voorjaar van 2014 werd het subsidiereglement voor deze regeling grondig hertekend. De wijzigingen werden afgestemd met verschillende individuele uitgevers en met de Vlaamse Uitgevers Vereniging. Het einddoel blijft hetzelfde, maar het nieuwe reglement sluit nauwer aan bij de hedendaagse uitgeefrealiteit en biedt meer ruimte voor nieuwe initiatieven.

Het zakelijke gedeelte van de dossiers wordt beoordeeld door het VFL-team. De productiesubsidie wordt bepaald op basis van een gestandaardiseerd calculatieschema voor inkomsten en uitgaven en kan maximaal 50% van de directe productiekosten bedragen, na controle van de facturen.

In 2014 werd in totaal voor € 24.503,83 aan productiesubsidies toegekend. 1 dossier werd voor inhoudelijke beoordeling voorgelegd aan de adviescommissie Biografieën, 11 dossiers gingen naar de adviescommissie Poëzie en Essay (9 aanvragen voor poëzie en 2 voor essay), 8 dossiers naar de adviescommissie Kinder- en Jeugdliteratuur, 3 dossiers naar de adviescommissie Proza en 1 dossier werd

voorgelegd aan de adviescommissie Theater. 23 aanvragen waren ontvankelijk, 7 subsidies werden toegekend. Nog 7 dossiers werden inhoudelijk al goedgekeurd, maar het subsidiebedrag wordt vastgesteld in 2015. In 2014 werden bovendien twee dossiers behandeld en goedgekeurd, die in 2013 werden ingediend.

PRODUCTIESUBSIDIES VOOR UITGEVERS			
UITGEVERIJ	AUTEUR/ SAMENSTELLER	TITEL MANUSCRIPT	SUBSIDIE
Biografie			€ 9.000
De Bezige Bij Antwerpen	Dieter Vandebroucke	<i>Dansen op een vulkaan. Victor J. Brunclair: schrijver in een bewogen tijd*</i>	€ 5.000
Houtekiet	Johan Vanhecke	<i>Johan Daisne. Tussen magie en werkelijkheid</i>	€ 4.000
Essay			€ 0
De Bezige Bij Antwerpen	Matthijs de Ridder	<i>Begeerte. Dertig jaar levende literatuur in de Lage Landen</i>	Inhoudelijk goedgekeurd
Poëziecentrum	Jürgen Pieters	<i>Op zoek naar Huygens. Italiaans leesdagboek</i>	Inhoudelijk goedgekeurd
Kinder- en Jeugdliteratuur			€ 8.001
Querido/WPG Uitgevers	Gerda Dendooven	<i>De Wondertuin*</i>	€ 1.500
Clavis	Sassafras de Bruyn	<i>Als ik ooit wegga</i>	Geen subsidie
De Eenhoorn	Paul Verrept en Ingrid Godon	<i>De Bank</i>	€ 2.501
De Eenhoorn	Pieter van Oudheusden en Benjamin Leroy	<i>De jacht op de sabelantijger</i>	Geen subsidie
De Eenhoorn	Nils Pieters	<i>Draak</i>	Geen subsidie
De Eenhoorn	Edward van de Vendel en Liesbeth De Stercke	<i>Feest voor de machines</i>	Geen subsidie
Lannoo	Toon Tellegen, Ingrid Godon en Kris Demey	<i>Ik denk</i>	€ 4.000
Lannoo	Pieter Gaudesaboos	<i>Wat zit er in die kist?</i>	Inhoudelijk goedgekeurd
Querido/WPG Uitgevers	Josse De Pauw en Trui Chielens	<i>Zetelkat</i>	Inhoudelijk goedgekeurd
Poëzie			€ 7.502,83
Academic & Scientific Publishers	Yves T'Sjoen en Els van Damme	<i>Vuurtaal spuwen. Poëzie van Marcel Van Maele (1956-1970)</i>	Geen subsidie
LannooCampus	Daan Boens	<i>Frontpoëzie</i>	Inhoudelijk goedgekeurd
Poëziecentrum	Lut De Block	<i>Af en toe. Een keuze uit vroeger werk</i>	€ 1.535,74
Poëziecentrum	Roger de Neef	<i>Som van tijd</i>	€ 1.137,09

Poëziecentrum	Albert Bontridder en Marcel Wauters. Editie Yves T'Sjoen en Els Van Damme	<i>Voor een waterdruppel, vingerknippen naar een vlinder, groeten van mijnheer en mevrouw Ledepop</i>	€ 3.130
Poëziecentrum	Patrick Conrad	<i>AS. Gedichten 1963-2013</i>	Inhoudelijk goedgekeurd
Poëziecentrum	Roland Jooris, Bart van der Straeten, Carl De Strycker	<i>Sculpturen: een keuze uit de gedichten 1958-2013</i>	€ 1.700
TIEM	Stefaan van den Bremt	<i>Bloemlezing Paul van Ostaijen</i>	Geen subsidie
Universitaire Pers Leuven	Bert Karel Schreurs	<i>Rainer Maria Rilke. De sonnetten aan Orpheus</i>	Onontvankelijk
Proza			€ 0
LannooCampus	Cyriel Buysse	<i>Oorlogsverhalen</i>	Inhoudelijk goedgekeurd
Het balanceer	Willy Roggeman	<i>Protocolen</i>	Geen subsidie
't Verschil	Jan Vander Laenen	<i>Vertelsels voor Kadèr</i>	Geen subsidie
Theater			€ 0
Bebuquin	Frank Adam	<i>België</i>	Geen subsidie
TOTAAL			€ 24.503,83

* Dossier ingediend in 2013 met beslissing in 2014

2.1.1.6 Literaire manifestaties en organisaties

Behalve een beleid dat gericht is op de professionalisering en de ondersteuning van de creatie en de productie van oorspronkelijk Nederlandstalig literair werk en van vertalingen van literair werk in en uit het Nederlands, vormen voor het VFL de presentatie en de omkadering van de Vlaamse letteren evenwaardige doelstellingen. Die worden gerealiseerd door initiatieven en organisaties te ondersteunen die de verspreiding bevorderen van de Nederlandstalige literatuur en hun scheppers en door (financiële) hulp aan instellingen en organisaties die een kwaliteitsvolle en bovenlokale literair-maatschappelijke of literair-culturele functie vervullen. Concreet wordt dit vertaald in regelingen voor literaire organisaties, auteursgenootschappen en literaire manifestaties.

Literaire organisaties

Een literaire organisatie heeft een permanente en (semi)professionele werking. Haar betekenis en bereik zijn bovenlokaal. Ze beschikt over expertise en knowhow in het literaire veld en zorgt voor dynamiek in dat veld of in een specifiek onderdeel ervan. Aan aanvragers wordt verzocht op te geven welke functies zij in het literaire veld vervullen en hoe ze dat concreet doen. De functies die aan bod kunnen komen zijn: creatie en ontwikkeling, presentatie, reflectie en experiment, informatie en documentatie en ten slotte dienstverlening. Literaire organisaties konden in 2013 een aanvraag indienen voor drie jaar. Bij een positief

subsidiebesluit voor drie jaar moet de organisatie jaarlijks een geactualiseerd inhoudelijk plan en een geactualiseerde begroting indienen. Daarnaast kunnen literaire organisaties ook een aanvraag voor één jaar indienen.

De adviescommissie Literaire Manifestaties en Organisaties houdt bij de advisering over de aanvraagdossiers van literaire organisaties rekening met de volgende elementen: de literaire en culturele relevantie van de organisatie, de professionaliteit en doelmatigheid van de werking, de keuze en invulling van bovengenoemde functies en de dynamische omgang met het hedendaagse literaire landschap. Ook de samenwerking met andere literaire en culturele organisaties, de haalbaarheid van de plannen, het publieksbereik en de publiekswerking worden als belangrijke criteria meegenomen in de beoordeling. De adviescommissie geeft jaarlijks feedback op het ingediende jaaractieplan, het VFL concentreert zich op de financiële afrekening en koppelt terug naar de adviescommissie.

LITERAIRE ORGANISATIE	SUBSIDIE
Passa Porta	€ 400.000*
De Wolven van La Mancha	Geen subsidie
PEN Vlaanderen	€ 30.000*
Poëziecentrum	€ 300.000**
Schrijverspodium	€ 63.000**
Strippgids	€ 217.000***
Uitgelezen	Geen subsidie
VONK & Zonen	€ 20.000
TOTAAL	€ 1.030.000

*Deze organisaties kregen een subsidietoekenning voor de periode 2013-2015

**Deze organisaties kregen een subsidietoekenning voor de periode 2013-2014

***Deze organisatie kreeg een toekenning voor de periode 2012-2015

Auteursgenootschappen

Auteursgenootschappen zijn gericht op de bekendmaking, de actualisering en de studie van de persoon en het werk van een Vlaamse literaire auteur. In de regeling voor de auteursgenootschappen wordt er een onderscheid gemaakt tussen de basissubsidie en de aanvullende projectsubsidie. De basissubsidie bedraagt € 750 en wordt toegekend indien het auteursgenootschap voldoet aan een aantal basisvoorwaarden. De aanvullende projectsubsidie kan aangevraagd worden voor een specifiek project en wordt beoordeeld op basis van de literaire kwaliteit of meerwaarde.

In 2014 werden voor de basissubsidie 7 ontvankelijke aanvragen ingediend; 7 basissubsidies werden toegekend. Voor de aanvullende projectsubsidie werd 1 ontvankelijke aanvraag ingediend; 1 subsidie werd toegekend.

AUTEURSGENOOTSCAP	BASIS-SUBSIDIE	AANVULLENDE PROJECTSUBSIDIE	TOTAAL
Ernest Claes Genootschap	€ 750	Geen aanvraag	€ 750
Felix Timmermans Genootschap	€ 750	Geen aanvraag	€ 750

Gerard Walschap Genootschap	€ 750	€ 1.000	€ 1.750
Guido Gezellekring	€ 750	Geen aanvraag	€ 750
Reynaertgenootschap	€ 750	Geen aanvraag	€ 750
Stijn Streuvelsgenootschap	€ 750	Geen aanvraag	€ 750
Willem Elsschot Genootschap	€ 750	Geen aanvraag	€ 750
TOTAAL	€ 5.250	€ 1.000	€ 6.250

Literaire manifestaties

Een literaire manifestatie is een eenmalig literair evenement met een bovenlokaal karakter en een bovenlokaal publieksbereik. De manifestatie getuigt van dynamiek, heeft een unieke uitstraling en een eigen gezicht. Een literaire manifestatie kan ook over verschillende momenten verspreid zijn of kaderen in een reeks van gelijkaardige activiteiten.

In 2014 werden 33 ontvankelijke aanvragen ingediend, 1 subsidiedossier werd onontvankelijk verklaard, 21 subsidies werden toegekend.

LITERAIRE MANIFESTATIES		
MANIFESTATIE, LOCATIE	ORGANISATIE	SUBSIDIE
Theater aan Zee (literatuurlijk), Oostende	TarTarT vzw	€ 17.500
Dichter des Vaderlands/Poète National/Nationaler Dichter	VONK & Zonen	€ 6.000
Vlucht zonder einde. Hommage aan Joseph Roth, Oostende	Joseph Roth Genootschap Vlaanderen Nederland	Geen subsidie
Kunstenfestival Watou, Watou	P'ART vzw	€ 12.500
Werkplekken, Hasselt/Genk	Literair Museum	€ 12.500
Alles Kan, Gent	Oude Beestenmarkt vzw	Geen subsidie
Urban Wo(o)rden Festival, Leuven	Urban Woorden vzw	Geen subsidie
Waumans en Victoria's Groot Internationaal Literair Variété Spektakel, diverse locaties in Nederland en Vlaanderen	Literair Productiehuis Wintertuin	Geen subsidie
Hellemond, Antwerpen	VONK & Zonen	Geen subsidie
De Eenzame Uitvaart, Antwerpen	VONK & Zonen	€ 6.000
Dance of the Dead Poet, Gent	DeadPoet	Geen subsidie
Uitgelezen, diverse locaties	Vooruit	€ 16.000
Manifiësta, Bredene	Manifiësta vzw	€ 2.500
Ont-spanend Oostende, Oostende	Gezinsbond	Geen subsidie
Poëziebordeel, Brussel/Antwerpen	Poëziebordeel vzw	Geen subsidie
Eilandfestival, Antwerpen	Eiland	€ 12.500
Das Magazin Festival, Gent	Das Magazin België	€ 4.900
Slow Book Festival, Leuven/Antwerpen	VONK & Zonen	€ 5.250
Het Betere Boek, Gent	Willemsfonds	€ 2.250

KORT. Een avond met en over het korte verhaal, Gent	Limerick Boekhandel	Onontvankelijk
De Lange Nacht van het Korte Verhaal, Turnhout	Het Korte Verhaal vzw	Geen subsidie
Alles uit de kast, Gent	REC Radiocentrum	Geen subsidie
Poëziebordeel, Antwerpen	Poëziebordeel vzw	€ 2.100
Mind the Book, Antwerpen	Mind the Book vzw	€ 20.000
Poëzie leeft. Een bloemlezing buiten het boek, Antwerpen	Jeugd en Poëzie	€ 3.300
Tentoonstelling 'Illustraties van Kaatje Vermeire', Hasselt	Literair Museum	€ 7.450
Picturale, Ronse	Picturale vzw	Geen subsidie
DW B 160 / Het portret, Brussel	DW B	€ 1.000
'Nuff Said, Berchem	'Nuff Said vzw	€ 4.200
Het Groene Boek	Het Groene Boek vzw	€ 2.500
Slam de Stad, Antwerpen	Urban Woorden vzw	€ 3.000
Lezen in de lente, diverse locaties in Zuid-Oost-Vlaanderen	't Uilekot	€ 1.500
Zin in Zomer, Hasselt/Genk/Sint-Truiden	Literair Museum – vzw Atos	€ 11.000
TOTAAL		€ 149.950

2.1.1.7. Leesbevordering

Als gevolg van een decreetwijziging krijgt het VFL de bijkomende opdracht om behalve het stimuleren van literaire creatie, ook initiatieven en organisaties te ondersteunen die leesbevordering centraal stellen. Begin 2014 werd een nieuwe adviescommissie opgericht die, naast het beoordelen van (project)dossiers leesbevordering, ook mee input en feedback geeft bij de ontwikkeling van een integraal beleid ten opzichte van kansengroepen. Daarnaast geeft de commissie ook advies over projecten die vanuit een algemene aandacht voor doelgroepen extra kansen willen bieden aan personen in armoede en personen met een migratieverleden.

Projecten leesbevordering

In dit kader worden de middelen die voorheen op basis van het participatiedecreet werden toegekend aan projecten leesbevordering, vanaf 1 januari 2014 beheerd door het VFL in samenwerking met de Stichting Lezen. De subsidies worden toegekend op basis van een nieuw reglement waarin bewust prioriteit wordt gegeven aan projecten voor kansengroepen met specifieke aandacht voor interculturaliteit en participatie van personen in armoede. Voorkeur gaat uit naar projecten met een bovenlokale uitstraling en/of projecten die als experiment worden opgezet. De betrokkenheid en actieve participatie van de doelgroep en de aansluiting bij de leefwereld van de doelgroep zijn belangrijke aandachtspunten. Ook onderzoek met betrekking tot leesbevordering komt in aanmerking. De nieuw opgerichte advies-

commissie Letteren en Samenleving is verantwoordelijk voor het formuleren van adviezen over de ingediende projecten.

SUBSIDIES PROJECTEN LEESBEVORDERING		
AANVRAGER	PROJECT	SUBSIDIE
Bezorgd Om Mensen vzw	AlfaMeters lezen voor(t)	€ 6.000
Boek.be / Huis van het Boek	Scholenprogramma Boekenbeurs 2014	Geen subsidie
Buurtwerk 't Lampeke vzw	Lezen is voor iedereen	€ 13.500
Caleidoscopia vzw	Hikkies	€ 13.500
Centrum Basiseducatie	Leesgroepen voor anderstalige analfabete volwassenen	€ 5.000
CKG De Stap vzw	Taalstimulering als onderdeel van opvoeding: leesrugzakjes en leeshoeken voor gezinnen in begeleiding bij CKG De Stap	€ 3.000
Compagnie Tartaren vzw	1001 leesstrips om te spelen	Geen subsidie
DE DAGEN vzw	Van schoonheid en troost / Literatuur op kwetsbare plekken (2014)	€ 21.950
DE DAGEN vzw	Lezen & Leven (2015)	€ 40.000
De Horizon vzw	Leren Lezen	Geen subsidie
docAtlas (Provinciaal Documentatiecentrum Atlas)	Taalspeeltassen: talensensibilisering via een aanbod meertalige prentenboeken	Geen subsidie
Emy Geyskens	Het Leesorkest	Geen subsidie
FMDO vzw	Antwerpen aan het lezen!	Geen subsidie
Golden Rose vzw	Lectuur en cultuur	Geen subsidie
Het Lezerscollectief	Leesgroep Het Lezerscollectief	Geen subsidie
IMVOWA vzw, Basisschool De Bladwijzer	Uitbouw schoolbibliotheek lagere school De Bladwijzer	€ 5.000
IN-Z vzw	Voor elk kind een brug naar de bib! Een experiment van IN-Zetje en Boekbaby's Hasselt	Geen subsidie
Jeugdhuis Chicago	Fietsen door verhalen in Brussel (2014)	€ 21.232
Landelijke Kinderopvang	LetterGreep	Geen subsidie
Leerschakel vzw	Kansen aan iedereen!	Geen subsidie
Leesweb vzw	de Boekenkaravaan	Geen subsidie
Mooss vzw	BIVAK-BIB	Geen subsidie
Narrata vzw	Voorlezen in huis met Bukito	Geen subsidie
Netwerk Bewust Verbruiken vzw	Boekenruil(kast) ter bevordering van een positief lees klimaat	Geen subsidie
Odisee vzw	Project Wereldwoorden	€ 11.750
Organisatie Willebroek	De Leesmobiel	Geen subsidie
SIVI vzw	Lees je mee?	Geen subsidie
Spectrumschool Borgerhout	LOL ik lees	€ 6.700
Tabora vzw	Leandra	Geen subsidie

Theatergroep Fast Forward vzw	Boeken ontdekken met Kiki en Olaf	€ 3.000
Thomas More Mechelen-Antwerpen vzw	De voorleesvalies: kleurrijke verhalen voor (meertalige) kleuters en hun ouders	Geen subsidie
Urban Woorden vzw	Read it Loud	€ 3.950
Wablief/VOCVO vzw	Elke lezer telt!	Geen subsidie
TOTAAL		€ 154.582

Stichting Lezen en Leesweb

In 2014 werden middelen overgedragen en toegevoegd aan de dotatie van het VFL die specifiek dienen voor de ondersteuning van Stichting Lezen en Leesweb. Deze middelen zijn geoormerkt voor 2014 en 2015. Met het oog op het maken van nieuwe afspraken met beide organisaties vanaf 2016 werden in de loop van 2013 en 2014 verschillende gesprekken gevoerd. (zie ook 3.10).

– SUBSIDIE STICHTING LEZEN 2014: € 987.000

– SUBSIDIE LEESWEB 2014: € 47.000

2.1.1.8 Auteurslezingen

Subsidies auteurslezingen

Het VFL ondersteunt sinds 2013 lezingen die auteurs geven aan sociale en culturele organisaties. Organisatoren dienen een gemotiveerde aanvraag in via de website www.auteurslezingen.be. Voor iedere auteurslezing die zowel de auteur als het VFL goedkeurt, voorziet het VFL in € 100 subsidie. Daarnaast betaalt de organisator het resterende bedrag van het honorarium en de vervoersonkosten.

Sinds 1 januari 2014 betaalt het VFL voor iedere gesubsidieerde auteurslezing het totaalhonorarium (inclusief subsidie, eigen bijdrage organisator en vervoersonkosten) in één keer uit aan de auteur, een belangrijke stap in de financiële bemiddeling voor gesubsidieerde auteurslezingen. Het VFL maakt een factuur op aan de organisator voor de eigen bijdrage en de vervoersonkosten. Op die manier garandeert het VFL aan de auteur een correcte en vlotte uitbetaling van iedere gesubsidieerde lezing en neemt het VFL het 'risico' van de uitbetaling van de organisator op zich. Ook bij niet-gesubsidieerde lezingen die op dezelfde dag plaatsvinden als een gesubsidieerde lezing, zorgt het VFL voor de uitbetaling.

Voor het tweede jaar op rij is er een stijging in het aantal aanvragen voor gesubsidieerde lezingen. In 2014 ondersteunde het VFL 2.178 aanvragen. In 2013 waren er dat nog 2.101, in 2012 nog een honderdtal minder.

Bovendien wordt het VFL steeds meer het aanspreekpunt voor advies en bemiddeling bij lezingen. Dankzij nieuwsbrieven, berichten op de website en de Facebookpagina, alsook een themabrochure rond auteurslezingen over WOI (zie 6.3.7), houden we de aandacht voor auteurslezingen en Vlaamse auteurs hoog.

Het VFL besteedde in 2014 € 246.100 aan de ondersteuning van auteurslezingen. € 217.800 werd besteed via online aanvragen, € 28.300 bestond uit projectmatige steun.

Nieuwe auteurs op de auteurslijst

Het VFL ondersteunt auteurs die op de auteurslijst zijn opgenomen. Auteurs die nog niet op de auteurslijst staan, kunnen zich hiervoor kandidaat stellen. Hun kandidaatstelling wordt op vastgelegde criteria getoetst door de adviescommissie Auteurslezingen: de auteur schrijft Nederlandstalig literair werk, woont in België en publiceert minstens één (debutant) of twee literaire werken die verschenen zijn bij een professionele uitgeverij. Een professionele uitgeverij verzorgt een aanbieding in de boekhandel, hanteert de gebruikelijke leveringsvoorwaarden en biedt haar auteurs een modelcontract voor oorspronkelijk Nederlandstalige algemene uitgaven aan.

De adviescommissie Auteurslezingen komt jaarlijks vier keer bijeen om te oordelen over de kandidaten voor de auteurslijst. In 2014 stelden 80 nieuwe auteurs zich kandidaat, van wie de adviescommissie er 60 toeliet tot de auteurslijst.

2.1.1.9 Boekhandels

De kwaliteitsboekhandel is binnen de waardeketen van het boek een economisch kwetsbare schakel met een hoge culturele meerwaarde. De betrachting van het letterenbeleid om een gevarieerd en kwaliteitsvol boekenaanbod mee tot stand te brengen, boet aan kracht in wanneer boekhandels als tussenschakel het brede aanbod niet (meer) voorstellen aan een ruim publiek. Uitgevers en boekhandels zijn meer dan ooit belangrijke bruggebouwers tussen de auteur en de lezer. Daarom ontwikkelde het VFL in 2008 in overleg met de minister van Cultuur een ondersteuningsregeling voor de boekhandel. In 2010 werd de regeling uitgebreid naar stripboekhandels.

De regeling wil kwaliteitsboekhandels ondersteunen die een ruim, divers en kwaliteitsvol assortiment nastreven, extra aandacht besteden aan informatieverstrekking en dienstverlening aan de lezer en literaire activiteiten organiseren. Kwaliteitsboekhandels die aan de voorwaarden voor het label 'A-Boekhandel' voldoen, kunnen aanspraak maken op gratis exemplaren van bijzondere literaire titels. Ook kunnen literaire activiteiten in de boekhandel worden gesubsidieerd.

Op 1 september 2013 werd op basis van een evaluatie een bijgestuurde versie van de boekhandelsregeling gelanceerd. Al snel bleek echter dat er nog steeds een aantal fundamentele vragen en knelpunten bleven bestaan die onder meer samenhangen met de status van het label, aanbestedingen bij bibliotheken, het bewaken van het marktcorrigerende karakter, de parallellen en verschilpunten bij de ondersteuning van auteurslezingen, enzovoort. Daarom werd ervoor gekozen om het ondersteuningsbeleid voor de kwaliteitsboekhandel in zijn globaliteit te evalueren en niet enkel het reglement bij te sturen. Lynn Moerenhout werd (als BIO-baan) ingeschakeld om op basis van deskresearch en een beknopt aantal gesprekken een antwoord te vinden op volgende vragen:

- » Welke algemene overkoepelende **steunmaatregelen** voor (onafhankelijke) (kwaliteits)boekhandels bestaan er in andere landen? Is er behalve nationale steun ook ruimte voor regionale initiatieven?
- » Bestaan er in andere landen **kwaliteitslabels** zoals het A-label?

Aan welke criteria moeten boekhandels in dat geval voldoen om zo'n label te ontvangen? Wordt er gecontroleerd of men inderdaad aan de voorwaarden voldoet? Van welke (financiële) voordelen kunnen houders van het label genieten? En wordt het label gebruikt als gunningsvoorwaarde voor overheidsopdrachten?

- » Welke **andere vormen van steun** worden nog aangeboden? Om welke soorten maatregelen gaat het en van wie gaan ze uit?

De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in een rapport dat in mei 2014 werd vrijgegeven en dat raadpleegbaar is op de website van het VFL.

Eind 2014 waren er 45 A-Boekhandels en 12 A-Stripboekhandels. In 2014 werden 1.343 exemplaren van 40 verschillende titels gratis aan de A-(Strip)Boekhandels bezorgd voor in totaal € 17.082,64. 79 boekhandelsactiviteiten konden rekenen op een subsidie, in totaal ging het om € 24.350.

— BUDGET: € 41.432,64

2.1.2 Binnenland projecten

2.1.2.1 Onderzoek literaire tijdschriften

Folio, het VFL en het agentschap Kunsten & Erfgoed (KE) vertrouwden in 2014 een opdracht toe aan de Antwerp Management School (AMS) – Competence Center Creative Industries om een onafhankelijk en kwalitatief veldonderzoek te voeren naar de staat en de opportuniteiten van publicaties met een culturele focus in Vlaanderen. De potentiële impact van de culturele, literaire en erfgoed-tijdschriften vormde het centrale thema van het onderzoek. Dit vertaalt zich niet enkel in een breder of duurzamer publieksbereik voor de individuele tijdschriften, maar ook in een duidelijke rol in het bredere culturele veld en in aandacht vanuit het beleid. Het onderzoek had de bedoeling om wegen in kaart te brengen voor nieuw publiek, nieuwe allianties en gedeelde belangen en om te bekijken hoe men (samen) meer zichtbaar kan worden.

Het onderzoekstraject omvatte een veldtekening, een strategische oefening en een inspiratiedag en werd afgesloten met een concurrentieanalyse op sector-niveau en het schetsen van een aantal mogelijke toekomstscenario's. Het project werd begeleid door een stuurgroep met vertegenwoordigers van de drie opdrachtgevers. Het uiteindelijke onderzoeksrapport *Toekomstpaden voor de Vlaamse culturele, literaire en erfgoedtijdschriften* omvat de neerslag van een intensief traject met de tijdschriften en hun stakeholders over de mogelijkheden om de impact van de culturele literaire en erfgoedtijdschriften te verhogen én aanbevelingen voor de verschillende stakeholders in de vorm van drie mogelijke beleidskeuzes.

— BUDGET: € 3.500

2.1.2.2 Poëziepromotie

In maart 2013 organiseerde het VFL, samen met het Poëziecentrum, een eerste 'Staat van de poëzie'. Naast nieuwe inzichten over verschillende uitdagingen in de professionele poëziewereld, leverde de studiedag bij de aanwezige spelers ook het besef op dat samenwerking van fundamenteel belang is om de toekomst van de poëzie te vrijwaren. Dat die synergie op deze dag daadwerkelijk tot stand kwam, was een van de doelstellingen van de organisatoren.

Die samenwerking kreeg in 2014 meteen gestalte in een nieuwe visie op het Gedichtendagessay. Het VFL lanceerde dit initiatief in 2008, maar besloot dat het na vijf succesvolle edities aan evaluatie toe was. De nieuwe versie van het Gedichtendagessay wordt gelanceerd in de Poëzieweek van 2016. De tekst, waarvan een eerste draft voorligt, is van de hand van Peter Holvoet-Hanssen. Vernieuwend is dat de tekst op verschillende manieren zal worden uitgegeven om uiteenlopende doelgroepen te bereiken.

— BUDGET: € 3.737,50

2.1.2.3 12 minuten over vrede

Het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) en het VFL lanceerden, in samenwerking met bioscoopgroep Kinopolis en Canvas, '12 minuten over vrede', een unieke samenwerking tussen de animatiesector en de literaire wereld. Naar aanleiding van de herdenking van 100 jaar Eerste Wereldoorlog in 2014 zetten de fondsen een creatieproject op met als resultaat twaalf ultrakorte animatiefilms met bijbehorende gedichten rond het thema 'vrede'. De films werden in het voorjaar van 2014 aan het ruime publiek voorgesteld via de schermen van Kinopolis en later via de platformen van VRT (o.a. Canvas en Cobra.be).

Eind 2012 stuurde het VAF een open oproep naar de animatiesector, en mikte uitdrukkelijk op jong talent. Uit 71 inzendingen koos een professionele jury de twaalf winnaars die hun film mochten realiseren. Begin 2014 lanceerde het VFL een poëziewedstrijd: dichters moesten zich laten inspireren door de animatiefilms en een gedicht insturen rond het thema 'vrede'.

Het merendeel van de ingezonden gedichten na de open oproep bleef echter onder de verwachtingen van de juryleden, die zich bovendien geconfronteerd zagen met de moeilijke taak om te beoordelen of een gedicht nu wel of niet bij een film paste. De jury, die bestond uit Eva De Roovere, Carl De Strycker, Kirsten Lemaire, Michaël Vandebril en Dorothée Van den Berghe, wees als winnaar van de poëziewedstrijd Peter Mangelschots aan. De animatiefilm *Daddy went. Daddy did* van Joost Jansen en Thomas Ceulemans inspireerde hem tot het gedicht *midnight at the lost and found*.

Het VFL vond het erg belangrijk dat de gedichten zouden voldoen aan de kwaliteitsnormen die het zelf hanteert en die ook bij de selectie van de animatiefilms een belangrijke rol speelden. In overleg met de juryleden en de projectpartners besliste het VFL om zelf een aantal bestaande gedichten van jonge auteurs te selecteren die een mooie, spannende, interessante of perspectief verbredende relatie met de films aangingen.

In 2014 vonden de animatiefilms en de bijbehorende gedichten op verschillende manieren hun weg naar het publiek. Kinopolis zette zijn schouders onder het initiatief door de animatiefilms op te nemen in het voorprogramma van zijn Vlaamse bioscopen. Canvas bood de films én gedichten in augustus en november een prominente plaats op zijn verschillende platformen. Het VFL onderzoekt daarnaast de mogelijkheden voor een uitgave van de winnende gedichten en de bijbehorende films in boekvorm. Bovendien is er heel wat buitenlandse interesse voor het format: op dit moment onderzoeken VAF en VFL hoe dit project in het buitenland gestalte kan krijgen.

— BUDGET: € 4.345

2.1.2.4 Poëzieplatform

Enkele dichters kwamen in 2013 samen om te overleggen over digitale poëzie. Daaruit kwam duidelijk de wens naar voren een digitaal platform te ontwikkelen voor alle vormen van poëzie en alle bij poëzie betrokken middenveldorganisaties.

Het platform moet hét referentiepunt worden voor Nederlandstalige poëzie, nieuw en bestaand poëtisch werk optimaal ter beschikking stellen, en tegemoet-

komen aan de nood aan informatie en genrekennis. Daarbij is het uitdrukkelijk de bedoeling dat gebruikers op termijn betalen voor content met meerwaarde, de aanbiedende partners de mogelijkheid krijgen inkomsten te genereren en het platform mogelijk zelfvoorzienend wordt.

Het VFL en het Poëziecentrum werken nauw samen om de haalbaarheid van een dergelijk project te toetsen, alle mogelijke partners in binnen- en buitenland te consulteren, en het platform in verschillende fasen gestalte te geven.

In 2014 werd een analyse gemaakt van digitale mogelijkheden die al bestaan en een lijst samengesteld van digitale wensen die in 2015 moeten leiden naar duidelijke offertes en een gefaseerde uitbouw van het platform.

— BUDGET: € 0

2.1.2.5 Vlaamse Auteursvereniging

Sinds haar oprichting in 2006 ontvangt de Vlaamse Auteursvereniging (VAV) jaarlijks een projectsubsidie van het VFL. In 2014 was dat € 42.000. Een samenwerkingsconvenant bepaalt duidelijk dat het VFL geen invloed kan en zal uitoefenen op de concrete werking en de standpunten van het VAV. Wel ontvangt het VFL jaarlijks een financiële verantwoording van de aanwending van de subsidie. Een regelmatig overleg dient om actuele thema's te bespreken en wederzijds informatie uit te wisselen over topics in de relatie tussen auteurs en het VFL, de overheid en de markt.

Samenwerking tussen het VFL en VAV uitte zich onder meer in de gezamenlijke betrokkenheid voor de professionalisering van auteurslezingen. Tijdens het VAV-werkcongres organiseerde het VFL een masterclass auteurslezingen van en voor auteurs. Vier 'experts' in het geven van auteurslezingen in verschillende genres, deelden hun ervaring met andere auteurs uit hetzelfde genre. Bovendien kregen de auteurs de kans om hun lezingen aan elkaar voor te stellen en hierop feedback te geven. Jef Aerts was de moderator voor kinder- en jeugdauteurs, Maud Vanhauwaert voor dichters, Kris Van Steenberge voor proza-auteurs en Gerda Dendooven voor illustratoren. Op het einde van de workshop per genre was er een gemeenschappelijk terugkoppelmoment.

— BUDGET: € 42.000

2.1.2.6 Literaire vertalers

Ontwikkelingsbeurzen

In samenwerking met het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV) en met extra middelen van de Nederlandse Taalunie tekende het VFL de voorbije jaren een traject uit om de positie van Vlaamse literaire vertalers te versterken. Die regeling liep eind 2013 af. In 2014 werkte het VFL samen met het ELV en het Nederlands Letterenfonds aan een nieuw specifiek ondersteuningsproject voor beginnende literaire vertalers. Dit traject krijgt vanaf 2015 concreet gestalte in het pilootproject 'ontwikkelingsbeurzen'. Bij een ontwikkelingsbeurs werkt een

beginnende professional onder begeleiding van een ervaren vertaler aan een vertaling. De mentor begeleidt de vertaler niet alleen vertaaltechnisch, maar ook zakelijk. De vertaaltechnische begeleiding staat in dienst van het maken van een langere vertaling, hetzij bedoeld voor een tijdschriftpublicatie, hetzij ter uitbreiding van het portfolio van de vertaler.

— BUDGET: € 500

Literaire Vertaaldagen

Op 12 en 13 december vond in Amsterdam de zestiende editie van de Literaire Vertaaldagen plaats, het jaarlijkse ontmoetingsevenement voor vertalers uit en in het Nederlands. Op de symposiumdag op vrijdag waren er lezingen en debatten met als thema 'Vertalers met de billen bloot – mythes en taboes van het literair vertalen'. Daarbij kwamen deze vragen aan bod: Kun je een boek ook vertalen zonder het van tevoren te hebben gelezen? Kun je ook vertalen in een andere taal dan je moedertaal? Kun je je vertalingen ook maken met behulp van een dicteerprogramma en de nodige vertaalsoftware? Ontstaat een goede vertaling pas na een langdurig rijpingsproces, of kan een spoedvertaling die wordt uitgevoerd door een gelegenheidsformatie ook tot goede resultaten leiden? En ten slotte: mag een vertaler fragmenten weglaten die hij of zij niet opportuun acht? Zaterdag was traditioneel gewijd aan vertaalworkshops. Het VFL maakt deel uit van het programmatie- en organisatie-team van de Vertaaldagen. Vlaamse vertalers die deelnemen, krijgen reis- en eventuele verblijfskosten vergoed door het VFL.

— BUDGET: € 6.902,50

Schwob

Het VFL nam ook in 2014 deel aan het Europese project 'Schwob', dat gecoördineerd wordt door het Nederlands Letterenfonds. Schwob.nl is een website voor vergeten of onontdekte boeken. Belangrijke boeken die niet verkrijgbaar zijn in het Nederlands worden op de site in de kijker gezet. Schwob probeert vertalers en uitgevers warm te maken om die titels in het Nederlands te ontsluiten.

— BUDGET: € 3.000

2.1.2.7 Literair middenveld

Voor het VFL vervullen de literaire organisaties een of meerdere deelfuncties in een literair veld dat voortdurend in ontwikkeling is. De intermediaire, ondersteunende en producerende organisaties evolueren immers mee met het lezerspubliek, het aanbod en de literaire infrastructuur.

De kerngroep van het platform literair middenveld (Passa Porta, Behoud de Begeerte, Poëziecentrum, Strip Turnhout, PEN Vlaanderen, Schrijverspodium en VONK & Zonen) kwam in 2014 twee keer samen. De integratie-oefening van het

literaire middenveld werd geëvalueerd: er werd bekeken wat de integratie heeft opgeleverd en welke pijnpunten er nog zijn. Ook werd er gepraat over het verder dynamiseren van het literaire middenveld en het creëren van kansen voor nieuwe spelers. Tot slot gaven de literaire organisaties input voor de nieuwe meerjarenplannen voor literaire organisaties vanaf 2017. In de loop van 2015 wordt daarvoor een concreet subsidiereglement uitgewerkt. In een tweede bijeenkomst werd met de literaire organisaties een denkoefening gemaakt rond de besparingen waarmee het VFL in 2016 wordt geconfronteerd.

— BUDGET: € 0

2.1.2.8 Staat van het Boek

Op vrijdag 21 maart organiseerde het BoekenOverleg voor de vierde keer de ‘Staat van het Boek’. Tijdens dit symposium geven prominente sprekers hun visie op de dynamiek van het boekenvak en de letterensector. De ‘Staat van het Boek’ is een uitgelezen ontmoetingsmoment voor auteurs, vormgevers, uitgevers, boekverkopers, leesbevorderaars, bibliothecarissen, opiniemakers, beheersvennootschappen, organisatoren van literaire evenementen, politici, beleidsverantwoordelijken en lezers.

Omdat 2014 een verkiezingsjaar was, stond deze editie in het teken van het memorandum van het BoekenOverleg, *Boeken op tafel*. Namens het Franse ministerie van Cultuur lichtte Nicolas Georges (Direction Générale des Médias et des Industries Culturelles) tijdens de openingsspeech het boeken- en leesbeleid in Frankrijk toe. Aansluitend kwamen de hete hangijzers in het binnenland aan bod: hoe kunnen we de boekhandels ondersteunen, leesbevordering zo breed mogelijk inbedden, de bibliotheek in de toekomst uitbouwen, digitale publicaties beter bewaren – en wat is de rol van de politiek hierin? Hoe gaat het beleid om met de innovatie en digitalisering van het boek? Wat kunnen auteurs verwachten van het beleid? En aandacht voor boeken in de media, hoe zit het daarmee?

De ‘Staat van het Boek’ sloot af met een debat met vertegenwoordigers van de verschillende politieke partijen uit de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement: Bart Caron (Groen), Paul Delva (CD&V), Jean-Jacques De Gucht (Open Vld), Yamila Idrissi (sp.a) en Marius Meremans (N-VA). Belangrijke thema’s in dit debat waren de gereguleerde boekenprijs en een beleidsdomeinoverschrijdend leesbevorderingsbeleid.

De praktische organisatie van de ‘Staat van het Boek’ was in handen van een stuurgroep die bestond uit het VFL, Boek.be, Locus en Stichting Lezen. Naast inhoudelijke en logistieke steun investeerde het VFL ook € 1.500 in de organisatie van het evenement.

— BUDGET: € 1.500

2.1.2.9 Crowdfunding

Op verzoek van het toenmalige kabinet Cultuur en de passage in de *Beleidsbrief Cultuur – Beleidsprioriteiten 2012-2013* van minister Schauvliege nam het VFL

eind 2012 de uitdaging aan om ‘alternatieve pistes voor financiering te onderzoeken’ (operationele doelstelling 13). Het ging om het stimuleren van cultureel ondernemerschap door alternatieve pistes voor financiering van de kunst- en cultuursector te ontwikkelen. De minister wenste hierin te investeren ‘om deze organisaties weerbaarder te maken en tegelijk het maatschappelijk draagvlak van cultuur en de verwevenheid van de cultuurproducenten met andere domeinen te vergroten’. Concreet vertaalde zich dat in een extra projectsubsidie van € 40.000 voor het VFL om een experiment rond crowdfunding op te zetten in de letteren- en boekensector.

Omdat het VFL en de Vlaamse Erfgoedbibliotheek van elkaar vernamen dat er plannen waren voor een crowdfundingproject rond dezelfde thematiek (van boeken, letteren en erfgoed) en voor een overlappende doelgroep, besloten beide organisaties om samen te werken. Concreet gebeurde dit door gezamenlijk een fondsenwervingsplatform op landelijk niveau op te richten: www.boekensteun.be werd in oktober 2013 in aanwezigheid van minister Schauvliege gelanceerd. Elk project werd in woord en beeld op het platform voorgesteld, voorzien van een richtbudget, timing en een eigen betaalmogelijkheid. Vanaf de start konden geïnteresseerden volgen hoeveel van het benodigde bedrag al werd ingezameld of, na afronding van de fondsenwerving, welke concrete resultaten werden geboekt.

In 2014 rondde het VFL het experimentele project af. Het bezorgde een uitgebreid evaluatierapport aan de minister. Daarin werd vastgesteld dat crowdfunding als principe ongetwijfeld nog moet groeien in Vlaanderen, maar ook dat het als financieringsprincipe specifiek voor de creatie en publicatie van nieuwe boeken in de Nederlandstalige markt verre van vanzelfsprekend is. Op 23 april stelde het VFL de resultaten van het experiment samen met de Vlaamse Erfgoedbibliotheek voor op het jaarlijkse Cultuurforum.

— BUDGET: € 0

2.1.2.10 Interculturaliteit en armoede

In 2014 werd € 30.000 voorzien in de begroting om initiatieven te nemen op het vlak van interculturaliteit en armoedebestrijding. Deze middelen werden toegekend aan verschillende projecten, die elk op hun eigen manier streven naar een rijkere invulling van het literaire landschap en de bedoeling hebben om kansen te creëren voor stemmen uit andere literaire tradities. De projecten zijn gericht op het zoveel mogelijk wegwerken van mechanismen van sociale en culturele uitsluiting.

Coachingtraject gevluchte schrijvers – PEN Vlaanderen

Dit project richt zich tot schrijvers die hier beland zijn omdat ze in hun land van oorsprong moesten vluchten. Soms gaat het om auteurs die in eigen land naam en faam genoten, soms gaat het om ontluikende talenten, die door de overheid willens nillens in de kiem werden gesmoord. PEN Vlaanderen wil die stemmen ook in hun nieuwe land een kans geven en investeert in talent door middel van een coachingtraject dat ondersteund wordt door het VFL.

— BUDGET: € 6.000

Vluchteling zoekt schrijver – Vluchtelingenwerk Vlaanderen

Vluchtelingenwerk engageert zes jeugd auteurs (14+) om het verhaal van jonge niet-begeleide minderjarige vluchtelingen op basis van gesprekken uit te schrijven en op een literaire manier voor het voetlicht te brengen. Een illustrator wordt gevraagd de verschillende verhalen te illustreren. Door samen te werken met scholen wil men vervolgens jonge lezers kennis laten maken met de verhalen van leeftijdsgenoten. Er worden educatieve materialen en activiteiten ontwikkeld om dit thema bespreekbaar te maken en onder de aandacht te brengen.

— BUDGET: € 9.300

SESAM-project – Verbal Vision vzw

Studio SESAM is een leer- en creatietraject van negen schrijvers, negen illustratoren en twee vormgevers. De groep is divers samengesteld naar origine, leeftijd, ervaring en vakkennis. Het traject van Verbal Vision heeft de bedoeling om minstens drie superdiverse prentenboeken (2-5 jaar) en drie superdiverse kinderboeken (6-8 jaar) tot stand te laten komen die beantwoorden aan het SESAM-concept: de superdiversiteit binnen een stedelijke omgeving als norm hanteren, vormen van ongelijkheid aankaarten en op een onverwachte manier stereotiepe beeldvorming doorbreken. De creatieve auteurs worden begeleid door SESAM: ze worden in contact gebracht met kwetsbare kinderen en ouders, gesensibiliseerd voor de sociale en culturele diversiteit en gecoacht en begeleid om tot een kwaliteitsvol eindresultaat te komen. De bijdrage van het VFL wordt gebruikt voor de coaching van de auteurs, zodat die, ook na het project, hun creativiteit kunnen aanwenden om superdiversiteit meer zichtbaar te maken.

— BUDGET: € 5.000

Slamlezingen – ARType vzw

Spoken word of slam poetry zijn voornamelijk kunstvormen die op nichepodia gebracht worden, ondanks het feit dat verschillende slamdichters de jongste jaren ook in Vlaanderen hun werk op een professioneel niveau brengen. Na een ontmoeting met vertegenwoordigers uit het circuit, bleek dat er een behoefte is aan meer optredens buiten het geijkte slammilieu, zoals op scholen en in bibliotheken.

In het ondersteuningsbeleid van het VFL lag de focus tot nu toe enkel op geschreven vormen van literatuur. Aangezien er in de huidige reglementen geen plaats is voorzien voor auteurs die geen publicatie hebben bij een professionele uitgeverij, zoals bij veel slamdichters het geval is, besloot het VFL om een pilootproject op te starten in de marge van het reglement voor auteurslezingen.

ARType vzw nam het initiatief en diende bij het VFL een subsidieaanvraag in om slamlezingen te faciliteren. Het stelde voor om zes professionele slamdichters te ondersteunen bij het geven van auteurslezingen door hiervoor in een subsidie van € 100 te voorzien (zoals bij de 'gewone' auteurslezingen). Daarnaast wil de vzw inzetten op verdere professionalisering van slamdichters, onder meer door een masterclass van een internationale slamdichter aan te bieden.

Achttien slamdichters tekenden in op een open oproep. Een selectiecommissie, bestaande uit David Troch, Fikry El Azouzzi, Gerardo Salinas en Carmien Michels, selecteerde zes slamdichters voor wie gesubsidieerde lezingen in 2014 en 2015 mogelijk worden: Anissa Boujdaini, Bardthesque, Mon, Philip Meersman, Sascha Reunes en Seckou Ouologuem. Het VFL maakte hiervoor € 6.000 vrij. Een deel van dat budget gaat naar de gesubsidieerde lezingen van de zes dichters, een deel naar administratie vanuit ARType, nog een ander deel naar de verdere professionalisering van slamdichters.

Tegelijkertijd werd een stuurgroep opgericht om dit piloottraject op te volgen, bij te sturen indien nodig en na afloop te evalueren. De stuurgroep bestaat uit Noemi De Clercq en Marieke Roels (VFL), Sieglinde Vanhaezebrouck (Poëziecentrum), An Leenders (Creatief Schrijven) en Kila van der Starre (Universiteit Utrecht).

— BUDGET: 6.000 €

Overleg onderzoekers literatuur en interculturaliteit/diversiteit

Op 12 maart 2014 gingen het VFL en Stichting Lezen (SL) in gesprek met Koen Van Gorp (KU Leuven) en Piet Van Avermaet (UGent) over literatuur/lezen en interculturaliteit. Beide organisaties hebben de afgelopen jaren initiatieven genomen en projecten opgezet die, al dan niet exclusief, gericht waren op personen met een migratieverleden. Vanuit deze concrete praktijk is al wat ervaring opgebouwd en hebben het VFL en SL zicht gekregen op een aantal drempels en kritische succesfactoren. Ondanks de inspanningen die al geleverd zijn, blijven er nog heel wat uitdagingen. Daarom willen het VFL en SL, in het kader van het geïntegreerde letterenbeleid, verder gezamenlijk onderzoeken hoe meer kleur in de literatuur te krijgen én tegelijk een zo divers mogelijk leespubliek warm te maken om boeken te lezen. Het streefdoel is om bestaande uitsluitingsmechanismen zoveel mogelijk te doorbreken.

Bij de onderzoekers werd gepolst naar hun inzichten in de leefwereld en de leesmotivatie van personen met een andere culturele achtergrond, naar tendensen en ontwikkelingen rond interculturaliteit die een hefboom kunnen vormen voor een meer gericht letteren- en leesbevorderingsbeleid en naar vaststellingen uit onderzoek of uit inspirerende praktijken uit andere sectoren die op dit vlak verhelderend kunnen zijn. Uiteindelijke willen het VFL en SL bekijken hoe zij het best verder een bijdrage kunnen leveren op het vlak van interculturaliteit en diversiteit en hoe zij hierbij kunnen aansluiten op bevindingen uit recent onderzoek.

— BUDGET: € 0

Denkdag Leesbevordering i.s.m. Stichting Lezen

De inzet voor de maatschappelijke thema's 'Armoede en diversiteit in de samenleving' verbindt Stichting Lezen en het VFL. Beide organisaties hebben van de minister van Cultuur de opdracht gekregen kwetsbare groepen in de samenleving met bijzondere aandacht te benaderen. Dit gemeenschappelijke streven werd duidelijk op de denkdag die gezamenlijk werd georganiseerd op 27 mei en die zich

richtte tot professionals uit diverse sectoren (cultuur(educatie), bibliotheeksector, welzijn, onderwijs en de academische wereld) die allen met leesbevordering bezig zijn.

Het thema van de dag luidde: 'Iedereen Leest! Leest Iedereen?' Leesbevordering stond centraal, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen voor wie lezen niet vanzelfsprekend is. Behalve de presentatie van een aantal interessante voorbeelden uit de praktijk, werden ook vijf gesprektafels rond leesbevordering gevoerd, waarvan er een specifiek inging op interculturaliteit en armoede en het doorbreken van mechanismen van sociale uitsluiting. De input uit de gesprekken leveren een eerste aanzet voor het 'Actieplan voor een Breed gedragen Leesbevorderingsbeleid', dat het BoekenOverleg met de hulp van de overheid wil realiseren in de komende regeerperiode.

— BUDGET: € 3.459,54

Hertaling van het reglement leesbevordering – Wabliefvzw

Op verzoek van het VFL herwerkte Wabliefvzw het nieuwe reglement leesbevordering 2015, waarin prioritair wordt ingezet op projecten die aandacht hebben voor interculturaliteit en armoedebestrijding. De bedoeling is te komen tot een transparante en heldere tekst die voor iedereen gemakkelijk te raadplegen is.

— BUDGET: € 423,5

2.1.2.11 Auteurslezingen

Project Luisterpuntbibliotheek

Het VFL ondersteunde auteurs die voor de Luisterpuntbibliotheek hun eigen werk inlazen in een studio, met als resultaat een Daisy luisterboek. Luisterboeken worden door de Luisterpuntbibliotheek verspreid naar blinden, slechtzienden, personen met dyslexie, MS- en afasiepatiënten. Het VFL maakte 50 inleesessies mogelijk, waaronder *Vissen smelten niet* van Jef Aerts, *Veldslag om een hart* van Michaël De Cock, *De buitendeur* van Charles Ducal, *Altijd een raam* van Sylvie Marie, *Het Belgisch huwelijk* van Marc Reugebrink, *De kunst van het vallen* van Gaea Schoeters en *Monte Carlo* van Peter Terrin,

— BUDGET: € 5.000 EURO

Scholenproject PEN Vlaanderen

PEN Vlaanderen ontvangt voor het tweede jaar op rij ondersteuning voor zijn auteurslezingen met gevluchte schrijvers, waarin deze schrijvers getuigen over hun schrijverschap en vertellen over hun werk. De lezingen gaan voornamelijk door in scholen en bibliotheken. De gevluchte schrijvers worden begeleid door een PEN-coach.

— BUDGET: € 4.000

Scholenproject Boekenbeurs

Boek.be, Stichting Lezen, CANON Cultuurcel en het VFL ontwikkelden samen een belevingstocht met auteursontmoetingen op de boekenbeurs in Antwerpen (31 oktober - 11 november). Het scholenprogramma liep op maandag 3 en dinsdag 4 november voor leerlingen van de derde graad basisonderwijs en op donderdag 6 en vrijdag 7 november voor leerlingen van de eerste graad secundair onderwijs. In totaal namen bijna 5.000 leerlingen deel aan de belevingstocht.

Iedere leerkracht van de ingeschreven klassen ontving een lesmap om het bezoek aan de Boekenbeurs met de leerlingen voor te bereiden en nadien verder rond boeken te werken in de klas. De studenten uit de lerarenopleiding kregen ter voorbereiding op de belevingstocht een auteurslezing van strippenkenner Geert De Weyer.

Tijdens de belevingstocht op de Boekenbeurs, die ongeveer anderhalf uur duurde, maakten leerlingen op een inhoudelijke en verdiepende manier kennis met het recente boekenaanbod. Bij aankomst werden de leerlingen door medewerkers van het animatieteam Casa Blanca op een ludieke manier verwelkomd. De begeleiding van de leerlingen zelf gebeurde door studenten van de lerarenopleiding (Artesis Plantijn Hogeschool uit Antwerpen en KHLim uit Hasselt). De leerlingen legden onder begeleiding van een student in kleine groepjes een parcours af rond het thema strips. Ieder groepje ontmoette twee auteurs of illustratoren en vervulde een aantal opdrachten. Iedere dag maakten 31 auteurs hun opwachting op de beurs. Zij zaten verspreid over verschillende standen op de Boekenbeurs en gaven gedurende een kwartier een auteurslezing: een voorleesmoment, een kort interview, een speelse quiz of een live tekensessie. Elke auteur ontmoette op die manier acht verschillende groepjes leerlingen per dag.

Het project werd gerealiseerd met steun van de verschillende partners. Het VFL ondersteunde 125 auteurslezingen voor een bedrag van 100 euro per lezing (€ 12.500). Daarnaast droeg het VFL ook bij in de algemene kosten van de belevingstocht (€ 15.000).

— BUDGET: € 27.500

Voorleestoer Sint-Niklaas

Het Instituut Heilige Familie Sint-Niklaas en de bibliotheek van Sint-Niklaas organiseren in 2015 voor de tweede keer een voorleestoer voor jongeren van het tweede jaar van alle richtingen en netten van de secundaire scholen uit Sint-Niklaas. De eerste editie vond plaats in oktober 2013, de tweede editie heeft plaats op maandag 27 april 2015, een voortraject startte al in 2014. De organisatoren verwachten ook deze keer meer dan 1.300 jongeren, die genieten van verschillende auteurslezingen op bijzondere locaties in Sint-Niklaas. Aan de voorleestoer doen 36 auteurs mee die gepubliceerd hebben voor deze doelgroep in verschillende genres (kinder- en jeugdauteurs, illustratoren, stripauteurs). De auteurs ontvangen een honorarium van € 130 euro per dagdeel, € 260 per dag. Het VFL draagt € 100 subsidies per dagdeel bij. Dit is hetzelfde subsidiebedrag dat ook via de website voor auteurslezingen kan worden aangevraagd.

— BUDGET: € 6.800

2.1.2.12 Ken je burens

Het Nederlands Letterenfonds, het VFL en de Nederlandse Taalunie organiseerden voor de derde maal het grensoverschrijdende literatuurprogramma 'Ken je burens'. De drie organisaties willen met dit initiatief niet enkel de kennis van elkaars literatuur verhogen, maar ook auteurs, uitgevers en onafhankelijke boekhandels ondersteunen. Bovendien hopen ze dat een dergelijk voorbeeld een stimulans vormt voor het literaire middenveld om het concept naar zich toe te trekken.

Onder de titel 'Ken je burens' trokken drie auteursduo's van telkens een Vlaamse en een Nederlandse schrijver, langs verschillende manifestaties en boekhandelspodia in Vlaanderen en Nederland. Elk duo ging op zoek naar wat hen bindt, verbaast of uitdaagt, over de grenzen heen. Neske Beks en Els Moors brachten een bijzonder pleidooi voor het verkennen van de grenzen van de eigen seksualiteit en identiteit. Bernard Dewulf en Miek Zwamborn herkenden in elkaars werk een passie voor beeldende kunst en taal. Ann Meskens en K. Schippers vertelden hoe een gemeenschappelijke fascinatie voor Jacques Tati uitgroeide tot een vriendschap. In Vlaanderen toerde Ann Meskens met Joke Hermsen (o.a. *Kairos* en *Stil de tijd*) die in haar werk het maatschappelijke engagement niet schuwt. Presentator Friedl' Lesage leidde het programma in goede banen.

'Ken je burens' trapte af op zaterdag 13 september op het Read My World Festival in Amsterdam. Ook bij de opening van de Boekenbeurs in Antwerpen (30 oktober) stond 'Ken Je Burens' geprogrammeerd. De tournee ging verder langs onafhankelijke boekhandels Roelants (Nijmegen), Theoria (Kortrijk), De Zondvloed (Mechelen) en Boekarest (Leuven).

— BUDGET: € 17.992

2.1.2.13 Onderzoek ondersteuning kwaliteitsboekhandels

Met het oog op de optimalisering van het ondersteuningsbeleid van de kwaliteitsboekhandel door het VFL, werd Lynn Moerenhout in 2014 gedurende een aantal maanden via een BIO-baan ingeschakeld om een onderzoek te voeren naar de verschillende (culturele én economische) ondersteuningsmodellen van boekhandels in de ons omringende landen.

Hierbij werd een antwoord gezocht op volgende vragen:

- » Welke algemene overkoepelende steunmaatregelen voor (onafhankelijke) (kwaliteits)boekhandels bestaan er in andere landen? Is er naast nationale steun ook ruimte voor regionale initiatieven?
- » Bestaan er in andere landen kwaliteitslabels zoals het A-label? Aan welke criteria moeten boekhandels in dat geval voldoen om zo een label te ontvangen? Wordt er gecontroleerd of men inderdaad aan de voorwaarden voldoet? Van welke (financiële) voordelen kunnen houders van het label genieten? En wordt het label gebruikt als gunningsvoorwaarde voor overheidsopdrachten?
- » Verder werd bekeken welke andere vormen van steun er worden aangeboden. Welke soorten maatregelen zijn er en van wie gaan ze uit?

Uit het onderzoek bleek dat overheden in de ons omringende landen vandaag vaak ondersteuning bieden door een combinatie van een gereguleerde boekenprijs en een verlaagd btw-tarief op boeken. In de meeste van de ons omringende landen wordt er geen gebruik gemaakt van een meer gedifferentieerd ondersteuningsbeleid voor boekhandels.

Duidelijk is dat de onafhankelijke boekhandel, zowel hier als in andere landen, voor heel wat uitdagingen staat en te kampen heeft met verschillende problemen. Het flankerende beleid dat in 2014 en voorgaande jaren door het VFL gevoerd werd, was vooral gericht op het stimuleren van boekhandelsactiviteiten via aanwezigheid van auteurs en van een meer divers aanbod via de 'gratis' boekenregeling. Het reglement ter ondersteuning van de A-boekhandel werd gewaardeerd door de boekhandels die er gebruik van maakten, maar het bood geen structurele oplossing op langere termijn voor de kwaliteitsboekhandel in Vlaanderen. Een van de keuzes die dan ook werden gemaakt naar aanleiding van de besparingen, was de stopzetting van de boekhandelsregeling eind 2014.

Het onderzoeksrapport is integraal online raadpleegbaar.

— BUDGET: € 0

2.1.2.14. Boekhandelstrip Londen

Als sensibiliseringscampagne voor steun aan de onafhankelijke boekhandel in Vlaanderen organiseerde het VFL met steun van het Departement CJSM op 29 september 2014 een boekhandelstrip naar Londen. Meer dan 20 onafhankelijke boekhandelaren trokken die dag naar Londen om zich te laten inspireren ter plaatse. Tegelijkertijd werden die dag concrete ondersteuningsmogelijkheden vanuit het VFL, CultuurInvest en Agentschap Ondernemen in de kijker geplaatst. Ook de Booksellers Association (BA) liet in haar kaarten kijken en gaf een toelichting bij haar promotiebeleid en de ondersteuningsinitiatieven aan de onafhankelijke boekhandels in het Verenigd Koninkrijk.

De boekhandelaren brachten een bezoek aan drie unieke Londense boekhandels: Daunt Books, Foyles en de London Review Bookshop gaven elk een toelichting bij hun visie, invalshoek en verhaal. Het 'Vlaamse' gedeelte van het programma vond plaats in Flanders House, waar VFL-directeur Koen Van Bockstal het boekhandelsbeleid voorstelde en het onderzoek van Lynn Moerenhout (zie 2.1.2.13) met betrekking tot buitenlandse steunmaatregelen aan boekhandels. Vervolgens gaven ook Bertoud Coose (CultuurInvest) en Carlo Van Baelen (Agentschap Ondernemen) elk een uiteenzetting over Vlaamse steunmaatregelen aan de boekhandels. Kris Van Steenberge gaf een inspirerende lezing als auteur.

Tussen de bedrijven door werden de banden tussen de boekhandelaren aangehaald en werden afspraken gemaakt voor toekomstige gezamenlijke initiatieven om te komen tot een meer coherent en slagvaardig beleid voor de onafhankelijke boekhandel. Op de website van het VFL werden alle ter beschikking gestelde informatie, beeldmateriaal en persartikels gebundeld.

— BUDGET: € 9.000

2.2 BUITENLAND

2.2.1 Buitenland subsidies

Het VFL bouwt zijn buitenlandwerking op drie pijlers: vertaalbeleid, presentatie- en ontwikkelingsbeleid. Die laatste twee komen verder uitgebreid aan bod. Maar het mogelijk maken van zo veel mogelijk vertalingen van kwaliteitsvolle Vlaamse literatuur in het buitenland blijft de belangrijkste taak en missie van het VFL-buitenlandteam.

Dat gebeurt door de uitbouw van een internationaal netwerk, met medewerkers voor alle genres, die uitgevers, festivalorganisatoren en vertalers ontmoeten op belangrijke internationale boekenplekken, zoals vakbeurzen (Frankfurt, Bologna, Londen, Beijing, Göteborg, Montreuil en Guadalajara) en festivals (Angoulême, Leipzig). Tijdens hun afspraken met uitgevers informeren de VFL-medewerkers hen over titels van Vlaamse auteurs die in hun fonds kunnen passen, maar ook over Vlaamse uitgeverijen, vertalers uit het Nederlands en de subsidiemogelijkheden bij het VFL.

Dit veranderde aan de regelingen in 2014:

- » We voerden een nieuwe regeling ‘poetry grant’ in voor buitenlandse uitgevers die poëzie van Vlaamse dichters in vertaling uitgeven (zie 2.2.1.3).
- » We voerden voor alle buitenlandse subsidieregelingen een subsidieplafond in. Voor grants for illustrated books (€ 2.800), voor productiesubsidies (€ 1.400) en voor travel grants (€ 500) bestond dat plafond al. Voor vertaalsubsidies en poetry grants is het plafond € 8.000.
- » Vanaf 2014 kan subsidie worden aangevraagd voor de vertaling van een derde boek door dezelfde auteur of illustrator. Tot nu toe kon dat slechts voor twee boeken. De berekening voor dat derde boek ligt wel lager dan bij de eerste twee boeken:
 - Voor translation grants (algemeen en theaterteksten): 60% vertaalkosten voor de eerste twee boeken (behalve klassiekers: 100%) 50% vertaalkosten voor het derde boek (behalve klassiekers: 75%)
 - Voor grants for illustrated books: 100% vertaalkosten + 15% productiekosten voor de eerste twee boeken 75% vertaalkosten + 10% productiekosten voor het derde boek
 - Voor poetry grants: 100% vertaalkosten + tot 25% productiekosten voor de eerste twee boeken 75% vertaalkosten + tot 25% productiekosten voor het derde boek
 - Voor production grants bleef het aantal mogelijke aanvragen slechts twee boeken van dezelfde auteur of illustrator, omdat we deze subsidieregeling afbouwen. Vanaf 2015 schaffen we de productiesubsidies voor buitenlandse uitgevers namelijk af in deze vorm (zie 2.2.1.2).

In 2014 werden 144 subsidieaanvragen goedgekeurd voor de vertaling van Vlaamse literatuur (alle regelingen en genres), of 40 meer dan in 2013. Het totale bedrag dat hieraan besteed werd, was € 242.272, ruim hoger dan de € 202.425 in 2013. Het gemiddelde bedrag per subsidie lag nochtans lager dan in 2013, op € 1.682,44 per subsidie.

De belangrijkste doeltalen waren Chinees (24), Duits (12), Engels (12) en Frans (11), net als de vorige jaren. Turks (9) en Spaans (8) volgen op de voet. Dat de grote taalgroepen goed scoren is belangrijk, want het maakt de vertaalde boeken toegankelijk voor andere taalgebieden. Dit jaar staat Chinees voor de vierde keer op rij bij de belangrijke doeltalen, met liefst 24 vertalingen – vorig jaar waren dat er nog ‘maar’ 10. Het bewijst dat de keuze van het VFL om gedurende enkele opeenvolgende jaren aanwezig te zijn op de Beijing International Book Fair gewerkt heeft. Wel valt op dat vooral kinder- en jeugdboeken goed scoren, en dat de andere genres veel moeilijker aan China te verkopen zijn.

Titels die in vertaling verschijnen, hebben nog meer promotie nodig dan andere om hun lezers te vinden. Om de vertaalde Vlaamse literatuur ook bij een internationaal publiek te krijgen, is promotie ter plaatse, persaandacht en publiekspresentatie van cruciaal belang. Daarom kunnen buitenlandse organisatoren die Vlaamse auteurs uitnodigen om hun vertaalde werk te promoten, een vergoeding voor de reiskosten krijgen van het VFL. Opvallend: 12 van de 41 goedgekeurde aanvragen kwamen uit Duitsland.

Daarbovenop nam het VFL ook zelf het initiatief om een aantal auteurs naar het buitenland te sturen. In 2014 lag het zwaartepunt van deze initiatieven ook in Duitsland, omdat we al voorzichtig vooruitblikken naar oktober 2016, wanneer Vlaanderen en Nederland gastland zijn op de Frankfurter Buchmesse. Een overzicht staat hieronder bij de regeling ‘auteurspromotie’.

Het Vertalershuis, tot slot, huisde voor het tweede volle jaar in residentie Oostkasteel, en was opnieuw het volledige jaar bezet. Vertalers kunnen bij het VFL een verblijf van een maand aangeboden krijgen, waarbij ze in het Vertalershuis verblijven en een som leefgeld krijgen. Niet alleen vinden we het belangrijk ons netwerk met deze geweldige ambassadeurs van onze literatuur steeds hechter te maken. Het is ook de bedoeling de vertalers tijd te kunnen geven om aan hun vertalingen uit het Nederlands te werken, en dat omringd door de Vlaamse cultuur en taal.

Overzicht subsidies vertalingen uit het Nederlands								
	Proza	Poëzie	Literaire non-fictie	Kinder- en jeugd-literatuur		Toneel	Strips	Totaal
				Fictie	Prentenboeken			
Chinees	2			1	21			24
Duits	3	1	1		6	1	1	13
Engels	2	2	1		5	1	1	12
Frans	1		2	1	2		5	11
Turks	3(+3)		3(+2)		1	2		9(+5)
Spaans	2	2		1	1		2	8
Arabisch	2				3			5
Deens	1		1	2			1	5
Noors	1		1	1			2	5
Portugees					3	1		4
Italiaans	1				2			3
Macedonisch	3							3
Pools	1			1			1	3
Afrikaans		1			1			2
Amhaars	2(+2)							2(+2)
Bulgaars	1(+1)	1						2(+1)
Ests	1			1				2
Fins							2	2
Hongaars	1(+1)				1			2(+1)
Roemeens		2(+1)						2(+1)
Servisch	2(+1)							2(+1)
Tamil	2(+2)							2(+2)
Catalaans	1							1
Friulian		1						1
Grieks					1			1
Koreaans			1					1
Kroatisch	1							1
Russisch					1			1
Vietnamees					1			1
Zweeds							1	1
Totaal 2014	33(+10)	10(+1)**	10(+2)	8	49	5	16	131(+13)
Totaal 2013	23(+7)	4(+4)	9(+1)	8	34	1	12(+1)	91(+13)
Totaal 2012	18(+3)	10(+1)	9	11(+2)	29	6	9	92(+6)
Totaal 2011	19(+3)	10(+4)	7(+1)	23	18	12	14	103(+8)
Totaal 2010	35 (+8)	8 (+2)	5 (+2)	10	26	9	9	102 (+12)
Totaal 2009	28 (+9)	19 (+2)	3 (+1)	14 (+1)	18*	6 (+2)	9	97 (+15)
Totaal 2008	24 (+2)	12	6	5 (+16)		11	1 (+4)	59 (+22)
Totaal 2007	24	9	1	11		7	0	52
Totaal 2006	12	15	1	9		3	1	41
Totaal 2005	19	10	3	7		4	-	43
Totaal 2004	17	6	3	5		1	-	32
Totaal 2003	12	9	4	11		3	-	39
Totaal 2002	14	4	7	8		-	-	33
Totaal 2001	8	1	4	11		1	-	25
Totaal 2000	13	4	1	16		1	-	35

*Nieuw sinds 2009: aparte subsidieregeling voor geïllustreerde boeken.

**Nieuw sinds 2014: aparte subsidieregeling voor poëzie; nog 1 dossier via vertaalsubsidie ingediend in 2013.

Vertaalprojecten waarvoor ook een productiesubsidie werd toegekend, zijn tussen haakjes vermeld.

2.2.1.1 Vertaalsubsidies

De vertaalsubsidie is bedoeld om het economische risico te verminderen van de buitenlandse uitgever die investeert in het vertalen van literatuur van Vlaamse auteurs. Bij de beoordeling van de aanvragen wordt rekening gehouden met de relevantie van het te vertalen werk voor de beeldvorming en de uitstraling van literair werk uit Vlaanderen, de positie van de uitgever in de plaatselijke markt en zijn fondslijst, de kwaliteit van de voorgestelde vertaler (zo nodig wordt een proefvertaling gevraagd) en een voor het betrokken land gebruikelijke vergoeding voor de vertaler.

Vertaalsubsidies kunnen worden aangevraagd voor de genres proza, essay, theater en jeugdliteratuur. Voor geïllustreerde kinderboeken en strips geldt al langer een aparte regeling, voor poëzie sinds 2014 ook, waarbij niet alleen rekening wordt gehouden met vertaalkosten, maar ook met productiekosten (zie verder).

De subsidie kan tot maximaal 60% van de reële vertaalkosten bedragen. Van klassiekers worden in principe de volledige vertaalkosten gesubsidieerd om dit moeilijker verkoopbare genre extra te ondersteunen. Theaterauteurs en theatergezelschappen kunnen een vertaalsubsidie aanvragen voor opvoeringen in het buitenland en/of presentaties op festivals van dramaturgen of op professionele ontmoetingen van theatermakers. Een vertaalsubsidie kan nooit meer bedragen dan € 8.000.

In 2014 werden in totaal 65 aanvragen ingediend: over 1 aanvraag, ingediend in 2012, en 5 aanvragen, ingediend in 2013, werd op basis van aanvullende gegevens in 2014 beslist; 5 dossiers werden niet gehonoreerd; 11 dossiers, waarvan 1 uit 2012 en 1 uit 2013, zijn nog in behandeling.

Voor 57 projecten werd een vertaalsubsidie toegekend voor een totaalbedrag van € 134.376 of gemiddeld € 2.357,47 per project. Het gaat om 33 prozaprojecten, 10 literaire non-fictieboeken of -teksten, 8 jeugdromans, 5 toneelteksten en 1 poëzieproject (dossier ingediend in 2013).

VERTAALSUBSIDIES – OVERZICHT NAAR DOELTAAL

Auteur	Titel brontekst	Vertaler	Uitgever (land)	Subsidie
Turks				
Lieve Joris	<i>Dans van de luipaard</i>	Burak Sengir	Tekin Publishing (TUR)	€ 5.400*
Lieve Joris	<i>De poorten van Damascus</i>	Burak Sengir	Tekin Publishing (TUR)	€ 2.305
Lieve Joris	<i>Op de vleugels van de draak</i>	Burak Sengir	Tekin Publishing (TUR)	€ 3.025*
Erwin Mortier	<i>Marcel</i>	Burak Sengir	Dedalus Kitap (TUR)	€ 1.073*
Erwin Mortier	<i>Mijn tweede huid</i>	Burak Sengir	Dedalus Kitap (TUR)	€ 1.542*
Elvis Peeters	<i>Dinsdag</i>	Gül Özlen	Alef Yayinevi (TUR)	€ 1.764*
Paul Pourveur	<i>In de schaduw van mijn vader + Sivas</i>	Saban Ol	Mitos Boyut (TUR)	€ 565
Paul Pourveur	<i>Shakespeare is dead, get over it!</i>	Saban Ol	Mitos Boyut (TUR)	€ 470

Engels				
Geert Buelens	<i>Europa Europa! Over de dichters van de Grote Oorlog</i>	David McKay	Verso Books (VK)	€ 7.490
Pieter De Buysser	<i>Landschap met springwegen</i>	Jodie Hruby	Margarita Production (BE)	€ 545
Bram Dehouck	<i>Een zomer zonder slaap</i>	Jonathan Reeder	World Editions (NL)	Geen
Kristien Hemmerechts	<i>De vrouw die de honden eten gaf</i>	Paul Vincent	World Editions (NL)	€ 3.730
Jolien Janzing	<i>De Meester</i>	Paul Vincent	World Editions (NL)	IB
Tom Lanoye	<i>Gelukkige slaven</i>	Michele Hutchison	World Editions (NL)	IB
Annelies Verbeke	<i>Veronderstellingen</i>	Liz Waters	World Editions (NL)	€ 2.770
Deens				
Marian De Smet	<i>Rotmoevie</i>	Naja Molmann- Ibsen	Turbine Forlaget (DK)	€ 1.450
Evelien De Vlieger	<i>Ga niet naar Canada</i>	Lise Bogh-Sorensen	Turbine Forlaget (DK)	€ 1.565
Stefan Hertmans	<i>Oorlog en terpentijn</i>	Birthe Lundsgaard	People's Press (DK)	€ 4.020
Linda Van Mieghem	<i>Hermelijn</i>	Birthe Lundsgaard	Turbine Forlaget (DK)	Geen
David Van Reybrouck	<i>Tegen verkiezingen</i>	Birthe Lundsgaard	Tiderne Skifter (DK)	€ 1.935
Kris Verburgh	<i>De voedselzandloper</i>	Miriam Boolsen	Politikens Forlag (DK)	Geen
Duits				
Stefan Brijs	<i>Post voor mevrouw Bromley</i>	Marlene Müller- Haas	Btb Verlag (DE)	€ 7.800
Andy Cools	<i>Onze chemobaby</i>	Rolf Erdorf	Droemer Knauer Verlag (DE)	€ 1.920
Stefan Hertmans	<i>Oorlog en terpentijn</i>	Ira Wilhelm	Hanser Berlin (DE)	€ 5.070
Rudy Soetewey	<i>Getuigen</i>		Bibliothek der Provinz-Verlag (AT)	IB
Judith Vindevogel	<i>Prinses Turandot</i>	Barbara Buri	Musik Theater Kontra-Punkt (DE)	€ 195
Dimitri Verhulst	<i>De laatkomer</i>	Rainer Kersten	Luchterhand Literaturverlag (DE)	€ 1.610^^
Macedonisch				
Stefan Brijs	<i>De engelenmaker</i>	Eli Pujovska	Antolog (MK)	€ 3.360
Herman Brusselmans	<i>Ex-drummer</i>	Eli Pujovska	Antolog (MK)	€ 1.065
Geert Van Istendael	<i>Het Belgisch labyrint</i>	Eli Pujovska	Matica Makesonska (MK)	IB
Annelies Verbeke	<i>Slaap!</i>	Greet Jans Serafimovska en Zarko Kujundziski	Antolog (MK)	€ 990
Spaans				
Marita De Sterck	<i>Bloei</i>	Goedele De Sterck	Ediciones Siruela (ES)	€ 2.460
Peter Terrin	<i>De bewaker</i>	Maria Rosich Andreu	Rayo Verde Editorial (ES)	€ 1.395
Joost Vandecasteele	<i>Massa</i>	Gonzalo Fernandez Gomez	Tropo Editores (ES)	€ 1.390
Paul van Ostaijen	<i>De Trust der Vaderlandsliefde</i>	Goedele De Sterck	Solar Servicios Editoriales (MX)	IB*

Arabisch				
Stefan Brijs	<i>De engelenmaker</i>	Mohamed Osman Khalifah	Al-Arabi Publishing & Distributing (EG)	€ 2.985
Jan Caeyers	<i>Beethoven. Een biografie</i>	Khaled Tobar	Sphinx Agency (EG)	IB^^
Peter Terrin	<i>De bewaker</i>	Ahmed Schalaby	Golden Pony (EG)	IB
Chika Unigwe	<i>Nachtdanser</i>	Mona Mohamed	Sphinx Agency (EG)	€ 1.795^
Frans				
Kristien Hemmerechts	<i>De vrouw die de honden eten gaf</i>	Marie Hooghe	Galaade Editions (FR)	€ 3.725^^
Lieve Joris	<i>Op de vleugels van de draak</i>	Arlette Ounanian	Actes Sud (FR)	€ 5.809
Pat van Beirs en Jean-Claude van Rijckeghem	<i>Galgenmeid</i>	Emmanuèle Sandron	Mijade Editions (BE)	€ 3.750
David Van Reybrouck	<i>Tegen verkiezingen</i>	Philippe Noble en Isabelle Rosselin	Actes Sud (FR)	€ 2.130
Chinees				
Stefan Brijs	<i>De engelenmaker (Complex Chinees)</i>	Hellen Wan-Ju Hu	Ten Points Publishing Co. (TW)	€ 1.950
Stefan Brijs	<i>De engelenmaker (Vereenvoudigd Chinees)</i>	Cheng Jiannong	Hunan Literature & Art Publishing House (CN)	€ 1.225
Bart Moeyaert	<i>De Melkweg</i>	Minya Lin	Global Kids Books (TW)	€ 505
Servisch				
Stefan Hertmans	<i>Oorlog en terpentijn</i>	Ivana Scepanovic	Heliks Publishing House (RS)	€ 3.050*
Stefan Hertmans	<i>Steden</i>	Bojana Budimir	Karpos (RS)	IB^
Dimitri Verhulst	<i>De helaasheid der dingen</i>	Jelica Novakovic Lopusina	Clio Publishing Company (RS)	€ 1.570
Noors				
Stefan Hertmans	<i>Oorlog en terpentijn</i>	Hedda Vormeland	Pax Forlag (NO)	€ 6.100
David Van Reybrouck	<i>Tegen verkiezingen</i>	Guro Dimmen	Font Forlag (NO)	€ 2.200
Jean-Claude Van Rijckeghem en Pat van Beirs	<i>Jonkvrouw</i>	Hedda Vormeland	Mangschou Forlag (NO)	€ 3.590
Amhaars				
Hugo Claus	<i>Het verdriet van België</i>	Samuel Zekarias	Hohe Publisher (ET)	€ 8.000*^^
Chika Unigwe	<i>Nachtdanser</i>	Asnake Tsegaw	Hohe Publisher (ET)	€ 1.795*^^

Ests				
Hubert Lampo	<i>De komst van Joachim Stiller</i>	Mati Sirkel	Eesti Keele Sihtasutus (EE)	€ 2.660
Hilde Vandermeeren	<i>Operatie Bernie Buiten</i>	Kristel Halman	Avita Kirjastus (EE)	€ 260
Hongaars				
Bart Moeyaert	<i>Duet met valse noten</i>	Andrea Radai	Pozsonyi Pagony Kft (HU)	Geen
Elvis Peeters	<i>Wij</i>	Szabolcs Wekerle	Europa Könyvkiado (HU)	€ 823
Koreaans				
Willem Elsschot	<i>Kaas</i>	Jong-Dae Park	Open Books / Mimesis (KP)	IB
Mark Nelissen	<i>Darwin in de supermarkt</i>	Choi Jin Young	Green Knowledge (KP)	€ 1.330
Pools				
Erwin Mortier	<i>Gestmeld liedboek</i>	Lukasz Zebrowski	Grupa Wydawnicza Foksal (PL)	€ 380
Sylvia Vanden Heede	<i>Vos en Haas op het eiland</i>	Jadwiga Jedryas	Wydawnictwo Dwie Siostry (PL)	€ 540
Tamil				
Louis Paul Boon	<i>Mijn kleine oorlog</i>	Bernard Chandra	Kalachuvadu Publications (IND)	€ 1.200*
Diane Broeckhoven	<i>De buitenkant van meneer Jules</i>	Anandh Krishna	Kalachuvadu Publications (IND)	€ 435*
Bulgaars				
Annelies Verbeke	<i>Vissen redden</i>	Aneta Dantcheva-Manolova	Balkani (BG)	€ 1.095*
Catalaans				
Peter Terrin	<i>De bewaker</i>	Maria Rosich Andreu	Rayo Verde Editorial (ES)	€ 1.370
Italiaans				
Stefan Hertmans	<i>Oorlog en terpentijn</i>	Laura Pignatti	Marsilio Editori (IT)	€ 3.960
Kroatisch				
Elvis Peeters	<i>Dinsdag</i>	Romana Percinec	Hrvatsko Filolosko Društvo (HR)	€ 924
Portugees				
Peter Vandenbempt	<i>Iemand van ons</i>	Susana Canhoto	Empresa de Gestão de Equipamentos e Animação Cultural (PT)	€ 416
Roemeens				
Willem M. Roggeman	Selectie uit <i>Het nut van de poëzie + De metamorfosen van de tijd + Notities voor een poëtica van de tijd</i>	Valériu Stancu	CronEdit (RO)	€ 1.900*^^
Russisch				
Hugo Claus	<i>De koele minnaar + 3 verhalen</i>	Irina Grivnina	Optimum Publishers (UA)	IB*

Sloveens				
Stefan Hertmans	<i>Oorlog en terpentijn</i>	Stasa Pavlovic	Beletrina Academic Press (SI)	IB
Tsjechisch				
Pieter Aspe	<i>De midasmoorden</i>	Petra Schürova	Brana (CZ)	Geen
Totaal				€ 134.376

IB: in behandeling

* Ook productiesubsidie

^ Dossiers 2012 met voortgang in 2014

^^ Dossiers 2013 met voortgang in 2014

2.2.1.2 Productiesubsidies

Sinds 2004 ondersteunt het VFL uitgeverijen in economische groeielanden bij de publicatie van Nederlandstalig literair werk met een productiesubsidie van maximaal € 1.400. Het subsidiebedrag wordt bepaald door een weging van relevante elementen, zoals de positie van de buitenlandse uitgever in de literaire markt, de inspanningen voor distributie en promotie, de uitgavevorm, het economische risico en de literaire betekenis van de vertaalde titel.

In 2014 werden 13 aanvragen ontvangen. Er werden ook 3 aanvragen met voortgang uit 2013 behandeld. 13 aanvragen werden goedgekeurd voor een totaalbedrag van € 9.953 (€ 765,62 per dossier). Voor proza gaat het om 10 toekenningen, voor non-fictie 2 en voor poëzie 1 (dossier 2013). 1 dossier werd afgewezen; 2 dossiers zijn nog in behandeling.

2014 was het laatste jaar waarin deze subsidieregeling bestond. In 2015 wordt ze geïntegreerd in de regeling voor vertaalsubsidies: uitgeverijen uit economische groeielanden kunnen daarbij een hoger percentage van de vertaalkosten recupereren. Op deze manier vereenvoudigen we het proces voor de aanvrager, en vereenvoudigen we de administratieve opvolging – want minder dossiers – voor het VFL.

PRODUCTIESUBSIDIES – IN VOLGORDE VAN BEHANDELING			
AUTEUR	TITEL BRONTEKST	UITGEVER (LAND)	SUBSIDIE
Hugo Claus	<i>Het verdriet van België</i>	Hohe Publisher (ET)	€ 1.400 [^]
Chika Unigwe	<i>Nachtdanser</i>	Hohe Publisher (ET)	€ 1.400 [^]
Willem M. Rogge- man	Keuze uit <i>Het nut van de poëzie + De metamorfosen van de tijd + Notities voor een poëtica van de tijd</i>	CronEdit (RO)	€ 825 [^]
Lieve Joris	<i>Dans van de luipaard</i>	Tekin Publishing (TUR)	€ 650
Elvis Peeters	<i>Dinsdag</i>	Alef Yayinevi (TUR)	€ 780
Diane Broeckhoven	<i>De buitenkant van meneer Jules</i>	Kalachuvadu Publications (IND)	€ 220
Louis Paul Boon	<i>Mijn kleine oorlog</i>	Kalachuvadu Publications (IND)	€ 330
Stefan Hertmans	<i>Oorlog en terpentijn</i>	Heliks Publishing House (RS)	€ 1.125
Erwin Mortier	<i>Gestmeld liedboek</i>	Ab Ovo Kaidoi Kft. (HU)	€ 1.100
Erwin Mortier	<i>Marcel</i>	Dedalus Kitap (TUR)	€ 545
Erwin Mortier	<i>Mijn tweede huid</i>	Dedalus Kitap (TUR)	€ 648
Hadewijch	<i>Liederen</i>	Walter De Gruyter (DE)	Geen
Lieve Joris	<i>Op de vleugels van de draak</i>	Tekin Publishing (TUR)	€ 480
Annelies Verbeke	<i>Vissen redden</i>	Balkani (BG)	€ 450
Hugo Claus	<i>De koele minnaar + 3 verhalen</i>	Optimum Publishers (UA)	IB
Paul van Ostaijen	<i>De Trust der Vaderlandsliefde</i>	Solar Servicios Editoriales (MX)	IB
TOTAAL			€ 9.953

IB: in behandeling

[^] Dossiers 2013 met voortgang in 2014

2.2.1.3 Vertalingen van poëzie

In 2014 voerden we een nieuwe regeling ‘poetry grant’ in. Als uitgevers in het verleden een vertaalsubsidie aanvroegen voor poëzie, vroegen ze bijna zonder uitzondering gelijktijdig ook een productiesubsidie aan. Om de administratie te vereenvoudigen, beslisten we hier één reglement van te maken, waarbij wordt rekening gehouden met vertaal- én productiekosten.

De subsidie bedraagt 100% van de reële vertaalkosten en tot 25% van de directe productiekosten voor de eerste twee vertalingen van werk van dezelfde auteur bij dezelfde buitenlandse uitgeverij. Voor een derde titel bedraagt de subsidie maximaal 75% van de vertaalkosten en tot 25% van de productiekosten. Een poetry grant kan in totaal niet meer bedragen dan € 8.000.

In 2014 werden 13 aanvragen ontvangen, waarvan 2 nog in behandeling zijn. 9 aanvragen werden goedgekeurd voor een totaalbedrag van € 20.517 (€ 2.279,67 per dossier).

POËZIESUBSIDIES – OVERZICHT NAAR DOELTAAL				
AUTEUR	TITEL BRONTEKST	VERTALER	UITGEVER (LAND)	SUBSIDIE
Engels				
Paul Bogaert	Selectie gedichten	Diane Butterman	Stichting Poetry International (NL)	€ 595
Tom Lanoye	6 gedichten	Katia Brys	WA Poets Inc. (AUT)	Geen
Paul van Ostaijen, Stefan Hertmans	Themanummer <i>Modern Poetry in Translation</i> over WO I	David Colmer, Donald Gardner	Modern Poetry in Translation (VK)	€ 590
Spaans				
Stefan Hertmans	<i>Vuurwerk zei ze</i>	Fernando Garcia de la Banda	Ediciones Recovecos (AR)	€ 3.665
Leonard Nolens	Bloemlezing uit het poëziewerk - vol. 2	Stefaan van den Bremt	Vaso Roto Ediciones (ES)	€ 2.400
Hilde Pinnoo	Selectie gedichten	Fernando García de la Banda	Festival Internacional de Poesia de Granada (NI)	Geen
Frans				
Johan de Boose, Delphine Lecompte, Jan H. Mysjkin	Bloemlezing uit het poëziewerk	Jan H. Mysjkin, Pierre Gallissaires	Editions du Murmure (FR)	IB
Diverse dichters	Bloemlezing uit het poëziewerk	Jan H. Mysjkin, Pierre Gallissaires	L'Arbre à paroles (BE)	IB
Afrikaans				
Leonard Nolens	<i>Manieren van leven. Gedichten 1975-2011</i>	Daniël Hugo	Protea Boekhuis (ZA)	€ 1.990
Bulgaars				
Herman de Coninck	<i>De Gedichten</i>	Boriana Ivanova Katzarska	DA Poetry Publishing (BG)	€ 3.330
Duits				
Yannick Dangre, Annemarie Estor, Andy Fierens, Ruth Lasters, Delphine Lecompte	Themanummer <i>Literatur und Kritik</i> over nieuwe Vlaamse poëzie	Stefan Wiczorek	Otto Müller Verlag (AT)	€ 1.777
Friulian				
Diverse dichters	Bloemlezing uit het poëziewerk	Giorgio Faggini	Società Filologica Friulana (IT)	€ 200
Roemeens				
15 dichters	Bloemlezing uit het poëziewerk	Jan Mysjkin, Linda Maria Barrios, Alexandra Fenoghen, Doina Ioanid	Casa de Editura Max Blecher (RO)	€ 5.970
TOTAAL				€ 20.517

IB: in behandeling

2.2.1.4 Vertalingen van geïllustreerde boeken

De ‘grant for illustrated books’ is een aparte regeling voor buitenlandse uitgeverij die een vertaling van een prentenboek of een strip willen uitbrengen. Deze subsidie moet de vertaling en publicatie van prentenboeken van Vlaamse illustratoren en strips van Vlaamse striptekenaars bevorderen. Zoals de vertaalsubsidie een middel is om Vlaamse auteurs in het buitenland te promoten, zo is de subsidie voor de vertaling van geïllustreerde boeken er om vertaald werk van Vlaamse illustratoren en stripauteurs te ondersteunen.

Voor de subsidieberekening baseert het VFL zich niet alleen op de vertaalkosten. Die liggen wegens de beperkte tekstomvang meestal erg laag in vergelijking tot de overige kosten. Daarom wordt ook rekening gehouden met de productie- en promotiekosten.

In 2014 werden 65 subsidies voor de publicatie van geïllustreerde boeken in vertaling toegekend, tegenover 45 toekenningen in 2013. Er gingen 49 subsidies naar prentenboeken, 16 naar strips, voor een totaal bedrag van € 77.426 of gemiddeld € 1.191,17 per project. Ter vergelijking: in 2013 ging het om € 50.223 en gemiddeld € 1.116 per project.

Op het gebied van het ondersteunen van strips en prentenboeken, van stripauteurs en illustratoren, is het VFL pionier in de wereld. De meeste literatuurfondsen rekenen geïllustreerde boeken niet tot de literatuur. Uit de grote interesse in de Vlaamse stripauteurs en illustratoren, en de vele lof over de artistieke kwaliteit die ze brengen, blijkt dan ook dat Vlaanderen hier erg sterk staat. Dat heeft wellicht voor een stuk te maken met onze picturale traditie, maar zeker ook met de ondersteuning van het VFL van bij het creatieproces. Het is dan ook een opsteker dat ook in de buitenlandpromotie het aandeel van deze genres steeds groeit en opvallender wordt.

SUBSIDIES PRENTENBOEKEN – OVERZICHT NAAR DOELTAAL

AUTEUR EN ILLUSTRATOR	TITEL BRONTEKST	VERTALER	UITGEVER (LAND)	SUBSIDIE
Chinees				
Brigitte Minne Merel Eyckerman	<i>Iedereen prinses</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 745
Inge Bergh Marjolein Pottie	<i>Iets</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 745
Bas Rompa Kaatje Vermeire	<i>Japie de stapelaar</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 510
Riske Lemmens	<i>Léon gromt</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 745
Klaas Verplancke	<i>Nopjes</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 745
Ed Franck Kris Nauwelaerts	<i>Op zoek naar mij</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 745
Klaas Verplancke	<i>Reus</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 510

Tine Mortier Bert Dombrecht	<i>Angèle de Verschrikkelijke</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 745
Koen Van Biesen	<i>Buurman leest een boek</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 1.045
Jan Simoen Riske Lemmens	<i>De bevroren zee</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 745
Brigitte Minne Pieter Van Eenoge	<i>De poppen van oma</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 745
Edward van de Vendel Mattias De Leeuw	<i>Dertien rennende hertjes</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 2.800
Reine De Pelseneer Claudia Verhelst	<i>De keizer kan niet slapen</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 745
Pieter van Oudheusden Kristien Aertssen	<i>Een haas in maart</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 745
Jan De Kinder	<i>Rood, of waarom pesten niet grappig is</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 745
Brigitte Minne Carll Cneut	<i>Roodgeelzwartwit</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 510
Brigitte Minne An Candaele	<i>Slimme Gust!</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 745
Jaak Dreesen Soetkine Aps	<i>Telfeest</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 745
Edward van de Vendel Alain Verster	<i>Vasco het voetbalvarkentje</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 745
Inge Bergh Alain Verster	<i>Warres vleugels</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 510
Brigitte Minne An Candaele	<i>Zwijntjesdag</i>	Sofie Sun	Petrel / Hai Yan Publishing House (CN)	€ 510

Duits

Brigitte Minne Kaatje Vermeire	<i>Mannetje en Vrouwtje krijgen een kind</i>	Andrea Kluitmann	Bohem Press (DE)	€ 1.600
Tine Mortier Kaatje Vermeire	<i>Mare en de dingen</i>	Rolf Erdorf	Bohem Press (DE)	€ 1.450
Pieter van Oudheusden Benjamin Leroy	<i>Het eiland achter de horizon</i>	Birgit Erdmann	Mixtvision Verlag (DE)	€ 1.155
Michael De Cock Judith Vanistendael	<i>Beste vrienden voor altijd</i>	Rolf Erdorf	Beltz & Gelberg (DE)	€ 1.575
Edward van de Vendel Mattias De Leeuw	<i>Dertien rennende hertjes</i>	Rolf Erdorf	Gerstenberg Verlag (DE)	€ 1.250
Tom Schamp	<i>Tel mee met Otto</i>	Saskia Heintz	Carl Hanser Verlag (DE)	€ 2.800
Koen Van Biesen	<i>Buurman leest een boek</i>		Mixtvision Verlag (DE)	Geen

Engels

Klaas Verplancke	<i>Appelmoes</i>	Helen Mixer	Groundwood Books (CA)	IG^
------------------	------------------	-------------	-----------------------	-----

Guido Van Genechten	<i>Klein wit visje</i>	Caren van Houwelingen	Protea Boekhuis (ZA)	€ 345
Leen van den Berg Kaatje Vermeire	<i>De vraag van olifant</i>	David Colmer	Book Island (NZ)	€ 805
Jan De Kinder	<i>Rood, of waarom pesten niet grappig is</i>	Laura Watkinson	Eerdmans Books (VS)	€ 1.045
Koen Van Biesen	<i>Buurman leest een boek</i>	Laura Watkinson	Eerdmans Books (VS)	€ 1.315
Leo Timmers	<i>Franky</i>	Bill Nagelkerke	Gecko Press (NZ)	€ 2.800
Sylvia Vanden Heede Marije Tolman	<i>Wolf en Hond en Kat</i>	Bill Nagelkerke	Gecko Press (NZ)	IG
Frans				
Imme Dros Ingrid Godon	<i>Dit is Oele</i>	Maurice Lomré	Editions La Joie de Lire (CH)	Onontvanke- lijk
Imme Dros Ingrid Godon	<i>Dit is Lila</i>	Maurice Lomré	Editions La Joie de Lire (CH)	Onontvanke- lijk
Edward van de Vendel Anton Van Hertbruggen	<i>Het hondje dat Nino niet had</i>	Marie Hooghe	Didier Jeunesse (FR)	€ 965
Jan De Kinder	<i>Rood, of waarom pesten niet grappig is</i>	Marie Hooghe-Stassen	Didier Jeunesse (FR)	€ 840
Arabisch				
Guido Van Genechten	<i>Rikki</i>	Zeina Idriss	Arab Scientific Publishers (LB)	€ 600
Guido Van Genechten	<i>Rikki en zijn vriendjes</i>	Zeina Idriss	Arab Scientific Publishers (LB)	€ 600
Guido Van Genechten	<i>Rikki is jarig</i>	Zeina Idriss	Arab Scientific Publishers (LB)	€ 475
Portugees				
Leen van den Berg Kaatje Vermeire	<i>De vraag van olifant</i>	Cristiano Zwiese do Amaral	Editora Pulo do Gato (BR)	€ 670
Ed Franck Kris Nauwelaerts	<i>Op zoek naar mij</i>	Cristiano Zwiese do Amaral	Editora Pulo do Gato (BR)	€ 765
Pieter van Oudheusden Stefanie De Graef	<i>Scherven van de hemel</i>	Cristiano Zwiese do Amaral	Editora Pulo do Gato (BR)	€ 690
Italiaans				
Edward van de Vendel (samensteller), diverse auteurs en Carll Cneut	<i>Fluit zoals je bent</i>	Marta Donati	Calamus Sas (IT)	IG^
Pieter Gaudesaboos	<i>Wat zit er in die kist?</i>	Laura Pignatti	Federico Appel – Sinnos (IT)	€ 800
Pieter van Oudheusden Benjamin Leroy	<i>De jacht op de sabeltandtijger</i>	Laura Pignatti	Federico Appel – Sinnos (IT)	€ 1.010

Afrikaans				
Guido Van Genechten	<i>Klein wit visje</i>	Caren van Houwelingen	Protea Boekhuis (ZA)	€ 235
Grieks				
Jan De Kinder	<i>Rood, of waarom pesten niet grappig is</i>	Tatjana Markaki	Patakis (GR)	€ 1.100
Hongaars				
Leo Timmers	<i>Meneer René</i>	Tibor Bérczes	General Press Publisher (HU)	€ 710
Koreaans				
Klaas Verplancke	<i>Appelmoes</i>	Khaled Tobar	Sphinx Agency (EG)	IB^^
Russisch				
Tom Schamp	<i>Otto in de stad</i>	Anna Shakhova	Mann, Ivanov and Ferber (RU)	€ 1.355
Spaans				
Tom Schamp	<i>Otto in de luchthaven</i>	Jorge Salveti	Editorial Heliasta (AR)	€ 1.570
Turks				
Stefan Boonen Tom Schoonooghe	<i>De vindeling van Wammerswald</i>	Burak Sengir	Hayykitap (TR)	€ 2.485
Vietnamees				
Michael De Cock Kristien Aertssen	<i>Hoe oma almaar kleiner werd</i>	Ngo Anh Thi	Kim Dong Publishing House (VN)	€ 400
TOTAAL				€ 48.235

IB: in behandeling

IG: ingetrokken

^ Dossiers 2011 met voortgang in 2014

^^ Dossiers 2013 met voortgang in 2014

SUBSIDIES STRIPS – OVERZICHT NAAR DOELTAAL

AUTEUR EN ILLUSTRATOR	TITEL BRONTEKST	VERTALER	UITGEVER (LAND)	SUBSIDIE
Frans				
Maarten Vande Wiele	<i>Paris</i>	Daniel Cunin	Casterman (FR)	€ 2.800
Maarten Vande Wiele	<i>Monsieur Bermutier</i>	Daniel Cunin	Casterman (FR)	€ 2.250
Brecht Vandenbroucke	<i>White Cube</i>	(geen)	Actes Sud (FR)	€ 1.940
Simon Spruyt	<i>SGF</i>	Laurent Bayer	Editions Môme Pas Mal (FR)	€ 1.915
Lukas Verstraete	<i>Ramone</i>	Hélène Papot	La Cinquième Couche (BE)	Onontvanke- lijk
Simon Spruyt	<i>Junker</i>	Daniel Cunin	Editions Cambourakis (FR)	€ 2.800

Fins				
Kamagurka Herr Seele	<i>Cowboy Henk: L'humour vache</i>	Viljami Jauhiainen	Huuda Huuda (FI)	€ 1.370
Olivier Schrauwen	<i>Le miroir de Mowgli</i>	geen vertaler	Huuda Huuda (FI)	€ 165
Noors				
Brecht Evens	<i>Ergens waar je niet wil zijn</i>	Bodil Engen	No Comprendo Press (NO)	€ 2.800
Kamagurka Herr Seele	<i>Cowboy Henk: L'humour vache</i>	Bodil Engen	No Comprendo Press (NO)	€ 1.276
Spaans				
Judith Vanistendael	<i>Toen David zijn stem verloor</i>	Mark Bellido	Norma Editorial (ES)	€ 1.705
Kamagurka Herr Seele	<i>Cowboy Henk</i>	Maria Rosich	Autsaider Comics (ES)	€ 2.600
Deens				
Kamagurka Herr Seele	<i>Cowboy Henk: L'humour vache</i>	Naja Møllmann- Ibsen	Forlaget Forlaens (DK)	€ 1.570
Duits				
Judith Vanistendael	<i>Toen David zijn stem verloor</i>	Ruth Notowicz	Reprodukt (DE)	€ 1.700
Engels				
Olivier Schrauwen	<i>Arsène Schrauwen</i>	Eric Reynolds & Olivier Schrauwen	Fantagraphics Books (VS)	€ 1.515
Pools				
Judith Vanistendael	<i>Toen David zijn stem verloor</i>	Slawomir Paszkiet	Gildia Internet Servi- ces – Komiksowe (PL)	€ 1.835
Portugees				
Philip Paquet	<i>Louis Armstrong</i>	António José Gomez Fournier	7 Dias 6 Noite / Edi- tores Unipessoal (PT)	IB [^]
Zweeds				
Kamagurka Herr Seele	<i>Cowboy Henk: L'humour vache</i>	Olov Hyllienmark	Agerings Bokförlag / Placebo Press (SE)	€ 950
TOTAAL				€ 29.191

[^] Dossier 2011 met voortgang in 2014

2.2.1.5 Auteursbezoeken

Buitenlandse literaire organisatoren die schrijvers, vertalers, illustratoren of stripauteurs uit Vlaanderen uitnodigen, kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage in de reiskosten, met een maximum van € 500 per subsidie. De lezing, de presentatie van de vertaling of de deelname aan een literaire manifestatie moet in principe betrekking hebben op een beschikbare publicatie in de taal van het gastland. Met deze regeling wil het VFL het directe contact van de vertaalde Vlaamse auteur met de buitenlandse lezers, de media en het literaire milieu bevorderen.

Uitnodigingen kunnen uitgaan van organisatoren van literaire festivals, van uitgeverijen die vertalingen van literaire Vlaamse auteurs presenteren, van media en van lectoraten Nederlands in het buitenland, op voorwaarde dat de beoogde doelgroep een algemeen lezerspubliek is.

Er werden 51 dossiers behandeld in 2014; 1 dossier uit 2013 kende voortgang in 2014. In totaal werden 41 (39 in 2013) aanvragen gehonoreerd voor een bedrag van € 13.211 (gemiddeld € 338,74 per auteursbezoek).

AUTEURSBEZOEKEN – IN VOLGORDE VAN BEHANDELING			
AUTEUR	PLAATS	PROJECT/FESTIVAL	SUBSIDIE
Geert Genbrugge	VS, Washington DC	New Visions/New Voices 2014	€ 500 [^]
Ivan Petrus Adriaenssens	VK, Kendal en Cumbria	Lakes International Comic Art Festival	€ 500
Paul Bogaert	NL, Rotterdam	Poetry International Festival	€ 155
Paul Bogaert	DE, Berlijn	ZEBRA Poetry Festival 2014	€ 260
Stefan Brijs	DE, Frankfurt am Main	Reeks 1914-2014: 100 jaar later	€ 300
Geert Buelens	DE, Berlijn	Voorstelling <i>Europa Europa!</i>	€ 147
Geert Buelens	DE, Frankfurt am Main	Reeks 1914-2014: 100 jaar later	€ 147
Carll Cneut	LV, Riga	Belgian Days	€ 68
Michael De Cock	DE, Berlin	Internationales Literaturfestival Berlin	€ 350
Ingrid Godon	CH, Genève	Salon du Livre de Genève	€ 200
Kristien Hemmerechts	BE, Brussel	Lezing bibliotheek	Geen
Kristien Hemmerechts	FR, Straatsburg	Lezing bibliotheek	€ 356
Stefan Hertmans	NO, Oslo	Voorstelling <i>Oorlog en terpentijn</i>	€ 380
Stefan Hertmans	DE, Berlin	Internationales Literaturfestival Berlin	€ 350
Stefan Hertmans	DK, Kopenhagen, Aarhus	Voorstelling <i>Oorlog en terpentijn</i>	€ 342
Stefan Hertmans	SI, Ljubljana	World Literatures – FABULA 2015	€ 500
Stefan Hertmans	DE, Keulen	Lezing	€ 114
Stefan Hertmans	DE, Frankfurt am Main	Reeks 1914-2014: 100 jaar later	€ 114
Peter Holvoet-Hanssen	FR, Parijs	The Rimbaudmobile	€ 130
Joris Iven	NI, Granada	Festival Internacional de Poesía	€ 500
Lieve Joris	SP, Barcelona	Diverse activiteiten	€ 410
Lieve Joris	FR, Nantes	African and European Literary Festival	€ 192
Kamagurka	FR, Angoulême	Festival International de la Bande Dessinée	IG
Kamagurka	FR, Parijs	Expositie <i>Cowboy Henk</i>	€ 200
Tom Iano	AU, Perth	Poetry d'Amour 2015	€ 500
Philip Meersman	PT, Lissabon	PortugaSLAM! 2014	Geen
Ever Meulen	FR, Angoulême	Festival International de la Bande Dessinée	€ 112
Bart Moeyaert	DE, München	The White Ravens Festival	€ 500

Erwin Mortier	HU, Budapest	XXI International Book Festival Budapest	IG
Leonard Nolens	IT, Genova	Festival Internazionale di Poesia di Genova	IG
Philip Paquet	AT, Wenen	Expo Sons of Toots	€ 312
Elvis Peeters	DE, Berlijn	Blumenbar Party	€ 490
Hilde Pinnoo	NI, Granada	Festival Internacional de Poesía de Granada	Geen
Willem M. Roggeman	RO, Iasi	Salon International des Livres de Iasi	€ 423
Olivier Schrauwen	VS, Bethesda, Maryland	Small Press Expo Festival	IG
Olivier Schrauwen	CO, Medellin en Bogota	Entreviñetas	€ 500
Olivier Schrauwen	VS, New York	Cartoon Arts Brooklyn Festival	€ 500
Herr Seele	FR, Angoulême	Festival International de la Bande Dessinée	€ 229
Herr Seele	FR, Parijs	Expositie Cowboy Henk	€ 210
Herr Seele	ES, Palma de Mallorca	Comic Nostrum Festival	Geen
Peter Terrin	ES, Barcelona en Madrid	Voorstelling <i>De bewaker</i>	€ 221
Nicole Van Bael	DE, Berlijn	Blumenbar Party	Geen
Isabelle Vandenabeele	CO, Bogota	Fig. 05 International Illustration Congress	€ 500
Stefaan van den Bremt	ECU, Quito en andere steden	6to Encuentro Internacional de Poetas en Ecuador Poesia en Paralelo cero 2014	IG
Stefaan van den Bremt	MX, Mexico en Aguascalientes	XVI Encuentro de Poetas del Mundo Latino	€ 500
Brecht Vandenbroucke	VK, Londen	East London Comics & Arts Festival (ELCAF)	IG
Brecht Vandenbroucke	VS, New York	MoCCA Arts Festival	€ 500
Brecht Vandenbroucke	DE, Berlijn	Exhibitie <i>Comics zur Lage der Welt</i>	€ 500
Tom Van de Voorde	IT, Genova	Festival Internazionale di Poesia di Genova	€ 82
Judith Vanistendael	DE, Berlin	Internationales Literaturfestival Berlin	€ 244
Annelies Verbeke	PL, Warschau en Wrocław	Voorstelling <i>Slaap!</i> , workshop en deelname <i>Dag van de Neerlandistiek</i>	€ 173
Annelies Verbeke	VS, New York	<i>PEN World Voices Festival</i>	€ 500
TOTAAL			€ 13.211

IB: in behandeling, IG: ingetrokken

^ Dossiers 2013 met voortgang in 2014

2.2.1.6 Auteurspromotie

Het VFL werkt gestaag aan een uitgebreider presentatiebeleid. Het stuurt daar-

om geregeld auteurs en illustratoren in opdracht naar het buitenland, waarbij het VFL de reis- en verblijfskosten betaalt, en indien van toepassing ook een dagvergoeding.

Er stonden 8 auteurs op initiatief van het VFL op buitenlandse podia in 2014, voor een totaal bedrag van € 3.535,14 (gemiddeld € 441,89 per subsidie).

Elvis Peeters reisde naar de Leipziger Buchmesse voor 'Neues aus den Niederlanden', een literaire avond die werd georganiseerd door het Nederlands Letterenfonds en het VFL.

Roderik Six nam deel aan het First Novel Festival in Budapest en Judith Vanistendael trad op tijdens de European Literature Night in the British Library in Londen. Annelies Verbeke en Pieter De Buysser namen deel aan een Vlaams-Nederlands programma in Praag, alweer een samenwerking met onder meer het Nederlands Letterenfonds.

De Frankfurter Buchmesse, tot slot, nodigde het VFL uit een Vlaams-Nederlands stripevenement te organiseren op de beurs in oktober, uitkijkend naar 2016, wanneer we gastland zijn op de belangrijkste vakboekenbeurs van de wereld. Judith Vanistendael, Brecht Vandenbroucke en Erik Kriek, allen met vertalingen in het Duits, werden tijdens een panelgesprek geïnterviewd door de Duitse stripspecialist Christian Maiwald, over de grens tussen strip, graphic novel, kunst en illustratie.

AUTEURSPROMOTIE			
AUTEUR	PLAATS	PROJECT/FESTIVAL	SUBSIDIE
Pieter De Buysser	CZ, Praag	O lásce a nízozemí	€ 387,75
Erik Kriek	DE, Frankfurt am Main	Frankfurter Buchmesse	€ 203
Elvis Peeters	DE, Leipzig	Neues aus den Niederlanden	€ 1.194,95
Roderik Six	HU, Budapest	European First Novel Festival	€ 965,68
Brecht Vandenbroucke	DE, Frankfurt am Main	Frankfurter Buchmesse	€ 188
Judith Vanistendael	VK, Londen	European Literature Night	€ 110
Judith Vanistendael	DE, Frankfurt am Main	Frankfurter Buchmesse	€ 252
Annelies Verbeke	CZ, Praag	O lásce a nízozemí	€ 233,76
TOTAAL			€ 3.535,14

2.2.1.7 Vertalershuis

In 2014 verbleven 24 vertalers in 10 verschillende talen in het Antwerpse Vertalershuis. Daarnaast werd de regeling, bij wijze van experiment, 1 keer geopend voor vertalers in het Nederlands. Er verbleef bijgevolg ook 1 vertaler uit het Engels in het Nederlands in het Vertalershuis. Voor 23 vertalers bedroeg de verblijfsperiode een volledige maand, 2 vertalers bleven elk 2 weken.

Er logeerden het afgelopen jaar opvallend veel vertalers in het Engels in het Vertalershuis. Daarnaast waren er ook Duitsers, Fransen, Zweden, Oost-Europeanen en vertalers uit het Midden-Oosten en Azië te gast. De bezettingsgraad bedroeg 100%.

Het VFL beheert sinds januari 2009 het Vertalershuis, met twee permanente

plekken voor literaire vertalers. Het brengt de vertalers dicht bij het VFL-buitenlandteam, waardoor er meer interactie bestaat en we beter op elkaar kunnen inspelen. De medewerkers van het VFL brengen de vertalers op de hoogte van de nieuwe literaire oogst en regelen desgewenst afspraken met Vlaamse uitgevers, auteurs en/of illustratoren. Dat het Vertalershuis zich in Antwerpen bevindt, is niet onbelangrijk: vertalers hebben, behalve aan een rustige werkplek, vooral behoefte aan een cultuur- en taalbad.

Het Vertalershuis werd in 2014 ook steeds meer een echt 'huis', waar vertalers zich meer dan welkom voelen en al eens gasten kunnen worden uitgenodigd. Zo organiseerden we tijdens de publishers tours telkens een ontbijt met onze internationale gasten in het Vertalershuis.

Het verblijf is kosteloos en de vertalers komen in aanmerking voor een forfaitair leefgeld van € 1.000 per maand (pro rata), waarop € 115 wordt ingehouden voor vaste kosten. De duur van een verblijf bedraagt in principe 1 maand. Dit uit praktische overwegingen, maar ook om zo veel mogelijk verschillende vertalers de kans te bieden van de faciliteiten van het Vertalershuis te genieten. Enkel indien er geen aanmeldingen waren, werd een verblijf van 2 weken voorgesteld. Voor de eerste keer was er ook een vertaler in het Nederlands gedurende 1 maand te gast in het Vertalershuis. Aangezien het voor de vertaler uit het Nederlands bijzonder leerrijk en interessant kan zijn om een woon- en werkplek te delen met een native speaker, wordt overwogen om dit in de toekomst vaker open te trekken.

Bovenop de eigen middelen die het VFL voor het Vertalershuis reserveerde, kon het ook opnieuw rekenen op een projectsubsidie van € 5.000 van Antwerpen Boekenstad. Het budget van het Vertalershuis bedroeg in 2014 in totaal € 45.136,73, waarvan € 17.093,76 voor de huur van de kamers en vaste kosten zoals elektriciteit, televisie en internet, € 21.240 leefgeld voor de vertalers en € 6.802,97 werkingskosten, zoals ICT-onderhoud, kantormateriaal, aanvullingen aan de bibliotheek en schoonmaak.

VERTALERSHUIS - BEZETTING EN LEEFGELD 2014				
MAAND	VAN/TOT	NAAM	TAAL	LEEFGELD
Januari	06/01-31/01	Gül Özlen	Turks	€ 885
	09/01-31/01	Rolf Erdorf	Duits	€ 885
Februari	06/02-28/02	Barbara Buri	Duits	€ 885
	04/02-27/02	David Johnson	Engels	€ 885
Maart	02/03-31/03	Tibor Berczes	Hongaars	€ 885
	04/03-30/03	Jonathan Reeder	Engels	€ 885
April	04/04-28/04	Mireille Cohendy	Frans	€ 885
	02/04-27/04	Yuan Sun	Vereenvoudigd Chinees	€ 885
Mei	30/04-01/06	Liz Waters	Engels	€ 885
	02/05-01/06	Irina Grivnina	Engels	€ 885
Juni	03/06-30/06	Ingrid Wikén Bonde	Zweeds	€ 885
	03/06-30/06	Aneta Dantcheva	Bulgaars	€ 885
Juli	05/07-31/07	Jerzy Koch	Pools	€ 885
	02/07-30/07	Maria Encheva	Bulgaars	€ 885
Augustus	04/08-28/08	Vachagan Ghratyan	Armeens	€ 885
	04/08-31/08	Leen Van Den Broucke	Engels - NL	€ 885
September	05/09-01/10	Minya Lin	Traditioneel Chinees	€ 885
	02/09-30/09	Birgit Erdmann	Duits	€ 885
Oktober	06/10-27/10	Per Holmer	Zweeds	€ 885
	05/10-03/11	Michele Hutchison / David Colmer	Engels / Engels	€ 885
November	04/11-29/11	David McKay	Engels	€ 885
	05/11-29/11	Laura Watkinson	Engels	€ 885
December	03/12-01/01	Burak Sengir	Turks	€ 885
	02/12-30/12	Jan H. Mysjkin	Frans	€ 885
TOTAAL				€ 21.240

2.2.2 Projecten buitenland

2.2.2.1 Buitenlandse beurzen

Het VFL had in 2014 opnieuw een stand op de vakbeurzen in Bologna (maart), Beijing (september) en Frankfurt (oktober), waar het actief nieuwe titels van Vlaamse auteurs promoveerde. De VFL-stand is op deze drie plekken geïntegreerd in een gemeenschappelijke Vlaamse stand, die in goede banen geleid wordt door de Vlaamse Uitgevers Vereniging (VUV), met steun van Flanders Investment and Trade (FIT).

De buitenlandmedewerkers hadden daarnaast ook afspraken met internationale uitgevers op het Festival International de la Bande Dessinée in Angoulême (januari), de Leipziger Buchmesse (maart), de London Book Fair (april) en op het Salon du Livre et de la Presse Jeunesse in Montreuil (november).

In 2014 reisde een buitenlandmedewerker voor de tweede keer naar de boekenbeurs in Göteborg, Zweden, de grootste ontmoetingsplaats voor het boekenvak in de Noordse landen, en naar de Guadalajara International Book Fair. Deze Mexicaanse beurs is de belangrijkste boekenbeurs voor Spaanstalige uitgevers en een van de grootste ter wereld.

Proza

Het VFL promoveerde Vlaamse romans op de Leipziger Buchmesse, de London Book Fair, de Beijing International Book Fair, de Göteborg Book Fair, de Frankfurter Buchmesse en de Guadalajara International Book Fair. Persoonlijke contacten met uitgevers van over de hele wereld zijn belangrijk om meer vertalingen te genereren. Op deze beurzen geven de VFL-medewerkers tijdens afspraken van een half uur informatie over Vlaamse literatuur en over de subsidiemogelijkheden van het VFL, en gaan ze samen met de buitenlandse uitgever op zoek naar welke Vlaamse romans in het fonds van de uitgever zouden kunnen passen. Engelse informatiefiches en fragmentvertalingen helpen de interesse vanuit het buitenland te wekken.

Naast ontmoetingen op beurzen reisden de buitenlandmedewerkers voor proza ook naar Parijs en Londen om er uitgeverijen te bezoeken. De actieve promotie van proza in het buitenland zorgt sinds de start in 2003 voor een groeiend aantal vertalingen in diverse talen.

Kinder- en jeugdliteratuur

Voor kinder- en jeugdliteratuur is de vakboekenbeurs in Bologna de belangrijkste jaarlijkse internationale ontmoetingsplek. Het VFL was er voor de achtste keer aanwezig om er de Vlaamse kinder- en jeugdliteratuur te promoten. Tijdens vier beursdagen vonden gesprekken plaats met 80 buitenlandse uitgevers van kinder- en jeugdliteratuur, vertalers en festivalorganisatoren.

Door jarenlang aan de weg te timmeren heeft het VFL nu een hecht internationaal netwerk van uitgevers die oprecht interesse tonen voor de literaire romans en artistieke prentenboeken van onze Vlaamse auteurs en illustratoren,

die meer en meer als een ‘sterk en uniek merk’ worden gezien. Ook op deze beurzen werden weer veel concrete plannen gesmeed voor vertalingen.

Voor het eerst organiseerde het VFL, samen met de VUV, de FIT en de Vlaamse sectie van IBBY een netwerkvond in Bologna. Een twintigtal Vlaamse auteurs en illustratoren die de internationale kinderboekenbeurs in Italië bezochten, werden samen met hun Nederlandstalige uitgever in contact gebracht met een twintigtal internationale uitgevers.

Behalve naar Bologna reisden de buitenlandmedewerkers voor kinder- en jeugdliteratuur ook naar de vakbeurzen in Londen, Beijing, Göteborg, Frankfurt, Montreuil en Guadalajara.

Poëzie

Het VFL promoveerde poëzie uit Vlaanderen op de Leipziger Buchmesse, de London Book Fair, de Beijing International Book Fair, en de Frankfurter Buchmesse. Persoonlijke contacten met uitgevers van over de hele wereld zijn belangrijk om meer vertalingen te genereren. Op deze beurzen worden tijdens afspraken van een half uur verschillende auteurs en titels voorgesteld. Fragmentvertalingen helpen de interesse vanuit het buitenland te wekken.

Non-fictie

Zie 2.2.2.3.

Strips

De VFL-medewerker die strips promoot, praatte met buitenlandse uitgevers in Bologna, Londen, Frankfurt en Montreuil. Maar de belangrijkste ontmoetingsplek voor stripuitgevers is zonder twijfel het internationale stripfestival van Angoulême. Sinds Vlaanderen gastland was in 2009, pakte het VFL – in samenwerking met de VUV en met steun van FIT – elk jaar groot uit met een indrukwekkende verkoopstand of een spraakmakende tentoonstelling. Met de organisatoren van het festival heeft het VFL de afspraak om elke twee jaar een Vlaamse tentoonstelling te presenteren. In 2013 was dat ‘La Boîte à Gand’ met Brecht Evens als curator, in 2015 volgt ‘The Kinky & Cosy Experience’ met Nix als artistiek directeur.

In 2014 werd daarom gekozen voor een minder spectaculaire aanpak, met enkel een stand in de rechtenverkoop. Daar had de VFL-medewerker meer dan dertig afspraken met buitenlandse uitgevers en festivalorganisatoren. Het valt daarbij op dat die gesprekken steeds meer over concrete vertaalplannen gaan, en dat blijkt ook uit de cijfers. Begin 2007, toen het VFL voor het eerst naar Angoulême ging, had het slechts één vertaling gesteund. Eind 2014 staat de teller op niet minder dan 85.

— BUDGET BUITENLANDSE BEURZEN: € 83.924

2.2.2.2 Publishers tours

In 2014 organiseerde het VFL vier publishers tours, waarvan twee in het kader

van het Vlaams-Nederlandse gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016, in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds (zie 2.2.2.9). Daarnaast vonden nog twee ‘gewone’ publishers tours plaats: één voor kinder- en jeugdliteratuur in februari en één voor poëzie in november.

De publishers tours zijn een krachtig format om buitenlandse uitgevers warm te maken voor het vertalen en uitgeven van Nederlandstalige literatuur. Tijdens een midweek in Vlaanderen, bieden we buitenlandse uitgevers de kans om de Vlaamse boekenmarkt van binnenuit te leren kennen. Dat zijn enerzijds contacten uit ons netwerk, maar anderzijds en vooral potentieel interessante uitgevers, vaak uit groeilanden, met wie we nog geen zakelijke relatie hebben aangeknoopt.

Tijdens een intensieve introductieweek brengen we hen in contact met alle belangrijke stakeholders van de markt. Dit doen we via een waaier van activiteiten: algemene inleiding en situering van Vlaamse literatuur, ontwikkelingen op het vlak van deelterreinen van de literatuur (fictie, non-fictie, kinder- en jeugdliteratuur), uitgebreide en persoonlijke ontmoetingen met Vlaamse auteurs, illustratoren en Vlaamse uitgevers, begeleide bezoeken aan culturele instellingen (Letterenhuis, Erfgoedbibliotheek Conscience), toelichting van de buitenlandwerking van het VFL en gedetailleerde uitleg over de ondersteunende subsidielijnen, aanwezigheid op literaire activiteiten (auteurslezingen, uitreiking van een boekenprijs, boekpresentaties, bezoek aan markante boekhandels), enzovoort.

De uitgevers die te gast zijn op een publishers tour, zijn allen op zoek naar bijzondere boeken die perfect in hun fonds passen, titels waar ze echt in geloven, en ze zijn daarbij heel kieskeurig. Ze hebben een groot hart voor goede boeken, maar ze zijn daarbij ook professioneel. Net daarom zijn we blij dat ze allen meermaals hun oprechte appreciatie uitdrukken voor het programma dat we hebben ontwikkeld, en daarbij benadrukken dat ze onder de indruk zijn van de professionaliteit van het VFL en de Vlaamse boekenwereld.

En dat brengt ons bij een beoogd effect op langere termijn. Op die manier leggen we tijdens zo’n intense publishers tour-week de basis voor een vertrouwensrelatie, waarbij wij ons een inspirerende gids en betrouwbare partner tonen, en zij hun literaire blik graag naar Vlaanderen zullen blijven richten, ook de volgende jaren.

Publishers tour kinder- en jeugdliteratuur

In 2014 vond voor de vierde keer een publishers tours voor kinder- en jeugduitgevers plaats, na eerdere tours in 2008, 2010 en 2012. We nodigden van 17 tot 21 februari tien internationale uitgevers uit, met een evenwicht tussen uitgevers van eerder prentenboeken of eerder romans, en van zowel meer commerciële als meer alternatieve uitgeverijen:

- » Svenja Drewes (Aladin Verlag – Germany)
- » Helga Preugschat (Fischer Verlag – Germany)
- » Kirsikka Myllyrinne (Otava – Finland)
- » François Martin (Actes Sud Junior – France)
- » Francine Bouchet (La Joie de Lire – Switzerland)
- » Valentina Mai (Kite Edizioni – Italy)
- » Rei Takizawa (Iwanami Shoten – Japan)

- » Sarah Odedina (Hot Key Books – UK)
- » Gokce Aytes Atug (Hayy Kitap – Turkey)
- » Socorro Venegas (Fondo de Cultura Economica – Mexico)

Tijdens de publishers tour brengen we onze buitenlandse gasten in contact met alle belangrijke stakeholders van de markt. In de voormiddag stonden telkens afspraken met verschillende Vlaamse uitgevers van kinder- en jeugdliteratuur gepland. Dat resulteerde in veel nieuwe contacten, en afspraken op de beurs van Bologna, die elk jaar in maart plaatsvindt. In de namiddag leerden ze de literaire kant van de bezochte steden van dichtbij kennen. Hoogtepunten van de volgeboekte week waren de openingsreceptie in de Nottebohmzaal van de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience in Antwerpen, met tal van auteurs en illustratoren, een brunch met Jan De Leeuw, Kathleen Vereecken, Evelien De Vlieter, Marian De Smet en Els Beerten in het Vertalershuis, een bezoek met Bart Moeyaert aan het FelixArchief en een rondleiding door enkele Vlaamse auteurs in Antwerpen: Pat Van Beirs, Jef Aerts, Judith Vanistendael, Michael De Cock, Marita De Sterck en Jean-Claude Van Rijckeghem.

Maar het meest spraakmakende moment van de publishers tour voor kinder- en jeugdliteratuur is traditioneel het open atelier in de Gentse Koninklijke Academie voor Schone Kunsten (KASK), waarbij illustratoren hun werkplek reconstrueren. Ze hebben niet alleen hun boeken en origineel werk bij, maar ook work-in-progress, en het materiaal waarmee ze werken. Dat gaat van een hele tafel vol verf en kwasten tot een laptop. Kristien Aertssen, An Candaele, Sabien Clement, Carll Cneut, Jan De Kinder, Gerda Dendooven, Korneel Detailleur, Elsje Dezwarte, Merel Eyckerman, Pieter Gaudesaboos, Ingrid Godon, Benjamin Leroy, Tom Schamp, Tom Schoonooghe, Pieter Van Eenoge, Kaatje Vermeire en Alain Verster toonden originele illustraties, werkten ter plekke aan nieuwe opdrachten en toonden de buitenlandse uitgevers hun specifieke technieken.

– BUDGET: € 11.736

Publishers tour Poëzie

In 2014 vond een eerste editie plaats van een publishers tour voor poëzie-uitgevers, georganiseerd samen met het Nederlands Letterenfonds. Negen internationale uitgevers kwamen van 10 tot 15 november naar Antwerpen en Amsterdam om er de bruisende literaire wereld van de poëzie te leren kennen:

- » Angela Jarman & Tony Ward (Arc Publications - UK)
- » Beatrice Fassbender (Berenberg Verlag - Germany)
- » Paola Del Zoppo (Del Vecchio Editore - Italy)
- » Franz Hammerbacher (Edition Korrespondenzen - Austria)
- » Manuel Ramírez (Editorial Pre-Textos - Spain)
- » Daniela Seel (KOOKbooks – Germany)
- » Per Bergström (Råmus Förlaget - Sweden)
- » Manfred Metzner (Verlag Das Wunderhorn - Germany)
- » Dennis Maloney (White Pine Press - US)

De tour startte in Antwerpen, waar de uitgevers werden verwelkomd door Koen Van Bockstal, directeur van het VFL, en Ine Pisters, projectcoördinator van

Frankfurter Buchmesse 2016, waar Nederland en Vlaanderen gezamenlijk gastland zullen zijn. De deelnemers ontmoetten ook verschillende Vlaamse en Nederlandse dichters en uitgevers die de gelegenheid hadden hun werk en uitgaven voor te stellen.

Tussen de ontmoetingen met uitgevers en dichters door werden de buitenlandse gasten getraakteerd op een cultureel programma in Antwerpen, Gent, Amsterdam en Den Haag. Hoogtepunten van de tour in Vlaanderen waren een bezoek aan de kantoren van het VFL, een trip naar het Poëziecentrum in Gent en een bezoek aan het SMAK. In Amsterdam werden de uitgevers verwelkomd op de kantoren van het NLF, diverse uitgeefhuizen (Atlas, Van Oorschot), het Vlaams-Nederlandse cultuurcentrum De Brakke Grond en boekhandel Athenaeum. Ze rondden hun week af op het Crossing Border Festival, een groot boekenevenement in Den Haag.

— BUDGET: € 8.936,44

2.2.2.3 Buitenlandpromotie non-fictie

In 2014 werd het buitenlandse promotiebeleid voor kwaliteitsvolle Vlaamse non-fictie voortgezet op de internationale beurzen van Londen, Beijing en Frankfurt. Het pilootproject dat twee jaar eerder werd aangevat om na te gaan of en hoe het VFL de actieve promotie van non-fictie kan opnemen in zijn buitenlandwerking, leidde ook in 2013 tot enkele concrete vertaalprojecten (zie 2.2.1.1). Het uitblijven van een structurele verhoging van de middelen maakte het de facto onmogelijk om actief en uitgebreid in te zetten op de promotie van non-fictie. Niettemin promootte het VFL, door middel van twee brochures die een verbreding van het begrip beogen, non-fictie op de boekenbeurzen van Beijing en Frankfurt (zie 6.3.3).

2.2.2.4 Poetry International Web

Het VFL ging enkele jaren geleden een partnerschap aan met The Poetry International Web Foundation (PIW) en lanceerde de Belgische domeinnaam <http://belgium.poetryinternational.org>. Het vult die site jaarlijks aan met actuele poëzie-informatie en nieuwe vertalingen van gedichten van dichters uit Vlaanderen. Inmiddels staan er meer dan veertig dichters uit Vlaanderen op de website. In 2014 werden bijdragen over Paul Demets en Lies Van Gasse gepubliceerd. Naar aanleiding van het optreden van Paul Bogaert op het Poetry International Festival 2014 werd er eveneens een update uitgevoerd met nieuwe vertalingen van zijn recentste gedichten.

Er werd ook een partner gevonden om de Franstalige poëzie uit België een plaats te geven onder de domeinnaam.

— BUDGET: € 2.455,15

2.2.2.5 Lyrikline

Lyrikline.org is een internetplatform waarop gedichten beschikbaar zijn om te beluisteren en te lezen, in hun oorspronkelijke talen en in verschillende vertalingen. De website lijkt nog het meest op een concert in verzen gesproken door de stemmen en de talen van de auteurs. Lyrikline.org presenteert momenteel 862 dichters, 7.844 gedichten, 58 moedertalen en 10.660 vertalingen in 55 talen. Het VFL is een partner van Lyrikline.org en verantwoordelijk voor de presentatie van Nederlandstalige dichters uit België.

Inmiddels werden de bijdragen over Peter Ghyssaert, Roger De Neef, Paul Claes, Lut De Block, Jeroen Theunissen, Peter Theunynck, Ruth Lasters en Geert Buelens online geplaatst. Ook de in 2012 in Berlijn gemaakte opnames en vertalingen van gedichten van Maarten Inghels, Andy Fierens, Maud Vanhauwaert en Reinout Verbeke, die te gast waren op het festival 'Es Gracht!', staan momenteel op de website. Daarnaast werden onlangs nog gedichten van Paul Bogaert toegevoegd.

— BUDGET: € 1.135,85

2.2.2.6 Vertaalprijzen

Het VFL bekroont in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds tweemaal vertalingen in het Duits, het Engels en het Frans van een Nederlandstalig literair werk. In 2014 werd de Else Otten Übersetzerpreis toegekend.

Else Otten Übersetzerpreis

Bekroont een vertaling in het Duits. Er is een bedrag van € 5.200 aan verbonden. De prijs van 2014 wordt uitgereikt in februari 2015. De laureaten waren Rainer Kersten voor zijn vertaling van *De laatkomer* van Dimitri Verhulst (Luchterhand, 2014) en Bettina Bach voor haar vertaling van *Hotel Linda* van Arjan Visser (dtv Premium, 2014). De juryleden waren Prof. Dr. Heinz Eickmans, vertalers Andreas Ecke en Christiane Kuby, en recensent Hermann Wallmann.

Vondel Translation Prize

Bekroont een vertaling in het Engels. Aan de prijs is een bedrag van € 5.000 verbonden.

De prijs van 2013 werd uitgereikt in februari 2014. De laureaat was David Colmer voor zijn vertaling van *De helaasheid der dingen* van Dimitri Verhulst (Portobello Books, VK, 2012). De juryleden waren de Engelse literatuurcriticus Paul Binding en de vertalers Sam Garrett en Paul Vincent, eerdere winnaars van de prijs.

Prix des Phares du Nord

Bekroont een vertaling in het Frans. De winnaar ontvangt € 5.000.

De prijs van 2013 werd uitgereikt in februari 2014. De laureaat was Alain Van Crugten voor zijn vertalingen van het theaterstuk *Mamma Medea*, gepubliceerd bij Actes Sud, en de roman *Sprakeloos*, gepubliceerd bij La Différence, beide van de hand van Tom Lanoye. De juryleden waren Danielle Bourgois, Margot Dijkgraaf en vertaler Bertrand Abraham, de laureaat van 2011.

— BUDGET VERTAALPRIJZEN: € 7.067

2.2.2.7 Residentiewerking

Passa Porta

Sinds 2013 valt de residentiewerking voor literaire auteurs onder de bevoegdheid van het VFL. De concrete operationele uitvoering van dit takenpakket werd toevertrouwd aan Passa Porta. Het VFL en Passa Porta sloten daarvoor een beheersovereenkomst af voor de periode 2013-2014. Het VFL en Passa Porta hadden in 2014 regelmatig overleg over de beleidslijnen met betrekking tot residentiewerking en de afstemming op het VFL-buitenlandbeleid.

Concreet ontvangt Passa Porta internationale auteurs in Brussel en Vlaanderen. Gemiddeld 15 tot 20 auteurs verblijven jaarlijks in de Passa Porta flat of in Vollezele. De auteurs krijgen de kans om in alle rust te schrijven en om kennis te maken met schrijvers, literaire professionals en publiek in Vlaanderen. In 2014 werd de residentiewerking in Vollezele afgebouwd.

Naast de ontvangst van buitenlandse schrijvers, biedt Passa Porta ook de kans aan Vlaamse auteurs om te genieten van een schrijfverblijf in het buitenland. Op die manier wordt de uitwisseling tussen talen, literaturen en culturen bevorderd. Ook in 2014 deden Passa Porta en het VFL een gezamenlijke oproep naar Vlaamse auteurs om hen de kans te bieden zich aan te melden voor een residentie in het buitenland. In 2014 verbleef Roderik Six via deze regeling in het schrijversappartement van het Nederlands Letterenfonds in Amsterdam (Nederland), Miriam Van Hee in het Writers' and Translators' House in Käsmu (Estland), Erik Vlamincq in Montréal (Québec) en Diane Broeckhoven in Eldig House in New York (VS).

In 2014 werd ten slotte ook nog gewerkt aan een residentiesysteem voor Vlaamse auteurs in Vlaanderen. Auteurs die minimaal één boek geschreven hebben dat verscheen bij een professionele uitgeverij, kunnen zich aanmelden om tegen kostenvergoeding gedurende een korte periode een werkruimte te huren in Passa Porta (Passa Porta Workspace) of in de Gentse KANTL (KANTL Toren paviljoen). De auteurs worden aanvaard volgend het 'first come, first served'-principe.

— BUDGET: € 114.000

Writers in Residence

De Taalunie werkt samen met het Nederlands Letterenfonds en het VFL om een Writers in Residence-programma mogelijk te maken. Bij dit gastschrijver-programma reist een Nederlandstalige auteur naar een universiteit met een

afdeling Nederlands in het buitenland, waar hij als resident verblijft, doceert of workshops geeft, optreedt voor het plaatselijke publiek, enzovoort. Uit Vlaanderen reisden Rachida Lamrabet naar de Universität Wien, Stefan Hertmans naar de universiteit van Cordoba en Lieve Joris naar de Sorbonne in Parijs. Het VFL vergoedde hun reiskosten, voor in totaal € 1.575,43.

— BUDGET: € 1.575,43

2.2.2.8 Goudfazant netwerk

Op 13 juni kwam het Goudfazant netwerk, met afgevaardigden van 25 Europese literatuurfondsen, op initiatief van het VFL bijeen in Brussel. In het Vlaams parlement werd een bijeenkomst gehouden met als voornaamste thema's:

- » 'Creative Europe and Literary Translation', presentatie door Barbara Gessler, Head of Unit Culture at the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA) - EU
- » 'Survey of National Literature and Translation Organisations', presentatie door Alexandra Buchler
- » 'Judging translation', presentatie by Bas Pauw
- » 'Manifesto for the 2014 European Elections', ingeleid door Koen Van Bockstal
- » Mogelijke nieuwe leden van het Goudfazant netwerk
- » Agenda volgende bijeenkomsten

— BUDGET € 4.069

2.2.2.9 IBBY

Wally De Doncker werd in november 2014 verkozen tot president van de International Board on Books for Young People (IBBY), een wereldwijd netwerk dat zich inzet voor leesbevordering en geletterdheid. Hij is de eerste Vlaming die deze functie bekleedt. Tot en met 2016 zal hij er met IBBY op toezien dat alle kinderen wereldwijd recht hebben op een levenslange geletterdheid via een bereikbare kwaliteitsvolle literatuur.

Het VFL ondersteunde de kandidatuur van De Doncker in 2014, en engageerde zich om een derde van de geraamde kosten voor 2014 (€ 2.500) en 2015 (€ 5.000) te betalen. Stichting Lezen engageerde zich voor een gelijkaardig bedrag, en van de IBBY International worden ook inspanningen verwacht.

— BUDGET: € 2.500

2.2.2.10 Frankfurt gastland

De Nederlandse en Vlaamse ministers van Cultuur, Jet Bussemaker en Joke Schauvliege, ondertekenden op maandag 17 maart een overeenkomst met Juergen Boos, directeur van de Frankfurter Buchmesse, en maakten het daarmee

officieel: Nederland en Vlaanderen zullen zich in 2016 gezamenlijk presenteren als gastland op de belangrijkste internationale vakboekenbeurs ter wereld. Het Nederlands-Vlaamse gastlandschap heeft de steun van de Nederlandse en Vlaamse uitgeverwereld, de betrokken brancheorganisaties, de Nederlandse publieke cultuurfondsen en de Vlaamse cultuurstichtingen en uiteraard van de Nederlandse en Vlaamse overheden. De organisatie is in handen van het VFL en het Nederlands Letterenfonds (NLF), die 80% van de benodigde middelen ontvangen van het Nederlandse ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Vlaamse ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

In 2014 zetten het VFL en het NLF het project 'Frankfurt gastland 2016' dan ook op de rails. Als artistiek intendant werd de Vlaamse auteur Bart Moeyaert aangesteld, als zakelijk leider Bas Pauw, voorheen medewerker van het Nederlands Letterenfonds. Twee ondersteunende medewerkers kwamen daar in de zomer bij: Ine Pisters, die werd gehuisvest bij het VFL, en Melle Van Loenen, die zijn kantoor heeft in Amsterdam bij het Letterenfonds.

Beide letterenfondsen sloten onderling ook een formeel samenwerkingsconvenant af met daarin praktische afspraken over de precieze manier van samenwerking, exacte bevoegdheden, financiële en juridische verantwoordelijkheid en de operationalisering van dit gastlandschap. Het dagelijks bestuur van het Frankfurter Buchmesse 2016 team bestaat naast de artistieke intendant en de zakelijke leider uit de twee directeuren van resp. het VFL en het NLF, die daarover op hun beurt rapporteren aan hun respectieve raden van bestuur. Eens per kwartaal roepen zij ook een adviesraad bijeen, die afwisselend samenkomt in Antwerpen of Amsterdam en waar de belangrijkste thema's of vragen om advies rond dat gastlandschap besproken worden.

Op de Frankfurter Buchmesse in oktober 2014 bracht de toen kersverse minister van Cultuur, Sven Gatz, een bezoek aan de beurs samen met een delegatie van de Commissie Cultuur, die ook al in 2013 enkele afgevaardigden stuurde. Tijdens hun bezoek aan Frankfurt konden ze zelf ervaren hoe belangrijk de beurs is in de internationale boekenwereld en hoe groot de impact kan zijn op de culturele én economische return voor een gastland. Minister Gatz uitte zijn appreciatie voor de buitenlandwerking van het VFL en de professionaliteit van de Vlaamse uitgevers, die in Frankfurt veelvuldig aanwezig zijn en hard werken op de gezamenlijke Vlaamse stand. Hij bevestigde dat de middelen die voor Frankfurt waren voorzien, zouden worden gevrijwaard, ondanks een vrij algemene besparingsronde op cultuur, waarbij op de reguliere werking van het VFL wel een inlevering van 7,5% moet gerealiseerd worden.

Vanaf het najaar van 2014 heeft het FB16 team een heleboel informatieve vergaderingen en ontmoetingen gehad met alle mogelijke partners, die interesse tonen om deel te nemen aan dit evenement. Uiteraard ging daarbij bijzondere aandacht uit naar de uitgevers en de creatieve industrie, maar daarnaast werden ook veelvuldige gesprekken opgezet met de diverse kunst disciplines in Vlaanderen en Nederland. En ook met de Vlaamse vertegenwoordiging en de Nederlandse ambassade in Berlijn is een zeer open en directe communicatie ondertussen een verworven feit. De precieze invulling van het programma zou tegen de zomer van 2015 zeker in grote lijnen moeten vastliggen en in september 2015 zal het team die plannen op een persconferentie in detail ontvouwen.

— BUDGET: € 72.654

Publishers tour proza

In het licht van het gezamenlijk gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016, organiseerden het VFL en het Nederlands Letterenfonds (NLF) van 19 tot 23 mei 2014 een publishers tour voor proza. Het zou immers mooi zijn als er in 2016 nog meer vertalingen dan anders in het Duits verschijnen, omdat we onze literatuur en onze auteurs een ongezien podium zullen kunnen geven. Negen Duitse uitgevers van acht uitgeverijen maakten uitgebreid kennis met Vlaamse en Nederlandse uitgevers en auteurs en konden tussendoor proeven van de Nederlandse en Vlaamse cultuur, met uitstappen naar lokale uitgeefhuizen, musea en boekhandels. Voor deze eerste gezamenlijke publishers tour zegden deze uitgevers toe:

- » Georg Oswald van Berlin Verlag
- » Sabine Cramer van DuMont
- » Tatjana Michaelis van Hanser
- » Daniel Kampa van Hoffmann und Campe
- » Viola Eckelt & Axel von Ernst van Lilienfeld
- » Alexander Weidel van Secession
- » Thomas Sparr van Suhrkamp
- » Thorsten Ahrend van Wallstein

Op maandag en dinsdag werden de uitgevers verwelkomd in Amsterdam, waar ze een bezoek brachten aan het Nederlands Letterenfonds en de uitgeefhuizen Cossee, Atlas Contact en De Bezige Bij en deelnamen aan een rechtencentrum met Nederlandse uitgevers. Aansluitend genoten ze van een boottocht langs de grachten. Op woensdag verhuisde de uitgeversgroep naar Antwerpen, waar het VFL in zijn bibliotheek een auteursprogramma organiseerde. Op donderdag ontmoetten de Duitse gasten vertegenwoordigers van de uitgeefhuizen Bezige Bij Antwerpen, Manteau, Lannoo, De Geus en Vrijdag. In de namiddag bezochten ze samen met een uitgebreide delegatie auteurs het MAS. De tour werd afgesloten met een brunch in het Antwerpse Vertalershuis.

Publishers tour kinder- en jeugdliteratuur

Van 15 tot 19 september organiseerden het VFL en het NLF hun tweede gezamenlijke publishers tour, en de eerste voor kinder- en jeugdliteratuur. Negen Duitse uitgevers werden uitgenodigd om deel te nemen aan een bijzonder literair programma om de bruisende jeugdliteratuur in Vlaanderen en Nederland te promoten:

- » Malin Wegner van Arena Verlag
- » Annabel Lammers van Bohem Press
- » Saskia Heintz van Carl Hanser
- » Astrid Muschkowski van Cecilie Dressler
- » Birgit Lockheimer van Gerstenberg
- » Kerstin Kempf van Mixtvision
- » Simone Hennig van Oetinger
- » Sophie Härtling van Rowohlt
- » Caroline Keller van Seemann-Henschel

De tour startte in Amsterdam, waar de Duitse gasten kennismaakten met Bart Moeyaert en Bas Pauw, respectievelijk artistiek curator en zakelijk directeur van het gezamenlijk gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse 2016. De Duitse uitgevers ontmoetten heel wat auteurs en uitgevers, en werden daarnaast ook getraakteerd op uitstappen naar boekhandels en kunstscholen, zowel in Antwerpen als in Amsterdam. Op woensdag verhuisde het gezelschap naar Antwerpen, waar het een auteursprogramma met Jef Aerts, Evelien De Vlieger, Kristien Dieltiens, Kathleen Vereecken, Aline Sax, Siska Goeminne, Korneel Detaillieur, Gerda Dendooven en Sebastiaan Van Doninck bijwoonde. Op donderdag stonden ontmoetingen met Vlaamse uitgevers op het programma, en bezochten de gasten boekhandel De Groene Waterman, waar ze konden proeven van het werk van Isabelle Vandenabeele, Alain Verster, Randall Casaer, Klaas Verplancke, Sabien Clement, Pieter Gaudesaboos, Peter Verhelst en Carll Cneut. De tour eindigde op vrijdag met een brunch in het Vertalershuis, in het gezelschap van auteurs en illustratoren die al door een van de Duitse uitgevers worden uitgegeven: Ingrid Godon, Benjamin Leroy, Tom Schamp, Kaatje Vermeire, Marita de Sterck, Marleen Nelen en Peter Van Olmen.

SAMEN- WERKING

3.1 HET VFL ALS AANSPREEKPUNT LETTEREN

De relevante spelers in de letterensector vullen elk vanuit hun eigenheid, beoogde doelgroep en actiepunten verschillende deelaspecten in van de behoeften aan informatie, toeleiding en transparantie:

- » de VAV als eerste aanspreekpunt voor (strip)auteurs en vertalers;
- » Boek.be als eerste aanspreekpunt voor zijn leden, namelijk uitgeverijen, importeurs en boekhandelaars en bijkomend, vanuit hun interrelatie met hen, voor auteurs, literaire organisaties, bibliotheken en lezers;
- » het Kunstenloket als informatiebron en ondersteuner van de fiscale, juridische, sociaalrechtelijke en zakelijke aspecten van het kunstenaarschap;
- » Stichting Lezen als leesbevorderingsinstelling;
- » het VFL als impulsgever via subsidieregelingen, projecten, samenwerkingsverbanden, onderzoeksplek, enzovoort.

De facto zijn enkele functies, die in andere sectoren worden ingevuld door de verschillende steunpunten, door deze letterenactoren overgenomen bij gebrek aan een volwaardig Steunpunt Letteren. Ze spelen daarmee maximaal in op de behoeften van hun achterban en versterken de sector.

Door de vele contacten, de opgebouwde knowhow over alle aspecten die de letteren aanbelangen, de doelgerichte verzameling en beschikbaarstelling van informatie en documentatie en het actief uitgebouwde netwerk, kan het VFL organisaties, individuen en beleidsinstanties ondersteunen met gerichte kennis, praktijkervaring en internationale introducties. Het VFL is daardoor ook een van de aangewezen partners geworden om het beleid te adviseren over federale thema's zoals het auteursrecht en het sociaal en fiscaal statuut van auteurs en vertalers, maar evenzeer over cultuurnabije thema's zoals de relatie met het sociaal-culturele veld, met het openbaar bibliotheekwerk en diverse deelaspecten van het erfgoedbeleid.

Het VFL bekleedt een centrale plaats in het netwerk van de letteren. Het door het VFL opgestarte BoekenOverleg, waarvoor het ook de secretariaatsfunctie vervult (zie ook 3.8), is een verankering van die verbindingsfunctie. In zijn meerjarenplan 2011-2015 heeft het VFL opnieuw gepleit voor een steunpunt om hiaten in te vullen, zoals de ondersteuning van het BoekenOverleg, systematisch beleidsondersteunend onderzoek en sectorcommunicatie.

3.2 DE VLAAMSE OVERHEID – IVA KUNSTEN EN ERFGOED

Het VFL is verantwoordelijk voor de uitvoering van het letterenbeleid. Daarom is rechtstreeks contact met de uitvoerende macht (de minister van Cultuur) en de wetgevende macht (het Vlaams Parlement, meer concreet de Commissie Cultuur) een belangrijk aandachtspunt voor het VFL en in het bijzonder voor de voorzitter en de directeur.

De jaarlijkse ontmoeting met de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement heeft in 2014 uitzonderlijk niet plaatsgevonden. Door de verkiezingsdatum voor de Vlaamse verkiezingen (midden mei), de ontbinding van het Vlaams

Parlement en de betrokken commissies en vervolgens de regeringsvorming en de debatten over het regeerakkoord en de beleidsbrieven van de ministers, kon er in 2014 geen tijd worden vrijgemaakt voor de jaarlijkse hoorzitting. Via de nieuwe voorzitter van de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement (Dhr. Bart Caron) vernam het VFL ondertussen dat opnieuw met deze traditie zal worden aangeknoopt met ingang van 2015.

Naar aanleiding van de verkiezingen heeft het VFL als secretaris van het BoekenOverleg ook informele contacten gehad met alle politieke partijen in het kader van een open dialoog en toelichting bij het memorandum *Boeken op Tafel. De eisen van het BoekenOverleg*.

Het Agentschap Kunsten en Erfgoed was het aanspreekpunt voor de technische begeleiding van begrotingsprocedures, de uitwisseling van informatie over dossiers in de overgangszone tussen letteren en andere kunst disciplines en het buitenland. Ook thema's als digitalisering, de Nederlandse Taalunie, non-fictie-beleid en tijdschriftenbeleid stonden op de agenda.

3.3 HET NEDERLANDS LETTERENFONDS

Het VFL werkt veel en graag samen met de collega's van het Nederlands Letterenfonds (NLF), dat in grote lijnen dezelfde missie en werking heeft als het VFL. Samen organiseren de fondsen drie tweejaarlijkse vertalersprijzen (voor het Franse, het Engelse en het Duitse taalgebied); het VFL kon in 2014 opnieuw meezeilen op de organisatie van literaire manifestaties door zijn Nederlandse collega's in het buitenland; de vertalingendatabank werd verder gevoed tot meer dan 17.500 vertaalde titels met nieuw verschenen en recentelijk ontdekte vertalingen (ook van prentenboeken) van Vlaamse auteurs; we beheren samen lijsten met geaccrediteerde vertalers uit het Nederlands in alle mogelijke andere talen, en dagelijks worden informatie, adressen en ervaringen met buitenlandse uitgevers, vertalers en beurzen uitgewisseld. Het VFL nam ook in 2014 deel aan het Europese project Schwob, dat gecoördineerd wordt door het NLF.

Uiteraard heeft de voorbereiding voor de gezamenlijke Vlaams-Nederlandse presentatie op de Frankfurter Buchmesse in 2016 veel van de tijd van de twee fondsen in 2014 in beslag genomen (zie ook 2.2.2.9). Meer dan ooit werken we samen aan de expansie van Nederlandstalige literatuur in het buitenland, met heel veel zin, en met ambitieuze plannen. Bovendien zit het aangestelde Frankfurt 2016-team verspreid in Nederland (bij het NLF) en Vlaanderen (bij het VFL) onder dak, waardoor we elkaar vaker zien. Het meest concreet werkten we in 2014 samen voor, tijdens en na de twee publishers tours voor Duitse uitgevers, waarbij de buitenlandsteams van de twee fondsen samen een (voor het eerst) Vlaams-Nederlands programma opstelden en de gasten achtereenvolgens in Antwerpen en Amsterdam (of omgekeerd) ontvingen.

3.4 HET EXPERTISECENTRUM VOOR LITERAIR VERTALEN (ELV)

Met de financiële steun van de Nederlandse Taalunie is het Expertisecentrum

Literair Vertalen (ELV) opgezet, een Vlaams-Nederlands instituut dat werkt aan de deskundigheidsbevordering van literaire vertalers in en uit het Nederlands. De dagelijkse werking wordt ingevuld vanuit een samenwerkingsverband tussen de Universiteit Utrecht en het departement Vertalen van de Thomas More Hogeschool in Antwerpen.

De beleidsraad van het Expertisecentrum wordt gevormd door afgevaardigden van het VFL, het Nederlands Letterenfonds (NLF) en de Nederlandse Taalunie. Naast een klankbord voor de ELV-programma-aanbiedingen aan de vertalers is de beleidsraad ook een uitwisselingsplatform voor initiatieven in Vlaanderen en Nederland op het vlak van deskundigheidsbevordering voor vertalers én tevens het laboratorium waar nieuwe behoeften gedetecteerd, geëvalueerd en omgezet worden in nieuwe programma's.

In 2014 werkte het VFL samen met het ELV en het NLF aan een nieuw specifiek ondersteuningsproject voor beginnende literaire vertalers. Dit traject zal vanaf 2015 concreet gestalte krijgen in het pilootproject 'ontwikkelingsbeurzen'. (zie ook 2.1.2.6)

Van 18 tot 22 augustus 2014 organiseerde het ELV in Utrecht een zomercursus literair vertalen voor vertalers uit het Nederlands. Doeltalen waren Duits en Frans. De cursus is een masterclass voor kandidaten die voldoen aan een aantal voorwaarden. Voor toelating van belangstellenden tot de cursus vindt een selectie plaats, onder meer op grond van vertaalervaring, motivatie en de antwoorden op een vragenlijst waaruit de daadwerkelijke ambitie voor een literaire vertaalloopbaan blijkt.

Van 3 tot 7 november 2014 vond de jaarlijkse intensieve cursus literair vertalen plaats in Antwerpen, met vertalers uit het Engels en Spaans in het Nederlands. Sprekers waren vertaler David Colmer, auteur Gerbrand Bakker, en professoren Lieven D'Hulst en Henri Bloemen. Ook stond er een praktijkgerichte sessie met het NLF en het VFL op het programma en vertelden literaire vertalers Brigitte Coopmans en Kitty Pouwels hoe je verder kunt komen als vertaler. Daarnaast vonden iedere middag vertaalateliers plaats en werkten de cursisten dagelijks aan een gezamenlijke vertaling van tekstfragmenten die zij aan het begin van de week kregen uitgereikt.

3.5 DE NEDERLANDSE TAALUNIE (NTU)

Door de financiële ondersteuning van het Expertisecentrum Literair Vertalen levert de Nederlandse Taalunie (NTU) een belangrijke bijdrage aan de deskundigheidsbevordering van literaire vertalers uit en in het Nederlands. De beide letterenfondsen vormen samen met de Taalunie en het ELV-bureau de beleidsraad waarin het jaarprogramma en de beleidsopties op langere termijn vastgelegd worden (zie 3.4).

Het Nederlands Letterenfonds, het VFL en de Nederlandse Taalunie organiseerden voor de derde maal het grensoverschrijdende literatuurprogramma 'Ken je burens'. De drie organisaties willen met dit initiatief niet enkel de kennis van elkaars literatuur verhogen, maar ook de auteurs, de uitgevers en de onafhankelijke boekhandels ondersteunen. Bovendien hopen ze dat een dergelijk voorbeeld een stimulans vormt voor het literaire middenveld om het concept naar zich toe te trekken (zie ook 2.1.2.11).

Daarnaast werken de NTU en de twee letterenfondsens ook samen in een beperkt 'Writers in Residence' programma (zie ook 2.2.2.8.2), waarbij Nederlandstalige auteurs voor een kortere periode kunnen verblijven aan een (hoofdzakelijk) Europese afdeling Neerlandistiek. In ruil voor hun verblijf werken de auteurs mee aan een lesopdracht met die betrokken studenten en wordt daar ook minimaal één publieke manifestatie aan gekoppeld. Er wordt vanuit de visie op een geïntegreerd letterenbeleid naar gestreefd om bij voorkeur een auteur uit te sturen van wie recentelijk een vertaling in het betreffende land werd uitgebracht en waarbij samenwerking met de uitgever ook verdere promotionele en marketing ondersteuning oplevert voor het betrokken boek. De belangrijkste plekken zijn Londen (alternerend met Norwich), Berlijn en Parijs en de mogelijkheid tot twee alternerende plekken per jaar.

3.6 BOEK.BE, VUV EN VVB

Samen met de muzieksector is de boekensector binnen de kunstendisciplines het segment met de grootste rol voor de economische actoren. Als organisaties met een economische finaliteit spelen uitgeverijen, importeurs en boekhandels een belangrijke rol in de reproductie en de verspreiding van de literaire creaties en brengen ze materiaal en inhoud aan voor de werking van non-profit literaire organisaties en manifestaties. Het is dan ook logisch dat het VFL direct contact houdt met de koepelorganisatie van de boekensector Boek.be en de deelorganisaties voor uitgevers, de Vlaamse Uitgeversvereniging (VUV) en de boekhandels, de Vereniging Vlaamse Boekverkopers (VVB).

Als deelnemers aan het BoekenOverleg en als rechtstreekse betrokkenen bij items als VEP, lees-, leen- en kooponderzoek rond boeken en culturele industrieën, zitten de economische boekenactoren en het VFL regelmatig samen rond de vergadertafel.

Samen met de VUV diende het VFL een aanvraag in bij Flanders Investment and Trade (FIT) voor de ondersteuning van de buitenlandse beurzen in Angoulême, Londen en Bologna (zie ook 3.11). De stand op de Frankfurter Buchmesse werd ook dit jaar gecoördineerd en deels gefinancierd door FIT. Het VFL heeft zijn eigen stand geïntegreerd in de collectieve stand om de uitstraling en de betrokkenheid vanuit cultuur en letteren duidelijk zichtbaar te maken.

De VFL-directeur nam deel aan de lessencyclus 'Introductie tot het boekenvak' en de algemene cursus 'Inleiding tot cultuurmanagement' aan de Universiteit van Antwerpen en aan de cursus 'Inleiding tot cultuurmanagement' aan VIVES, campus Brugge. Op die manier werkt het VFL mee aan de professionalisering van de sector.

3.7 VLAAMSE AUTEURSVERENIGING (VAV)

Het VFL lag mee aan de basis van de oprichting van de Vlaamse Auteursvereniging (VAV) in juni 2008. Van bij de start nam het VFL zijn verantwoordelijkheid op en steunde het de werking financieel (zie ook 2.1.2.5). Om de onafhankelijkheid te waarborgen is een convenant afgesloten dat vastlegt dat de financiële ver-

antwoording geen aanleiding kan vormen om in te grijpen in de inhoudelijke werking. De inherente spanning tussen de VAV, als belangenbehartiger van auteurs en vertalers, en het VFL, als uitvoerder van het letterenbeleid, inclusief regelingen voor auteurs en vertalers, leidt in de praktijk absoluut niet tot immobilisme of ongelijkheid. Het regelmatige overleg tussen de voorzitter en de stafmedewerker van de VAV en de voorzitter en de directeur van het VFL, zijn constructieve bijeenkomsten, waarin elke partij vrank en vrij haar argumenten verwoordt, verschillende visies met elkaar confronteert en zoekt naar wat hen verbindt, niet naar wat hen kan scheiden. Moeilijke thema's worden niet ontweken, maar oplossingsgericht aangepakt. Het VFL steunt de ambitie van het VAV-bestuur om de werkingsmiddelen structureel te verankeren via een collectieve voorafname op leenrecht. Deze middelen zijn momenteel echter zo laag dat dit niet te verdedigen valt bij de auteurs.

3.8 BOEKENOVERLEG

Het BoekenOverleg, opgericht in 2007 onder impuls van het VFL, is het platform van alle relevante spelers uit het volledige waardenetwerk van het boek in Vlaanderen. Het streeft naar gemeenschappelijke standpunten en behartigt de gezamenlijke belangen van de boeken- en letterensector, met respect voor de diversiteit en autonomie van alle actoren. Het gaat systematisch in gesprek met beleidsdomeinen op Vlaams, federaal en Europees niveau die raakvlakken hebben met de sector.

De huidige voorzitter van het BoekenOverleg is Leen van Dijck, directeur van het Letterenhuis. Het secretariaat wordt verzorgd door het VFL. Sinds 2013 opereert het BoekenOverleg met een beperkte kerngroep en een ruimer forum. De kerngroep van het BoekenOverleg kwam viermaal samen in 2014, het forum driemaal.

In het verkiezingsjaar 2014 kwam het BoekenOverleg naar buiten met een gezamenlijk memorandum namens de hele sector: *Boeken op tafel. Het BoekenOverleg vraagt actie!* Dit memorandum werd onder meer besproken met vertegenwoordigers van verschillende politieke partijen, en stond ook centraal op het symposium 'De Staat van het Boek' op 21 maart in het Vlaams Parlement (zie 2.1.2.8.). Verschillende prioriteiten uit het memorandum werden opgenomen in het Vlaamse regeerakkoord, o.a. de invoering van een gereglementeerde boekenprijs en een breed gedragen leesbevorderingsbeleid.

Andere belangrijke thema's binnen het BoekenOverleg in 2014 waren:

- » de mogelijke nefaste gevolgen van het decreet Lokaal Cultuurbeleid op de financiering van de openbare bibliotheken;
- » overleg met de VRT;
- » het Vlaamse regeerakkoord en de besparingen op cultuur;
- » de opstart van het literaire canonproject onder leiding van de KANTL.

Samenstelling BoekenOverleg

Auteursbelangen: Vlaamse Auteursvereniging
Bibliotheeksector: Bibnet, LOCUS, Luisterpunt, VVBAD

Erfgoed boek & letteren: KANTL, Letterenhuis, Vlaamse Erfgoedbibliotheek
 Commerciële boekensector: Boek.be, VUV, VVB, VBI
 Leesbevordering: Stichting Lezen
 Literair middenveld: Behoud de Begeerte, Passa Porta, PEN Vlaanderen, Poëziecentrum, Schrijverspodium, Stripgids
 Vlaams Fonds voor de Letteren
 Creatief Schrijven

3.9 STEUNPUNTEOVERLEG

Sinds 2008 neemt het VFL deel aan het maandelijks overleg van de kunstesteunpunten. Hoewel het formeel geen steunpunt is, was het voor het VFL belangrijk om de letteren meer centraal in de kunstensector te brengen door aan dit overleg deel te nemen. De expertise en informatie over de werking van de steunpunten BAM, Muziekcentrum Vlaanderen, VTi en VAI zijn voor de VFL-directeur een belangrijke impuls om de letterensector te analyseren en te voeden.

De thema's waar gemeenschappelijk aan wordt gewerkt (een internationaal kunstenebeleid, e-cultuur, een maatschappelijk draagvlak voor de kunsten, de coördinatie en uitvoering van onderzoeken) zijn ook voor het VFL belangrijke aandachtspunten. Voor het VFL spelen die weliswaar in een andere kunstgeving met specifieke sectoreigenschappen en moeten ze worden ingevuld vanuit een andere rol in het veld.

Voor de internationale dimensie vult het VFL het letterenluik in van de Arts Flanders-website en de elektronische nieuwsbrief, beiden opgezet door de kunstesteunpunten.

In 2014 werkte het VFL (volgens een gezamenlijk afgesproken stramien) ook aan een uitgebreide landschapstekening in opdracht van de Vlaamse regering. Samen met de input van het Vlaams Audiovisueel Fonds werd de landschapstekening van het VFL toegevoegd aan de bijlagen van de gezamenlijke nota vanwege de kunstesteunpunten voor de volgende beleidsploeg. Ook aan de redactie van de gezamenlijke nota leverde het VFL een substantiële bijdrage om de specifieke noden en uitdagingen van twee sectoren (film en letteren) die zich nadrukkelijk op het snijvlak tussen kunst en economie bevinden, voldoende ruimte te geven in het globale overzicht.

3.10 STICHTING LEZEN

Vanuit de vaststelling dat een gezond en bruisend Vlaams letterenveld een goede voedingsbodem is om mensen tot lezen te brengen en dat een grote interesse voor lezen een belangrijke voorwaarde vormt voor hoogstaande literaire creatie, werd het gemeenschappelijk streven geformuleerd dat Stichting Lezen (SL) en het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) elkaars doelstellingen voluit steunen en complementair, ieder vanuit de eigen opdracht, werken aan een breed gedragen letteren- en leesbeleid. Het uiteindelijke doel is om de gezamenlijke expertise zoveel mogelijk te bundelen en een studie- en kenniscentrum uit te bouwen rond letteren en leesbevordering.

In 2013 werden een addendum bij de beheersovereenkomsten van het VFL en SL opgemaakt waarin een aantal afspraken werden vastgelegd die deze samenwerking inhoudelijk concretiseren. Een belangrijk aandachtspunt vormen de inspanningen ten bate van kwetsbare groepen in de samenleving: met name mensen die in armoede leven en/of een cultureel diverse achtergrond hebben.

In 2014 kreeg de samenwerking op dit vlak o.a. een concrete vertaling met de organisatie van een denkdag rond leesbevordering op 27 mei, waarbij experts werden samengebracht om te reflecteren over een meer gericht leesbevorderingsbeleid met specifieke aandacht voor het doorbreken van mechanismen van sociale uitsluiting.

Er werden middelen overgedragen en toegevoegd aan de dotatie van het VFL die specifiek dienen voor de ondersteuning van Stichting Lezen en Leesweb. Deze middelen zijn geoordeeld voor 2014 en 2015. Met het oog op het maken van nieuwe beheersovereenkomsten met beide organisaties vanaf 2016 werden in de loop van 2014 verschillende gesprekken gevoerd. De bedoeling daarvan is om via een complementaire aanpak en duidelijke taakverdeling de grote uitdagingen rond leesbevordering ook een duidelijke en resultaatgerichte plek te geven in het geïntegreerde letterenbeleid. Alleen door nauwe samenwerking en gedeelde strategische en operationele doelstellingen (met bijzondere aandacht voor kansen- en doelgroepen) bij alle partners van het boeken- en letterenvak en met een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak kunnen we duurzame resultaten behalen voor een van de grootste uitdagingen van onze samenleving.

3.11 FLANDERS INVESTMENT AND TRADE

Zoals de afgelopen vijf jaar het geval was, diende het VFL ook in 2014 samen met de Vlaamse Uitgevers Vereniging (VUV) een subsidieaanvraag in bij Flanders Investment and Trade (FIT) voor de ondersteuning van de deelname aan internationale beurzen in Angoulême, Londen, Beijing en Bologna. Het VFL en de VUV versterken elkaar daar, ieder vanuit een specifieke rol. Het VFL focust vanuit een marktcorrigerende invalshoek op de totstandkoming van vertalingen van literair en cultureel waardevolle, maar economisch moeilijk verkoopbare titels van auteurs uit Vlaanderen. De VUV ondersteunt als belangenorganisatie de export van titels van haar leden-uitgevers vanuit een economische logica. Die verschillende doelstellingen beletten niet om samen een collectieve stand op te zetten en literatuur uit Vlaanderen internationaal te presenteren en te promoten.

De stand op de Frankfurter Buchmesse werd voor de vierde keer gecoördineerd en deels gefinancierd door FIT. Het VFL had een plaats op de collectieve stand om de uitstraling en de betrokkenheid vanuit cultuur en letteren duidelijk zichtbaar te maken.

3.12 VLAAMS AUDIOVISUEEL FONDS

Het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) en het VFL lanceerden, in samenwerking met bioscoopgroep Kinopolis en Canvas, een unieke oproep naar de animatiesector en de literaire wereld. De fondsen wilden, naar aanleiding van de herdenking

van 100 jaar Eerste Wereldoorlog in 2014, twaalf ultrakorte animatiefilms met bijbehorende gedichten laten creëren rond het thema ‘vrede’ (zie 2.1.2.3).

Ook in de komende jaren zal dit project nog verder weerklank vinden in het buitenland en het is ook de bedoeling dat de animatiefilms en bijhorende gedichten onderdeel worden van een poëzieanthologie rond internationale WOI-poëzie, die zal worden samengesteld door Charles Ducal in 2016.

3.13 KANTL

Het VFL heeft aan de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde (KANTL) gevraagd om te werken aan een dynamische canon van de Nederlandstalige literatuur vanuit Vlaams perspectief. Die opdracht past binnen het geïntegreerde letterenbeleid van de Vlaamse overheid en in een ruimere visie op leesbevordering en erfgoedbeleid.

De canon moet duidelijk maken welke teksten door het literaire veld in Vlaanderen als essentiële Nederlandstalige literatuur worden beschouwd. Hij kan een nuttig instrument zijn voor het onderwijs, de overheid, de uitgeverijen en het brede lezerspubliek. De beoogde canon zal permanent vatbaar zijn voor discussie en evaluatie. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om de literatuurgeschiedenis voorgoed vast te spijkeren of haar in stenen tafelen te graveren.

De beoogde canon is een verzameling van Nederlandstalige teksten die vóór 1990 zijn geschreven. Het gaat in principe om proza en poëzie voor volwassenen, al worden andere genres en disciplines niet uitgesloten. Alleen teksten van overleden auteurs komen in aanmerking.

Om de canon aanschouwelijk te maken wordt een website gemaakt waarin een netwerk van teksten wordt blootgelegd. Er komt ook een didactisch pakket voor het onderwijs. De uitrol hiervan is voorzien voor zomer en najaar 2015.

Omdat de KANTL streeft naar een maximaal draagvlak binnen de Vlaamse taal- en cultuurgemeenschap, laat de canoncommissie zich adviseren door een ruimer canonoverleg. Voor dit overlegorgaan worden vertegenwoordigers uit het literaire middenveld, de media en het onderwijs uitgenodigd. Ook het grote publiek zal bij de onderneming worden betrokken. Dankzij enkele mediapartners zullen lezers teksten kunnen vergelijken en titels aan de canon kunnen toevoegen.

De canoncommissie stelt een eerste lijst met titels samen tegen de zomer van 2015. Vanaf dan treedt de samenwerking met de mediapartners in werking en wordt de canon geregeld geüpdatet.

FINANCIËEL JAARVERSLAG

4.1 JAARREKENING

4.1.1 Resultatenrekening 2014

4.1.1.1 OPERATIONELE OPBRENGSTEN	
+ € 5.969.000	Dotatie Vlaamse overheid
+ € 765.000	Dotatie Vlaamse overheid voor Franfurter Buchmesse
+ € 296.931	Terugbetalingen bijdrage organisatoren auteurslezingen
+ € 59.074	Terugbetalingen vervoerskosten auteurslezingen
+ € 41.514	Projectsubsidie non-fictievertalingen uit het Nederlands
+ € 33.477	Projectsubsidie crowdfunding platform
+ € 17.279	Projectsubsidie 'Ken je bureu' (grensverkeer Vlaanderen-Nederland)
+ € 15.761	Terugbetalingen diensten i.f.v. buitenlandse beurzen
+ € 7.500	Bijdrage Stichting Lezen en Canon Cultuurcel aan scholenproject Boekenbeurs
+ € 4.500	Project ondersteuning onafhankelijke boekhandel
+ € 65.701	Diverse operationele opbrengsten
€ 7.275.737	TOTAAL

4.1.1.2 KOSTEN				
	2014	2013	2012	2011
Subsidies en projecten	5.087.905	3.433.296	2.561.477	2.871.443
Subsidies	4.827.861	3.252.481	2.426.254	2.726.181
Projecten	260.044	180.815	135.223	145.262
Werkingskosten	1.312.234	1.153.903	1.079.999	1.048.825
Personeel	936.766	820.787	770.728	755.970
Huisvesting	73.543	73.640	73.338	73.662
Administratie, bestuur	114.989	107.564	110.354	110.685
ICT	81.017	68.280	43.368	18.888
Communicatie	33.879	34.628	36.491	33.964
Overige	72.040	49.004	45.720	55.656
Overige kosten	70.943	52.874	55.966	112.617
Afschrijvingen	70.943	52.874	55.966	49.117
Voorzieningen	0			63.500
Totaal operationele kosten	€ 6.471.082	€ 4.640.073	€ 3.697.442	€ 4.032.885
Operationeel resultaat	982.993	252.461	247.807	-32.300
Financiële opbrengsten	17	100	134	204
Financiële kosten	-676	-702	-770	-723
Over te dragen subsidieregelingen	178.998	76.968	213.816	22.050
RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR	€ 803.995	€ 174.892	€ 247.171	€ -10.778

4.1.1.3 Toelichting jaarrekening 2014 en vergelijking met 2013

Opbrengsten

- » De dotatie van de Vlaamse overheid is in 2014 flink toegenomen in vergelijking met 2013. De stijging bedraagt maar liefst € 2.075.000. Dat heeft twee belangrijke oorzaken. Enerzijds zorgt het verder geïntegreerde letterenbeleid ervoor dat de financiering en begeleiding van organisaties zoals Stichting Lezen en Leesweb (samen € 1.034.000) vanaf 2014 werden overgeheveld vanuit het participatiedecreet naar het VFL. Dat geldt ook voor de projecten rond leesbevordering, die voorheen via het participatiedecreet werden gefinancierd en nu door de nieuwe adviescommissie Letteren en Samenleving worden opgevolgd voor een bedrag van € 154.500. Anderzijds is er de grote bijkomende dotatie van de Vlaamse Regering aan het VFL voor de realisatie van het gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016. Eind 2014 werd beslist om aan het VFL niet alleen de dotatie voor 2014 (€ 209.000) toe te kennen, maar meteen ook die voor 2015 (€ 551.000).
- » Een tweede belangrijke nieuwe inkomstenbron heeft betrekking op de auteurslezingen. Bij de oorspronkelijke overheveling van die middelen van Stichting Lezen naar het VFL betrof het een bedrag van € 320.000, en daar komt dit jaar nog eens € 358.000 bovenop. Dit moet wel in de juiste context worden gelezen: het gaat niet om additionele inkomsten vanwege de Vlaamse Overheid voor het VFL, maar om opbrengsten die voortkomen uit de rol van de één-loket-functie die het VFL opneemt in de organisatie van auteurslezingen. In 2014 voerde het VFL een belangrijke administratieve vereenvoudiging door. Voortaan ontvangen auteurs de subsidie voor de auteurslezing, de bijdrage van de organisator en de vervoerskosten in één keer, rechtstreeks via het VFL en zonder doorgerekende administratieve kosten. Het VFL inde daartoe bij de organisatoren van auteurslezingen voor € 358.000 aan bijdragen.
- » Ondanks het ontbreken van een non-fictieregeling bij het VFL hebben we vanuit de bestemde reserves toch € 41.500 kunnen aanwenden voor de vertaling van Vlaamse titels in dit genre.
- » Een belangrijk gedeelte van de inkomsten van het crowdfundingproject (in 2013) konden door een latere, gezamenlijke eindafrekening van dit project pas in 2014 worden verrekend tussen het VFL en de Vlaamse Erfgoedbibliotheek en werden dus ook pas in dit kalenderjaar uitbetaald.
- » In 2014 organiseerde het VFL andermaal in nauwe samenwerking met het Nederlands Letterenfonds en de Nederlandse Taalunie het grensoverschrijdende project 'Ken je burens', waarbij minder bekende Vlaamse en Nederlandse auteurs samen op stap gaan tijdens een Vlaams-Nederlandse boekhandelstournee. De opbrengst van € 17.279 is samengesteld uit een substantiële bijdrage vanwege de Nederlandse Taalunie en de verrekening van organisatorische kosten met de Nederlandse collega's.
- » Bij de uitvoering van onze promotionele taak op buitenlandse boekenbeurzen verleent het VFL ook op regelmatige tijdstippen logistieke ondersteuning aan de VUV of bepaalde uitgeverij, bijvoorbeeld in de vorm

van standenhuur, verzending van boeken, huren van hotels enzovoort. Na afloop van zo'n beurs worden de kosten gelinkt aan commerciële activiteiten van die partners en vervolgens via facturatie gerecupereerd.

- » Met ingang van 2014 wordt het scholenproject op de Boekenbeurs niet langer gefinancierd vanuit het participatiedecreet. De vier co-organisatoren, Boek.be, Stichting Lezen, Canon Cultuurcel en het VFL, hebben beslist om dit voortaan autonoom te organiseren en daar een gedeelte van hun eigen werkingsmiddelen voor te reserveren vanuit het belang dat ze hechten aan dit leesbevorderingsproject. Omdat het VFL dit project op poten heeft gezet, inde het de bijdragen van Stichting Lezen en Canon Cultuurcel en verrekende ze dan, samen met de eigen VFL-bijdrage, met Boek.be.
- » In samenwerking met het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM) nam het VFL in september 2014 het initiatief om met een twintigtal onafhankelijke boekhandelaren een werkbezoek te brengen aan Londen, waar drie zeer diverse en inspirerende cases praktijkervaring, ontmoetingen en uitwisseling hebben opgeleverd. Om dit mogelijk te maken kon het VFL een beroep doen op een eenmalige projectsubsidie vanwege het departement CJSM.

Kosten

- » De totale uitgaven voor subsidies stijgen ten opzichte van 2013 andermaal aanzienlijk tot in totaal € 4.827.861 (maar liefst 48%), nadat ze in 2013 op hun beurt ook al waren toegenomen met zo'n 34%. Zoals aangegeven bij de opbrengsten is de hoofdreden daarvoor te zoeken bij het geïntegreerde letterenbeleid, dat nu volledig op kruissnelheid zit en waardoor de meeste literaire activiteiten en actoren nu rechtstreeks vanuit het VFL worden betoelaagd. Opmerkelijk is (zie ook 4.3) dat de rechtstreekse ondersteuning aan auteurs, stripauteurs en vertalers blijft stijgen (met 21%) naar een totaal bedrag van € 1.716.315.
- » Binnen de subsidies is er ook een zeer aanzienlijke toename van subsidies voor projectwerking van € 180.815 in 2013 naar € 260.044 in 2014 (toename van 44%). Dit volgt consequent de beleidskeuze om als VFL niet alleen de taak van 'payer' te vervullen, maar ook nadrukkelijk als 'player' in het veld actief aanwezig te zijn. In het overzicht hieronder wordt duidelijk welke de projecten waren die het VFL ondersteunde in 2014, of waarvan het zelf initiatiefnemer was. Voor de buitenlandwerking gaat het voor het grootste gedeelte om eigen projecten, zoals het promoten van Vlaamse literatuur op buitenlandse beurzen. De voorbereiding van de gezamenlijke Nederlands-Vlaamse presentatie op de Frankfurter Buchmesse in 2016 wordt als een apart, bijzonder project beschouwd, en is daarom niet in het overzicht hieronder opgenomen.

PROJECTEN BINNENLAND 2014	
Onderzoek Literaire tijdschriften	€ 3.500
Poëziepromotie	€ 3.738
12 minuten over vrede	€ 4.345
Vlaamse Auteursvereniging	€ 42.000
Literaire vertalers	
Ontwikkelingsbeurzen	€ 500
Literaire Vertaaldagen	€ 6.903
Schwob	€ 3.000
Staat van het Boek	€ 1.500
Projecten interculturaliteit en armoede	€ 30.183
Projecten Auteurslezingen	
Project Luisterpuntbibliotheek	€ 5.000
Scholenproject PEN Vlaanderen	€ 4.000
Scholenproject Boekenbeurs	€ 27.500
Voorleestoer Sint-Niklaas	€ 6.800
Ken je burens	€ 17.992
Boekhandelstrip Londen	€ 9.000
PROJECTEN BUITENLAND 2014	
Buitenlandse beurzen	€ 83.924
Poetry International Web	€ 2.455
Lyrikline	€ 1.136
Goudfazant netwerk EU fondsen	€ 4.069
President IBBY (i.s.m. Stichting Lezen)	€ 2.500
TOTAAL PROJECTEN 2014	
	€ 260.044

- » Ondanks de spectaculaire toename van subsidieverstrekking, administratieve opvolging, additioneel commissiewerk en de actieve rol als speler, stijgen de algemene werkingskosten (inclusief de personeelskosten) in absolute cijfers slechts met 13%. De belangrijkste redenen daarvoor zijn: de aanwerving van een communicatiemedewerker (met tijdelijk contract tot eind 2014), de aanwerving van een projectmedewerker voor de Frankfurter Buchmesse (met tijdelijk contract tot eind 2016), het honorarium voor de artistiek intendant voor de Frankfurter Buchmesse, de verdere afwikkeling van de vernieuwde website www.auteurslezingen.be en de aansluiting ervan met de bestaande databank, en tot slot een stijging van de vergoedingen voor commissieleden en vergaderkosten door de toename van commissiewerk.
- » Hoewel de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid een totale overhead van **27%** als streefcijfer hanteert, slagen we erin om de totale werking van het VFL in 2014 te realiseren voor **18%**. De personeelskosten bedragen slechts **12,9%** van de totale inkomsten. Dit cijfer is licht vertekend door het feit dat we in 2014 ook al inkomsten voor 2015 ontvingen

(nl. € 551.000 voor de Frankfurter Buchmesse). Indien we daar abstractie van maken en dus vergelijkbare cijfers met het verleden hanteren, bedraagt de totale overhead **19,5%** en komen de personeelskosten op **13,9%** van de totale inkomsten.

- » De over te dragen subsidieregelingen (toegekend in 2014, maar slechts te betalen in 2014 of later) bedragen € 178.997. Die stijging met 42% ten opzichte van 2013 is te verklaren door twee factoren: enerzijds betekent de subsidiëring van Stichting Lezen en Leesweb vanaf 2014 dat het saldo van 10%, dat slechts in 2015 wordt uitbetaald, eenmalig ook sterk toeneemt (met € 103.400). Vanaf 2015 wordt dit een jaarlijks terugkerende uitgave die wordt uitgevlakt door de dotaties van de vorige jaren, een effect dat uiteraard niet speelt in het eerste jaar van de betoelaging. Anderzijds is de toename van de over te dragen subsidieregelingen ook het gevolg van de stijging van toegekende vertaalbeurzen en productie-subsidies in het buitenland, die slechts worden uitbetaald bij publicatie van het betreffende boek en waar de impact van de voorbereiding van het gastlandschap in Frankfurt in 2016 al een duidelijke rol speelt.

Resultaat

- » Het jaarresultaat van de werking van het VFL voor 2014 komt daardoor uit op een batig saldo van € 803.995. Echter, zoals hierboven al aangegeven onder inkomsten, dit cijfer moet sterk worden gerelativeerd. De volgende parameters dienen absoluut mee te worden genomen bij de beoordeling:
- Het VFL heeft pas eind december 2014 (overeenkomstig de te hanteren toekenningsregels van het Rekendecreet) ook de inkomsten voor 2014 en 2015 voor de Frankfurter Buchmesse ontvangen en die vervolgens moeten boeken voor een bedrag van € 765.000. Voor 2014 hebben we vanuit het voorzichtigheidsprincipe echter slechts € 72.000 van de voorziene dotatie van € 209.000 (2014) gependend. En voor de dotatie voor 2015 (voor het Frankfurter Buchmesse-project) staan daar uiteraard nog helemaal géén kosten tegenover, omdat die pas in de loop van het kalenderjaar 2015 zullen worden gerealiseerd.
 - Door de overheveling van middelen van het participatiedecreet is er verder ook een eenmalige verschuiving van uitgaven voor € 103.400 (de 10%-regeling voor organisaties als Stichting Lezen en Leesweb).
 - Indien beide zaken mee verrekend zouden worden (wat de logica is in een bedrijfseconomische context), dan zou het batig saldo van het VFL (voor identiek vergelijkbare activiteit met 2013) slechts € 8.250 bedragen of slechts 0,1% van de totale inkomsten van het VFL. In een context waarbij de begroting in grote mate afhankelijk is van het aantal subsidieaanvragen (steeds wisselend per kalenderjaar) en de toekenningen door adviescommissies en beslissingsorganen (die qua beslissingen onafhankelijk zijn van het VFL-team of VFL-bestuur) is dit een verantwoord resultaat.
 - Het VFL spendeert – bij vergelijkbare cijfers voor 2014 met het ver-

leden – **19,5%** aan zijn totale operationele werking (met personeelskosten van **13,9%** van de totale inkomsten) en **80,5%** aan de realisatie van zijn doelstellingen en financiering.

Besluit van het VFL-bestuur (vergadering van 18 maart 2015)

Het VFL-bestuur neemt kennis van de jaarcijfers van 2014 en de toelichting bij de cijfers. Het bestuur neemt verder nota van het officiële verslag van commissaris Nikolas Vandelanotte (Vandelanotte Bedrijfsrevisoren cvba) over de jaarrapportering over het boekjaar afgesloten op 31 december 2014. Deze verklaring over de jaarrapportering werd afgeleverd ‘zonder voorbehoud’ en bevat de volgende conclusie:

‘Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening van het Vlaams Fonds voor de Letteren VOI over het boekjaar afgesloten op 31 december 2014, opgesteld op grond van het Rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan, met een balanstotaal van € 2.326.384,68 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een positief saldo van het boekjaar van € 803.995,38.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van het Vlaams Fonds voor de Letteren per 31 december 2014, alsook van diens resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan.’

Het VFL-bestuur keurt de balans- en resultatenrekening goed met een positief resultaat over 2014 van € 803.995. Het bestuur beslist om het positieve resultaat van € 803.995 van het boekjaar 2014 toe te voegen aan de balans. Samen met de aan de balans onttrokken reserves van € 128.529 voegt het VFL-bestuur zo € 932.524 toe aan het eigen vermogen onder beschikbare reserves met de volgende bestemming:

- » € 692.346 als reserve voor het werkingsbudget van het gastlandschap in Frankfurt (rest feitelijke dotatie 2014 en volledige dotatie 2015 voor dat project)
- » € 50.000 als reserve voor de verhuiskosten naar het ‘Huis van de Letteren’ (in 2017 of 2018)
- » € 60.000 als reserve voor ‘Communicatie en optimalisatie projectwerking’
- » € 30.000 als reserve voor ‘archivering theaterteksten’
- » € 30.000 als reserve voor ‘samenwerking met KANTL i.f.v. uitrollen dynamische Canon’
- » € 70.178 als onbestemde reserve toevoegen aan het eigen vermogen

4.2 BALANS PER 31 DECEMBER 2014

ACTIVA	31/12/2014	31/12/2013	31/12/2012
Vaste activa	167.329,99	202.504,77	134.492,58
II. Immateriële vaste activa	71.249,98	90.767,69	35.044,39
III. Materiële vaste activa	81.918,35	97.592,10	85.401,20
C. Meubilair en rollend materieel	41.808,53	54.458,46	38.414,75
E. Overige materiële activa	40.109,82	43.133,64	46.157,46
IV Financiële vaste activa	14.161,76	14.144,98	14.046,99
Plottende activa	2.159.054,69	925.251,04	723.501,51
VII Vorderingen op ten hoogste één jaar	1.292.882,28	123.651,70	4.042,28
A. Handelsvorderingen	58.882,28	123.651,70	4.042,28
B. Overige vorderingen/ nog te ontvangen saldo dotatie	1.234.000,00		
IX Liquide middelen	10.285,39	136.485,85	127.370,69
X Overlopende rekeningen	855.887,02	665.113,49	592.088,54
TOTAAL ACTIVA	2.326.384,68	1.127.755,81	857.994,09
PASSIVA	31/12/2014	31/12/2013	31/12/2012
Eigen vermogen	1.057.606,47	253.611,09	99.718,97
IV Reserves			
D. Beschikbare reserves	947.216,91	213.400,00	75.000,00
1331 Bestemde reserve		35.000,00	
1332 Bestemde reserve digitaal poëzieplatform	20.000,00	20.000,00	
1333 Bestemde reserve Frankfurt	692.346	44.000,00	
1334 Bestemde reserve databank		11.000,00	
1335 Bestemde reserve verhuizing	79.000,00	29.000,00	
1336 Bestemde reserve ondersteuning non-fictie	35.870,91	74.400,00	
1337 Bestemde reserve projectondersteuning personeel	60.000		
1338 Bestemde reserve archivering theaterteksten	30.000		
1339 Bestemde reserve ondersteuning canonproject	30.000		
V Overgedragen winst (verlies) (+) (-)	110.389,56	40.211,09	3.718,97
Schulden			
IX Schulden op ten hoogste één jaar	1.268.778,21	829.644,72	758.275,12
B. Financiële schulden	242.335,62		
1. Kredietinstellingen	242.335,62		
C. Handelsschulden	33.710,91	47.971,74	32.392,39
E. Schulden mbt belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	148.180,60	116.119,48	129.512,12
1. Belastingen	21.176,12	20.096,95	26.682,54
2. Bezoldigingen en sociale lasten	127.004,48	96.022,53	102.829,58
F. Overige schulden	844.551,08	665.553,50	596.370,61
X. Overlopende rekeningen		44.500	
TOTAAL PASSIVA	2.326.384,68	1.127.755,81	857.994,09

Activa

- » De stijging bij de immateriële vaste activa is een gevolg van een bijkomende investering voor de databank van het VFL. Die databank vormt de kern van alle rapportage, historiek en beheer van de subsidiewerking. Omwille van de koppeling aan de auteurslezingenwebsite en verdergaande automatische koppeling aan de boekhouding was nog een bijkomende investering noodzakelijk.
- » De stijging bij de materiële vaste activa is veroorzaakt door de vervanging van oud en de aankoop van nieuw meubilair naar aanleiding van de personeelsuitbreiding wegens het Frankfurt-project en de vervanging van afgeschreven computers.
- » De financiële vaste activa behelzen de twee uitstaande huurwaarborgen op geblokkeerde bankrekeningen (voor het Vertalershuis en voor het VFL-kantoor).
- » De vorderingen op ten hoogste één jaar bedroegen € 1.292.882 waarvan € 1.234.000 toe te schrijven valt aan laattijdige betaling van de dotatie vanwege de Vlaamse overheid, die pas in februari 2015 volledig vereffend werd.
- » Liquide middelen lagen per eind december beduidend lager, onder meer door die laattijdige betaling van de verschuldigde dotatie.
- » De overlopende rekeningen zijn met € 190.774 toegenomen: enerzijds door de 10% voor Stichting Lezen, Leesweb en de leesbevorderingsprojecten vanuit het Participatiedecreet; anderzijds door een toegenomen aantal vertalingen voor de komende kalenderjaren omwille van het gastlanderschap in Frankfurt.

Passiva

- » Door de opname van diverse bestemde reserves (voor een personeelslid van het Frankfurt-team, voor de databank en ondersteuning van non-fictievertalingen) neemt het eigen vermogen af van € 253.611 naar € 125.082 en daalt het saldo van de beschikbare reserves van € 213.400 naar € 84.871.
- » De beslissing van het VFL-bestuur (op vergadering van 18 maart 2015) met betrekking tot het batig resultaat van € 803.995,38 en te herbestemmen reserves van € 128.529,09 (samen voor een totaal bedrag van € 932.524,47) leveren de volgende vastleggingen op:
 - € 692.346 als reserve voor het werkingsbudget van het gastlanderschap in Frankfurt (rest feitelijke dotatie 2014 en volledige dotatie 2015 voor dat project)
 - € 50.000 als extra reserve voor de verhuiskosten i.v.m. het 'Huis van de Letteren' (in 2017 of 2018)
 - € 60.000 als reserve voor communicatie en optimalisatie projectwerking
 - € 30.000 als reserve voor archivering van theaterteksten
 - € 30.000 als reserve voor samenwerking met KANTL i.f.v. uitrollen dynamische canon
- » Het boekjaar wordt afgesloten met een batig saldo van € 110.389,56.

- » Het eigen vermogen groeit aan met € 932.524,47 tot € 1.057.606,47.
- » De financiële schuld voor een bedrag van € 242.335,62 is het gevolg van de laattijdige betaling van de dotatie 2014.
- » De overige schulden stijgen van € 665.553,50 naar € 844.551,08 door subsidies toegekend in 2014, maar slechts te betalen in 2015 en volgende jaren (hoofdzakelijk 10% restant voor grote organisaties, manifestaties, leesbevorderingsprojecten en vertaal- en productiesubsidies buitenland).

4.3 OVERZICHT SUBSIDIETOEZEGGINGEN NAAR HOOFDGROEPEN

SUBSIDIES BINNENLAND 2014	2014	2013	2012	2011
Werkbeurzen literaire auteurs (na aftopping)	835.064	850.342	808.409	755.357
Werkbeurzen stripauteurs (na aftopping)	147.125	190.000	110.651	135.039
Stimuleringsbeurzen literaire auteurs	23.500	22.000	31.000	33.500
Biografiebeurzen	25.000	12.500	120.000	83.000
Projectbeurzen literaire vertalers	77.650	96.075	34.959	71.523
Stimuleringsubsidies literaire vertalers	400	9.200	2.350	9.670
Reisbeurzen literaire auteurs	2.145	1.098	4.230	2.374
Literaire tijdschriften	220.000	210.800	226.000	255.500
Productiesubsidies voor uitgevers	24.504	45.965	30.912	29.800
Organisaties	1.030.000	910.000	472.000	557.000
Manifestaties	149.950	141.500	132.323	125.000
Projecten leesbevordering	154.582			
Stichting Lezen en Leesweb	1.034.000			
Residentiewerking (via Passa Porta)	114.000	114.000		
Productiesubsidies strips	33.290	29.500	23.700	7.500
Stripmanifestaties	11.000	12.500	5.500	4.000
Boekhandels	41.433	61.499	42.716	60.826
Auteurslezingen	606.326	238.200		
SUBSIDIES BUITENLAND 2014	2014	2013	2012	2011
Vertaalsubsidie	134.376	135.934	149.620	158.689
Vertalingen van poëzie	20.517			
Productiesubsidies	9.953	12.159	4.955	8.405
Vertalingen van geïllustreerde boeken	77.426	54.055	49.917	49.125
Auteursbezoeken	13.211	11.449	16.030	18.726
Vertalershuis Antwerpen	45.137	47.480	58.021	51.964

BELEID EN INTERNE WERKING

5.1 ICT AUTEURSLEZINGENWEBSITE

In januari 2014 lanceerde het VFL een gloednieuwe website www.auteurslezingen.be. Hierbij ging de grootste aandacht naar het optimaliseren van het online aanvraagstelsel en het vergroten van de gebruiksvriendelijkheid. Er werd gewerkt aan een vlotte dossieropvolging en een integratie van het webportaal in het huidige dossierbeheersysteem van het VFL. Op die manier komen aanvragen voor auteurslezingen rechtstreeks in de databank van het VFL terecht en kunnen ze op die manier vlot verwerkt worden. Er werd ook gewerkt aan een koppeling met de boekhouding, zodat de facturatie aan de organisatoren en de uitbetaling van de auteurs deels geautomatiseerd kan gebeuren. Tot slot kreeg de website ook een geheel nieuwe look, en is er meer ruimte gemaakt voor kennisuitwisseling, via de kalender of het gastenboek.

5.2 INTERNE STUDIEPUNTEN

5.1.1 Denkmiddag met adviescommissies

Op 17 december kwamen de verschillende commissies van het VFL, het Beslissingscollege en het VFL-bestuur samen voor een denkmiddag. Het doel was om informatie uit te wisselen over elkaars werking en te reflecteren over een aantal overschrijdende thema's. Vanuit de verschillende organen leefde immers de nood om van gedachten te wisselen over uiteenlopende aspecten die van belang zijn voor zowel het VFL-beleid als de concrete commissiewerking, maar de specifieke subsidieregelingen of concrete subsidiedossiers overstijgen.

De namiddag kende een grote opkomst en de aanwezigen toonden zich na afloop erg tevreden over het initiatief. Er werd ingezoomd op drie specifieke punten: de notie van 'kwaliteit' als kerncriterium in het VFL-beleid, de bezwaarprocedure en de werking van de Beroepscommissie, en de op stapel staande nieuwe beheersovereenkomst tussen het VFL en de Vlaamse Regering (2016-2020).

5.2.2 Beleidsplan buitenland

In 2014 kwam er een vervolgdokument op de nota 'Op weg naar een ambitieus en transparant buitenlandbeleid' van een jaar eerder. Dat was het resultaat van denkwerk door de buitenlandploeg van het VFL, geïnspireerd door brainstormen met leden van de verschillende adviescommissies, het dagelijks bestuur en een ad hoc denktank. De nota formuleerde richtlijnen voor het buitenlandteam van het VFL, probeerde de praktijk en het achterliggende beleid transparanter te maken voor de buitenwereld, en bood een blik op de toekomst, met ambitieuze plannen en vooruitzichten.

De vervolgnota biedt een overzicht van wat ondertussen al verwezenlijkt werd of in de praktijk wordt toegepast, maar gaat vooral in op de operationalisering: er werd een timing bepaald voor alle vooropgestelde nieuwe doelen, acties en werkvormen, gekoppeld aan een zo gedetailleerd mogelijk budget. In een vol-

gende stap, bij de onderhandeling over de nieuwe beheersovereenkomst met de minister van Cultuur, zullen op basis van deze nota keuzes worden gemaakt.

5.3 ACTUALISERING SUBSIDIEREGLEMENTEN 2015

De VFL-subsidiereglementen worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. In de zomer en het najaar van 2014 werden de subsidiereglementen voor 2015 voorbereid. Omwille van de besparingen die het VFL voor het jaar 2015 opgelegd kreeg, zijn de reglementswijzigingen op sommige vlakken ingrijpender dan andere jaren. Hieronder lijsten we de belangrijkste wijzigingen op.

5.3.1. Reglementen binnenland

Werkbeurzen literaire auteurs

Bij de criteria wordt in het nieuwe reglement voor 2015 het nieuwe modelcontract voor illustratoren opgenomen dat onderhandeld werd door de Vlaamse Auteursvereniging (VAV), de Vlaamse Illustratoren Club (VIC), de Groep Algemene Uitgevers (GAU) en de Groep Kinderboekenuitgevers (GroKi) van de Vlaamse Uitgevers Vereniging (VUV).

Werkbeurzen stripauteurs

In het subsidiereglement 2015 wordt verduidelijkt dat voor het indienen van een aanvraag voor een startbeurs er minstens 10 platen moeten gepubliceerd zijn op het moment van de aanvraag.

Literaire manifestaties en stripmanifestaties

In het reglement wordt vanaf 2015 een maximaal subsidiebedrag voor een literaire manifestatie vermeld, nl. € 17.500. Omwille van dit maximale subsidiebedrag wordt ook het onderscheid tussen een kleine literaire manifestatie (tot € 12.500) en een grote literaire manifestatie (hoger dan € 12.500) geschrapt. Dit betekent dat het niet meer mogelijk is om eerst een beknopt en later een uitgebreid aanvraagdossier in te dienen. Het VFL-bestuur wil dat de adviescommissie Literaire Manifestaties en Organisaties in 2015 nadrukkelijk rekening houdt met prioriteiten als méér samenwerking, méér regionale of landelijke spreiding, minder kopieergedrag van onderling inwisselbare concepten met heel vaak dezelfde auteurs, reële aandacht voor diversiteit, interculturaliteit en armoedebestrijding, focus op poëzie, vertalingen in het Nederlands, essayistiek en non-fictie in de programmatie.

Literaire organisaties

De aanvraagmogelijkheid voor literaire organisaties voor één jaar blijft behouden. Aangezien er slechts een beperkt subsidiebudget beschikbaar is, vermeldt het subsidiereglement dat de adviescommissie Literaire Manifestaties en

Organisaties zal werken met een subsidieranking. Indien de organisatie een resultaatgericht, aantoonbaar en geormerkt project indient binnen haar jaarplan, dat uitdrukkelijk inspeelt op méér samenwerking/synergie, méér landelijke spreiding, minder kopieergedrag van soortgelijke manifestaties bij andere organisaties en inzetten op prioriteiten van het VFL-bestuur als ‘interculturaliteit, armoedebestrijding, poëzie, vertalingen in het Nederlands, essay en non-fictie’, kan dat leiden tot maximaal 2,5% minder besparing. Beoordeling van die projecten gebeurt door de adviescommissie Literaire Manifestaties en Organisaties.

Auteursgenootschappen

De projectmogelijkheid bij deze regeling wordt geschrapt. Enkel de basissubsidie van € 750 blijft behouden.

Projectbeurzen voor vertalers in het Nederlands

Projectbeurzen voor vertalers kunnen vanaf 2015 niet langer aangevraagd worden voor literaire non-fictie. Essay werd expliciet toegevoegd in het reglement. Op die manier is er meer analogie naar genres over de verschillende subsidieregelingen heen. De vernieuwde vertaaltarieven, onderhandeld door de Nederlandse GAU en VVL, voor de toepassing van het ‘Modelcontract voor de uitgave van de vertaling van een literair werk’ zijn opgenomen in het subsidiereglement. Omwille van een betere afstemming van de bijeenkomsten van het Beslissingscollege doorheen het jaar werd de deadline van 1 maart verschoven naar 1 april. Indien dit voor een specifiek project problemen zou opleveren, zal het VFL-team samen met de aanvrager zoeken naar een oplossing. De aanvrager mag immers geen nadelig effect ondervinden van een praktische reorganisatie in het voordeel van de VFL-medewerkers, adviescommissies en Beslissingscollege.

Stimuleringsubsidies voor debuterende vertalers in het Nederlands

De vernieuwde vertaaltarieven, onderhandeld door de GAU en VVL, voor de toepassing van het ‘Modelcontract voor de uitgave van de vertaling van een literair werk’ zijn opgenomen in het subsidiereglement. Omwille van een betere afstemming van de bijeenkomsten van het Beslissingscollege doorheen het jaar werd de deadline van 1 maart verschoven naar 1 april.

Criteria Auteurslijst (voor subsidies voor auteurslezingen)

In het reglement voor 2015 is er een extra item opgenomen voor toneelauteurs. Toneelauteurs van wie minimaal twee teksten zijn opgevoerd door een professioneel theatergezelschap kunnen een aanvraag indienen voor opname op de Auteurslijst. Het is de bedoeling dat toneelauteurs in hun lezing aandacht schenken aan hun specifieke toneeltekst of schrijven voor toneel in het algemeen. Het is niet de bedoeling om via de auteurslezingen het opvoeren van theatermonologen te subsidiëren. Journalistiek werk wordt uitgesloten voor opname van auteurs op de auteurslijst. Dit is de explicitering van een criterium dat de adviescommissie Auteurslezingen al hanteert om het literaire karakter van een

werk te beoordelen. Bij de criteria wordt het nieuwe modelcontract voor illustratoren opgenomen dat onderhandeld werd door de Vlaamse Auteursvereniging, de Vlaamse Illustratoren Club, en de Groep Algemene Uitgevers (GAU) en de Groep Kinderboekenuitgevers (GroKi) van de Vlaamse Uitgevers Vereniging (VUV). Nieuw is ook dat auteurs in beroep kunnen gaan wanneer ze van de auteurslijst worden geschrapt.

Subsidiereglement auteurslezingen

Individuele aanvragen worden behandeld door een VFL-medewerker. Nieuw voor 2015 is dat die medewerker zich kan laten adviseren door de adviescommissie Auteurslezingen indien er twijfel is over het beoogde doelpubliek, de verhouding van de individuele aanvraag ten opzichte van eerdere aanvragen of een beperkte uitstraling van de lezing. De subsidieregeling voor auteurslezingen wordt in 2015 ook opengesteld voor boekhandels. Dit ter vervanging van de boekhandelsactiviteiten binnen de boekhandelsregeling. Van de boekhandels wordt een eigen bijdrage van € 50 verwacht.

Subsidiereglement leesbevordering

In het reglement 2015 wordt verduidelijkt welke projecten in aanmerking komen en wordt er vanaf 2015 een maximaal subsidiebedrag voorzien van € 20.000. Aanvragen door wetenschappelijke instellingen voor onderzoek rond leesbevordering zijn vanaf 2015 niet meer mogelijk. Er wordt verduidelijkt voor wie de grens van € 300.000 subsidie geldt om in aanmerking te kunnen komen voor subsidie. De grens geldt voor organisaties waarbij literatuur en/of leesbevordering al tot te kerntaak behoort. De mogelijkheid wordt voorzien voor een digitale aanvraag via e-mail i.p.v. een papieren aanvraag. Omwille van een betere afstemming van de bijeenkomsten van het Beslissingscollege doorheen het jaar worden de deadlines van 15 februari, 15 juli en 15 oktober telkens 15 dagen vervroegd, dus naar 1 februari, 1 juli en 1 oktober.

Literaire tijdschriften

Het reglement literaire tijdschriften dat betrekking heeft op de periode 2014-2015 is geactualiseerd en toegespitst op 2015. In 2015 kunnen enkel tijdschriften die voor de periode 2014-2015 een subsidie ontvangen een geactualiseerd beleidsplan en een geactualiseerde begroting voor 2015 indienen. De mogelijkheid om binnen het kader van het reglement ook middelen toe te kennen voor de ondersteuning van overkoepelende initiatieven wordt verwijderd om geen valse verwachtingen hieromtrent te creëren. Er wordt verduidelijkt welke verwachtingen er zijn naar de huidig gesubsidieerde tijdschriften m.b.t. de voortgangsrapportage en hoe en door wie deze documenten zullen geëvalueerd worden. De deadline voor het indienen van het voortgangsrapport was 1 november 2014. Het werkingsverslag moet ingediend worden uiterlijk op 1 maart 2015.

Productiesubsidies voor uitgevers

Bij de criteria voor productiesubsidies in 2015 wordt het nieuwe modelcontract

voor illustratoren opgenomen dat onderhandeld werd door de Vlaamse Auteursvereniging, de Vlaamse Illustratoren Club, en de Groep Algemene Uitgevers (GAU) en de Groep Kinderboekenuitgevers (GroKi) van de Vlaamse Uitgevers Vereniging (VUV). De deadlines voor het indienen van een aanvraag worden nog optimaler afgestemd op de publicatiecycli van de uitgeverijen: 1 februari, 15 mei en 15 oktober. Het subsidieplafond van € 4.000 per titel wordt gehandhaafd en er kunnen maximaal vier subsidies per jaar per uitgeverij toegekend worden. Biografieën en oorspronkelijk Nederlandstalig proza komen niet meer in aanmerking. Poëzie, essay, theater, prentenboeken, strips, vertalingen in het Nederlands nog wel. Aan de beoordelingscriteria wordt een extra criterium toegevoegd: de mate waarin deze publicatie bijdraagt aan de verscheidenheid van het literaire landschap in Vlaanderen, over de verschillende literaire genres heen.

Reisbeurzen voor auteurs en vertalers in het Nederlands

Wegens de besparingen wordt deze subsidieregeling geschrapt.

Boekhandelsregeling

Wegens de besparingen wordt deze subsidieregeling geschrapt.

5.3.2 Reglementen buitenland

Het VFL heeft afhankelijk van het genre verschillende subsidieregelingen voor buitenlandse uitgevers om Vlaamse titels te vertalen en te publiceren. Daarnaast heeft het ook een subsidieregeling waar buitenlandse uitgevers of organisatoren een bijdrage in de reiskosten kunnen vragen wanneer ze een auteur uitnodigen om zijn vertaald werk te komen promoten.

Alle reglementen behalve de travel grant

In alle subsidiereglementen die uitgevers kunnen aanvragen als ze literatuur uit Vlaanderen vertalen, werd opgenomen dat een boek dat tot stand kwam met steun van het VFL, minstens twee jaar beschikbaar moet zijn en gedurende die twee jaar niet verramsjt mag worden.

Vertaling van poëzie

We voerden in 2014 een nieuwe regeling 'poetry grant' in voor buitenlandse uitgevers die poëzie van Vlaamse dichters in vertaling uitgeven. Voordien vroegen zulke uitgevers voor dergelijke vertalingen steeds een vertaalsubsidie én een productiesubsidie aan.

Enkel voor poëzie konden uitgevers uit alle landen een productiesubsidie aanvragen, en niet enkel uitgevers uit landen in economische moeilijkheden. Daarnaast betaalde het VFL ook tot 100% van de vertaalkosten terug, wat een hoger percentage is dan bij de andere genres (op klassiekers na). Omdat we de subsidie voor vertaling bij dit genre anders behandelen, en om de procedure voor

de aanvrager en voor het fonds te vereenvoudigen, werd besloten om de regeling in een apart reglement te gieten. In de nieuwe regeling vragen buitenlandse poëzie-uitgevers slechts één subsidie aan, waarbij rekening wordt gehouden met de vertaalkosten, die tot 100% vergoed worden, én de directe productiekosten, waarvan maximaal 25% wordt terugbetaald.

Subsidiëring van een derde boek

Vanaf 2014 kan subsidie worden aangevraagd voor de vertaling van een derde boek door dezelfde auteur of illustrator. Dit past binnen het beleidsplan 'Op weg naar een ambitieus en transparant buitenlandbeleid', dat in 2013 werd opgesteld voor de buitenlandwerking van het VFL. De percentages voor dat derde boek worden op deze manier naar beneden gehaald:

- » Voor vertaalsubsidie (algemeen + theaterteksten):
 - 60% vertaalkosten voor de eerste twee boeken (behalve klassiekers: 100%)
 - 50% vertaalkosten voor het derde boek (behalve klassiekers: 75%)
- » Voor grants illustrated books:
 - 100% vertaalkosten + 15% productiekosten voor eerste twee boeken
 - 75% vertaalkosten + 10% productiekosten voor derde boek
- » Voor poetry grants:
 - 100% vertaalkosten + tot 25% productiekosten voor eerste twee boeken
 - 75% vertaalkosten + tot 25% productiekosten voor derde boek
- » Voor production grants:
 - Behielden we op twee boeken, met het oog op het afbouwscenario; vanaf 2015 zal deze regeling namelijk worden afgeschaft.

Subsidieplafonds

Bij bepaalde regelingen voor het buitenland (grant for illustrated books, production grant en travel grant) bestond al een 'subsidieplafond', een maximaal bedrag dat per subsidieaanvraag kan worden toegekend. In 2014 trokken we deze lijn door naar alle subsidieregelingen:

- » Vertaalsubsidie: maximaal € 8.000;
- » Poetry grants: maximaal € 8.000;
- » Grants illustrated books: maximaal € 2.800;
- » Production grants: maximaal € 1.400;
- » Travel grants: maximaal € 500

5.4 STAGES EN ONDERZOEKSPROJECTEN

Sinds enkele jaren groeit de populariteit van auteurslezingen in Vlaanderen en Nederland. Uit een nieuwe studie blijkt nu dat auteurslezingen ook een positieve invloed hebben op de socio-economische situatie van auteurs. In opdracht van het VFL onderzocht Trees Accou, studente Cultuurmanagement aan de Universiteit

Antwerpen, of en hoe de ondersteuning van auteurslezingen met subsidies de socio-economische situatie van de Vlaamse auteur versterkt.

Het onderzoeksmateriaal, dat interviews en gegevens van boekhandels, bibliotheken en auteurs bevatte, toonde overtuigend aan dat auteurslezingen een belangrijke rol spelen bij de verkoop en het uitlenen van boeken. Bij bibliotheken werden meer boeken ontleend en bij boekhandels werd een duidelijke meerverkoop van boeken gerealiseerd na de lezingen, zowel van de betrokken auteur als in het algemeen. Gemiddeld verkoopt een boekhandel vijf keer zo veel boeken na een lezing. Voor meer dan de helft van de auteurs vormen de honoraria van auteurslezingen ook een substantieel onderdeel van het inkomen.

Auteurslezingen hebben ook indirect een impact op de werking van het literaire veld. Ze zijn een vorm van promotie. Auteurs komen immers rechtstreeks in contact met hun publiek en kunnen op die manier hun imago versterken. Lezingen zijn voor auteurs tevens een hefboom om uitgenodigd te worden voor andere lezingen. In die zin zorgen ze ook voor een tegenbeweging van de huidige verschraving van het boekenaanbod en de steeds kortere levensduur van boeken. Hoe vaker een auteur lezingen geeft, des te meer blijven zijn boeken onder de aandacht en behouden ze hun plekje in de boekhandel. Ook 'oudere' titels blijven op die manier nog vlot circuleren in de boekhandel of het leenverkeer.

COMMUNICATIE

6.1 WEBSITE

Op de VFL-website verschenen ook in 2014 regelmatig VFL-gerelateerde nieuwsberichten. De website maakt informatie beschikbaar over de VFL-subsidieregelingen, de deadlines en het VFL in het algemeen, kondigt literaire evenementen in binnen- en buitenland aan en rapporteert regelmatig over subsidiotoekenningen en boeken die gerealiseerd worden met de steun van het VFL. Op de Engelse website wordt bovendien bericht over vertalingen uit het Nederlands en buitenlandacties van het VFL.

De website werd in 2014 45.010 keer bezocht, gemiddeld 123,32 keer per dag (tegenover 119,7 in 2013). Er waren 29.175 unieke bezoekers, 17.622 terugkerende bezoekers en 113.571 paginaweergaven. Per bezoek werden gemiddeld 2,52 pagina's bezocht. Van alle bezoekers vond 24,57% rechtstreeks de weg naar www.vfl.be; 12,88% van de bezoekers kwam op de site terecht via een link op een andere website; 9,39% via een link op sociale media (vooral Facebook); 53,16% vond de weg naar de site via een zoekmachine.

6.2 PERS

Via persberichten vestigt het VFL de aandacht van de media op subsidiotoekenningen, bijzondere manifestaties en acties in het buitenland. In 2014 werden 12 persberichten verspreid.

Overzicht persberichten

- » 10 januari 2014: VFL lanceert nieuwe website auteurslezingen
- » 19 januari 2014: VFL reikt zesde Parnassusprijs uit aan Paul Luyten
- » 29 januari 2014: Animatiefilm en poëzie in het teken van WO I
- » 17 maart 2014 Nederland en Vlaanderen gezamenlijk gastland op de Frankfurter Buchmesse 2016 (ook in het Engels en het Duits verspreid)
- » 14 mei 2014: Meer dan 1 miljoen euro directe steun aan Vlaamse auteurs en vertalers
- » 27 juni 2014: Bart Moeyaert artistiek intendant Frankfurt 2016 (ook in het Engels en het Duits verspreid)
- » 24 juli 2014: *12' over vrede* vanaf 4 augustus op Canvas
- » 26 oktober 2014: 'Ken je burens' laat Nederlandse en Vlaamse lezers kennismaken met elkaars literatuur
- » 5 november 2014: VFL schenkt poëzie aan Antwerpse gevangenis
- » 19 november 2014: Brochure beschikbaar met auteurslezingen over WO I
- » 27 november 2014: Magazine Kinky & Cosy gaat Spirou achterna
- » 17 december 2014: Else Otten Übersetzerpreis 2014 voor Bettina Bach en Rainer Kersten (ook in het Duits verspreid)

6.3 PUBLICATIES

Het VFL communiceert met vele doelgroepen via verschillende kanalen. Zo ver-

stuurt het maandelijks een nieuwsbrief in het Nederlands naar de boekensector in Vlaanderen, en een in het Engels naar buitenlandse contacten. Daarnaast creëert het VFL voor verschillende doeleinden – vooral voor de promotie van literatuur in het buitenland, thematische brochures en nieuwskrantjes, die integraal te lezen zijn op www.issuu.com/vlaamsfondsvoordeletteren. Behalve het jaarverslag 2013 verschenen in 2014 de volgende VFL-publicaties:

6.3.1 Elektronische nieuwsbrieven

De nieuwsbrieven worden sinds januari 2009 rechtstreeks en regelmatig verstuurd via de website. Er zijn twee verschillende nieuwsbrieven: een Nederlandstalige en een Engelstalige. De Nederlandstalige nieuwsbrief informeert voornamelijk over binnenlandse aangelegenheden en over activiteiten of resultaten in het buitenland. De Engelstalige nieuwsbrief besteedt vooral aandacht aan nieuwsberichten die belangrijk zijn voor een buitenlands publiek. In beide nieuwsbrieven is eveneens een evenementenkalender geïntegreerd.

Het VFL verstuurde in 2014 in totaal 21 nieuwsbrieven: 16 Nederlandstalige en 5 Engelstalige.

6.3.2 Arts Flanders

Het VFL sloot zich in juni 2008 aan bij Arts Flanders. Via de website en de nieuwsbrief van Arts Flanders informeert het VFL samen met de vier kunststeunpunten (BAM, VAI, VTi en Muziekcentrum Vlaanderen) en FARO (Erfgoed) het internationale publiek maandelijks over de kunsten uit Vlaanderen. In 2014 publiceerde het VFL meer dan 20 berichten in Arts Flanders, telkens nieuws dat ook op de websites van het VFL werd gepost.

6.3.3 Informatiefiches buitenland

Voor proza werden in 2014 informatiefiches en fragmentvertalingen gemaakt over *Marie* van Christophe Vekeman, *Monte Carlo* van Peter Terrin, *De vogels van Europa* van Bart Koubaa, *Het vliendereffect* van Margot Vanderstraeten, *De stad en de tijd* van Jonathan Robijn en *Kaddisj voor een kut* van Dimitri Verhulst. Voor deze titels werden informatiefiches gemaakt: *Woesten* van Kris Van Steenberge, *Dieven van vuur* van Ivo Victoria, *De spiegelingen* van Erwin Mortier, *De vrouw die de honden eten gaf* van Kristien Hemmerechts en *De omwegen* van Jeroen Theunissen. Er werden bovendien nog Engelse vertalingen gemaakt van een blog van Dimitri Verhulst over de European Literature Night, enkele korte fragmenten van David Van Reybrouck en Mark Reugebrink voor de publishers tour van mei en een verhaal van Peter Terrin voor het online tijdschrift *Words Without Borders*.

Poëziepromotie maakt gebruik van kleine, monografische brochures in het Engels, Frans, Duits of Spaans. In 2014 werden geen nieuwe brochures gedrukt, maar werden wel fragmentvertalingen gemaakt en gepubliceerd op LyrikLine

(zie ook 2.2.2.4) en bijdragen geschreven voor Poetry International Web (zie ook 2.2.2.5). Het gaat om vertalingen van en bijdragen over het werk van Paul Demets, Lies Van Gasse, Paul Bogaert, Peter Ghysaert, Roger De Neef, Paul Claes, Lut De Block, Jeroen Theunissen, Peter Theunynck, Ruth Lasters, Geert Buelens, Maarten Inghels, Andy Fierens, Maud Vanhauwaert en Reinout Verbeke.

Geen nieuwe fiches voor strips in 2014. Bij dit genre spelen de beelden een belangrijke rol. De Vlaamse strip doet het ook zo goed in het buitenland, dat er vaak snel een vertaling in het Duits, Engels of Frans beschikbaar is, die dan weer als katalysator werkt voor vertalingen in andere talen.

Voor kinder- en jeugdliteratuur werden een fragmentvertaling en auteursfiche gemaakt van *Ga niet naar Canada* van Evelien De Vlieger, en auteursfiches van *Een mens is genoeg* van Els Beerten, *Ik heet Jan en ik ben niets bijzonders* van Kathleen Vereecken en Eva Mouton en *Rotmoevie* van Marian De Smet. Voor prentenboeken werden geen fiches of vertalingen gemaakt. Buitenlandse uitgevers laten zich meestal eerder leiden door de illustraties in het boek, eerder dan door een synopsis van het verhaal. De oorspronkelijke uitgevers hebben daarbij vaak de gewoonte om meteen een Engelse vertaling van de tekst te maken, wat extra ondersteuning door het VFL hier overbodig maakt.

Voor non-fictie werden geen losse fiches gemaakt, maar wel een uitgebreidere brochure (zie hieronder).

6.3.4 Non-fictiebrochure

Op de Frankfurter Buchmesse zette het VFL met de brochure *Words on Worlds. A selection of nonfiction from Flanders* non-fictie uit Vlaanderen in de kijker. De brochure, die een bredere invulling van het concept non-fictie beoogt, is een uitgebreidere versie van de brochure die gebruikt werd op de boekenbeurs van Beijing twee maanden eerder.

Twaalf non-fictietitels uit Vlaanderen werden aan de hand van een synopsis aan een internationaal uitgeverspubliek voorgesteld: *Tegen verkiezingen* van David Van Reybrouck, *De democratie voorbij* van Luc Huyse, *Een paradijs waait uit de storm* van Thomas Decreus, *De kracht van het paradijs* van Jonathan Holslag, *Op de vleugels van de draak* van Lieve Joris, *De naakte perenboom* van Rudi Rotthier, *Orgelman. Felix Nussbaum. Een schildersleven* van Mark Schaevers, *Toewijdingen. Verzamelde beschouwingen* van Bernard Dewulf, *De mobilisatie van Arcadia* van Stefan Hertmans, *Europa Europa! Over de dichters van de Grote Oorlog* van Geert Buelens, *Een verlangen naar ontroostbaarheid* van Patricia De Martelaere en *De geknipte stof* van Dirk Lauwaert.

De brochure werd op de Buchmesse aan geïnteresseerden uitgedeeld, en werd via een mailing digitaal op voorhand aan internationale uitgevers bezorgd.

6.3.5 Brochure Bookshelf Essentials

Op de Frankfurter Buchmesse zette het VFL met de brochure *Bookshelf Essentials. Literary classics from Flanders* Vlaamse klassiekers in de spotlight. Ze bevat internationaal gerenommeerde auteurs als Hugo Claus en Willem Elsschot, maar

ook waardevolle Vlaamse schrijvers die minder bekend zijn in het buitenland. 22 Vlaamse romantitels, geschreven tussen 1916 en 1996, werden geselecteerd:

- » *De verwondering, Het verdriet van België* en *De geruchten* van Hugo Claus
- » *De kappelekensbaan, Mijn kleine oorlog* en *Menuet* van Louis Paul Boon
- » *Lijmen/Het been, Kaas* en *Het dwaallicht* van Willem Elsschot
- » *Pallieter* van Felix Timmermans
- » *Tantes* van Cyriel Buysse
- » *Het leven en de dood in de ast* van Stijn Streuvels
- » *Grotesken* van Paul van Ostaijen
- » *Elias of het gevecht met de nachtegale* van Maurice Gilliams
- » *Houtekiet* van Gerard Walschap
- » *De trein der traagheid* van Johan Daisne
- » *Klaaglied om Agnes* van Marnix Gijsen
- » *Het gevecht met de engel* van Herman Teirlinck
- » *De komst van Joachim Stiller* van Hubert Lampo
- » *Het boek Alfa* van Ivo Michiels
- » *Gangreen 1: Black Venus* van Jef Geeraerts
- » *Aankomen in Avignon* van Daniël Robberechts

Bookshelf Essentials. Literary classics from Flanders is geen poging om een officiële Vlaamse canon op te stellen, maar wil buitenlandse uitgevers een overzicht geven van klassieke prozawerken die ook nu nog interessant kunnen zijn om te vertalen of opnieuw uit te geven. De brochure bevat bovendien een handig overzicht van alle bestaande vertalingen van deze titels. Hiermee is ze een ideaal instrument voor buitenlandse uitgevers die op zoek zijn naar klassieke literaire parels.

De brochure werd op de boekenbeurs aan geïnteresseerden uitgedeeld, en werd via een mailing digitaal op voorhand aan internationale uitgevers bezorgd. De brochure is ook op de website van het VFL te vinden.

6.3.6 News & Views

Het nieuwskrantje *News & Views* brengt buitenlandse uitgevers en andere contacten in een aantrekkelijke vormgeving korte berichten over nieuwe literatuur uit Vlaanderen. Het informeert over publicaties met een potentieel in het buitenland, over realisaties die tot stand kwamen met steun van het VFL en over beleidsopties die het VFL neemt. Het krantje verschijnt in ‘specials’ naar aanleiding van de belangrijkste boekenbeurzen.

6.3.6.1 Bologna Book Fair Special

De belangrijkste berichten in *News & Views*:

- » *A Flemish celebration* – over de uitgebreide delegatie Vlaamse illustratoren en auteurs die Bologna op eigen houtje bezochten, en het netwerkmoment dat het VFL voor hen organiseerden
- » *The richness of Flemish culture* – een blogbericht van de Britse uitgeefster Sarah Odedina, die de publishers tour in februari bezocht

- » *The Low Countries guests of honour at Frankfurt 2016*
- » *Flanders gets a foot in the door of the English market*
- » *Flemish picture books conquer China*

6.3.6.2 London Book Fair Special

De belangrijkste berichten in *News & Views*:

- » Flanders and the Netherlands Guests of Honour at Frankfurt 2016
- » Flemish authors at European Literature Night
- » English Market Loves Flemish Graphic Novels
- » Stefan Hertmans Wins Flemish Culture Prize for Literature
- » Congo out in the US
- » ‘Publishers Tour’ Successful in Promoting Flemish Literature

6.3.6.3. Frankfurt Book Fair Special

De belangrijkste berichten in *News & Views*:

- » *‘The Wow! Countries’* – over de aanstelling van Bart Moeyaert als artistiek intendant van Frankfurt 2016
- » *Towards a nonfiction policy*
- » *English praise for Erwin Mortier*
- » *Publishers Tours a Continuing Success*
- » *Meet Flemish and Dutch Comic Artists* – over een panelgesprek dat het VFL organiseerde op de Frankfurter Buchmesse
- » *Writing Space in Antwerp* – over het Vertalershuis
- » *Bookshelf Essentials* – over de brochure

6.3.7 Inspiratiebrochure *Verhalen uit niemandsland*

Het VFL zorgt naast financiële ondersteuning en bemiddeling voor auteurslezingen, ook voor promotie en aandacht voor auteurslezingen. Dit jaar zette het VFL in op auteurslezingen over WO I in alle literaire genres. De themabrochure *Verhalen uit niemandsland – WO I in 25 lezingen* inspireert organisatoren om ‘de Grote Oorlog’ te benaderen vanuit een literair perspectief.

De brochure presenteert 25 auteurs met een eigen kijk op oorlog, het land waar niemand wil wonen. De auteurs komen uit diverse windhoeken en schrijven in verschillende genres: poëzie, proza, non-fictie of graphic novels. Onder meer Stefan Hertmans, Kris Van Steenberge, Peter Theunynck, Do Van Ranst, Marita De Sterck, Ivan Adriaenssen en Aline Sax komen aan bod.

De themabrochure werd digitaal aan meer dan 3.500 organisatoren (scholen, bibliotheken, sociale en culturele verenigingen) bezorgd. Alle bibliotheken en sociaal-culturele koepels ontvingen bovendien een papieren exemplaar met de post. De brochure is integraal online raadpleegbaar.

UITDAGINGEN VOOR 2015

7.1 PERMANENTE EVALUATIE VAN DE SUBSIDIEREGELINGEN

Elk jaar worden de subsidieregelingen op hun efficiëntie en doelmatigheid gecontroleerd en waar nodig bijgestuurd met input en advies van de stafmedewerkers, de betrokken adviescommissie, het Beslissingscollege en het VFL-bestuur.

Auteursportefeuille

Met de Vlaamse Auteursvereniging (VAV) gaat het VFL in 2015 het gesprek aan over de mogelijkheid van een 'auteursportefeuille'. De idee daarachter is dat een auteur, in plaats van een beroep te doen op verschillende vormen van ondersteuning door het VFL, bij zijn aanvraag voor een werkbeurs ook aangeeft welke bijkomende vormen van ondersteuning hij zou willen in functie van de verdere ontwikkeling van zijn schrijfcarrière. Het kan gaan om een reisbeurs, een binnen- of buitenlandse residentieplek, bijkomende schrijfcoaching, begeleiding door een gevestigd auteur, of buitenlandse presentaties. Deze vorm van ondersteuning zou de administratieve overlast tot een minimum kunnen beperken en beter inspelen op de realiteit van 'cultureel ondernemerschap'. De betrokken adviescommissie zou dan niet alleen adviseren over de hoogte van de werkbeurs, maar ook de additionele wensen van de auteur geheel of gedeeltelijk kunnen honoreren.

Het gaat over een fundamentele aanpassing van het werkbeurzensysteem, zowel inhoudelijk als wat betreft de administratieve opvolging voor het VFL. Daarom verdient het wellicht aanbeveling om dit niet meteen voor iedereen en voor alle genres toe te passen. Eerder wordt gedacht aan een experiment met een kleinere werkbeursregeling, om nadien te analyseren of een veralgemening haalbaar en/of wenselijk zou zijn.

Literaire manifestaties en organisaties

Ook in 2015 beraadt het VFL zich over de subsidieregeling voor literaire manifestaties en organisaties. Het huidige reglement biedt structurele ondersteuning voor gevestigde literaire organisaties (gedurende vier jaar), structurele ondersteuning voor organisaties (voor één jaar) en betoelaging voor literaire manifestaties. De meerjarige betoelaging voor grotere literaire organisaties loopt ten einde, samen met de huidige beheersovereenkomst.

Binnen de budgettaire beschikbare ruimte valt een groeiend spanningsveld op tussen enerzijds gevestigde literaire organisaties (met ondersteuning voor meerdere jaren en een beheersovereenkomst met het VFL) en anderzijds nieuwe initiatieven. Sinds zijn oprichting ondersteunt het VFL een beperkt aantal literaire organisaties met behoorlijk verschillende functies en die zowat alle belangrijke genres bestrijken. Financieel is er echter weinig tot geen ademruimte voor een meer projectmatige benadering en een regelmatige instroom van vernieuwende initiatieven of kansen voor nieuwe(re) spelers.

Er dient ook nadrukkelijk over gewaakt te worden dat de middelen voorzien voor het literair middenveld ook effectief gaan naar dominant literaire organisaties, eerder dan naar instellingen in het Kunstendecreet die aparte vzw's oprichten voor hun werking rond literatuur. Dat gebeurt nadrukkelijk niet voor andere disciplines als dans, muziek en theater. De literaire werking mag niet zomaar

automatisch worden doorgeschoven naar het VFL omdat dit een onhaalbare druk op de middelen zet. Ze moet gehonoreerd en geïncorporeerd kunnen worden in hun algemene dotatie uit het kunstendecreet. De functionele benadering van het hernieuwde Kunstendecreet biedt daartoe zeker de mogelijkheid.

Het VFL zal verder nadenken over een balans en verdere verfijning van de subsidieregeling voor het literair middenveld. Dit zijn enkele aandachtspunten: scherpere focus op specifieke knowhow en expertise en minder overlappingsen tussen de diverse organisaties, meer samenwerking en landelijke spreiding, aandacht voor publieksbereik en voor specifieke genres als poëzie, essayistiek en non-fictie, aandacht voor intercultureel beleid, de manier waarop organisaties en manifestaties 'leesbevordering' invullen, de uitdagingen rond digitalisering en de samenwerking met bibliotheken en onderwijs.

Het VFL overweegt ook om gerichte opdrachten te geven aan organisaties, zoals de invulling van het cultureel akkoord met de Franse Gemeenschap, de begeleiding en presentatie van auteurs met een migratieachtergrond, het nadrukkelijker inzetten op kansen- en doelgroepen die verder reiken dan een te exclusieve benadering van de hoger opgeleide middenklasse. Ook het zakelijke model van een aantal organisaties dient te worden geëvalueerd met striktere aandacht voor de verhouding tussen overhead en middelen die naar de doelstellingen gaan, en tussen subsidies en eigen inkomsten.

Literaire tijdschriften

Het huidige tijdschriftenbeleid van de Vlaamse overheid is behoorlijk versnipperd en de beperkte aandacht wordt sterk verdeeld over verschillende beleidsdomeinen. Dat zorgt voor een grote mate van verkokering binnen de drie tijdschriftendisciplines (kunsten, erfgoed en letteren), die elk aparte richtlijnen hanteren, andere beoordelingscriteria, een verschillend beoordelingssysteem met commissies, enzovoort. De verschillen of de gelijkenissen tussen de tijdschriften vallen bovendien niet enkel samen met de disciplines of genres, maar worden vaak ook bepaald door de verschillende functies die ze opnemen, de thema's die ze aansnijden en het business model dat ze hanteren. Daarbij komt dat ook aan de zijde van beleidsmakers (VFL en IVA Kunsten en Erfgoed, Kunstpunt) een versnippering van kennis over problemen én mogelijke oplossingen optreedt.

Een geïntegreerd tijdschriftenbeleid gebaseerd op een consequente visie en heldere keuzes, kan de efficiëntie van ingezette middelen verhogen. Om zo'n beleid te kunnen voeren, dienen enkele structurele keuzes gemaakt te worden.

Allereerst moet er klaarheid zijn over de administratieve instantie die een dergelijk beleid onthaalt. Verschillende problemen van de culturele, literaire en erfgoedtijdschriften, zoals de digitaliseringswedloop of moeilijkheden in het distributienetwerk, zijn namelijk problemen van alle geschreven media, in het bijzonder van de nichebladen.

Daarnaast dient een geïntegreerd tijdschriftenbeleid keuzes te maken over de manier waarop het tijdschriftenveld ondersteund wordt. Kiest men voor een beleid dat vooral gestoeld blijft op directe subsidies aan individuele organisaties op basis van kwaliteit of eerder voor een functionele benadering?

Er kan ook worden gekozen voor een beleid dat een hefboomeffect probeert te bewerkstelligen en taken opneemt of ondersteunt waar de risico's voor de tijdschrif-

ten het grootst zijn. Bij de culturele, literaire en erfgoedtijdschriften liggen die risico's vooral bij fysieke en online distributie. De overheid kan bijvoorbeeld verdere pooling van zakelijke of administratieve diensten ondersteunen. Een mogelijkheid daarvoor zou kunnen bestaan uit een geïntegreerd platform voor tijdschriften, dat de zakelijke onderbouw (onderhandelingen met drukkers, abonnementenservices, reclameregie), gezamenlijke distributie online of offline, gezamenlijke (online) marketing, of zelfs een doorgedreven inhoudelijke samenwerking regisseert. De eerste drie acties (zakelijke onderbouw, distributie en marketing) kunnen gezamenlijke antwoorden bieden op fundamentele zwaktes van de meeste tijdschriften. Mogelijkerwijs biedt een geïntegreerd platform voor tijdschriften daarvoor een optie.

In de loop van 2015 zal het VFL in gesprek gaan met IVA Kunsten en Erfgoed en het kabinet om te bekijken of er een gedragen en slagkrachtig geïntegreerd tijdschriftenbeleid kan komen.

7.2 ONDERHANDELEN NIEUWE BEHEERSOVEREENKOMST MET DE VLAAMSE OVERHEID

Het VFL werkte in 2014 op verzoek van de vorige minister van Cultuur en van het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM) aan beleidsaanbevelingen voor de nieuwe Vlaamse Regering. Daarnaast maakte het VFL een uitvoerige landschapstekening, waarin het de staat van het letterenveld in extenso beschrijft en uitvoerig ingaat op de uitdagingen van het huidige boeken- en letterenveld. In diezelfde landschapstekening worden mogelijke pistes van aanpak voor het beleid van de nieuwe minister van Cultuur besproken.

Op basis van de uitdagingen in die landschapstekening, verzuchtingen van de partners van het BoekenOverleg en bekende lacunes in het VFL-beleid, stelde het VFL eind 2014 een korte discussienota op voor de nieuwe beheersovereenkomst voor de periode 2016 tot en met 2020. Aan de hand van die nota gaat het gesprekken aan met alle belangrijke partners van het BoekenOverleg (VAV, Boek.be, literair middenveld, bibliotheeksector, leesbevorderaars, onderwijs) om ook bij hen af te toetsen wat de desiderata zijn voor een volgende beheersovereenkomst tussen het VFL en de Vlaamse overheid.

Zonder op de feiten te willen vooruitlopen, gaat het VFL ervan uit dat de bekende aandachtspunten zullen zijn: uitbouw van een volwaardig non-fictiebeleid en buitenlandbeleid (met aandacht voor presentatie en residentie), een inhaalbeweging voor het literair middenveld en een groeiscenario voor de auteurslezingen, naast een consolidatie en inhoudelijke verdieping van de bestaande werking. Het VFL hoopt daar ook uitvoeriger te kunnen op ingaan met de beleidsmakers tijdens de jaarlijkse hoorzitting met de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement, die normaliter steeds plaatsvindt voor de zomer.

7.3 OPERATIONALISERING GASTLANDSCHAP OP DE FRANKFURTER BUCHMESSE IN 2016

In 2014 werd het convenant tussen de ministers van Cultuur van de Vlaamse en de Nederlandse regering en de Frankfurter Buchmesse ondertekend, waardoor het gezamenlijk Vlaams-Nederlands gastlandschap in 2016 officieel bekrachtigd werd. Ook het bestuursconvenant tussen het VFL en het Nederlands Letterenfonds werd afgerond en ondertekend, waardoor er ook heldere afspraken zijn gemaakt in verband met de operationele, financiële en organisatorische omkadering van dat gastlandschap.

Sindsdien werden met Bart Moeyaert als artistiek intendant en Bas Pauw als zakelijk leider twee erg gedreven en bekwame krachten aan het hoofd van het organiserende team benoemd. Zij worden ondersteund door een team van vier extra tijdelijke medewerkers, die in Antwerpen en Amsterdam aan de bestaande personeelsploeg werden toegevoegd.

In het voorjaar van 2015 wordt verder gewerkt aan de afronding van het omkaderende kunst- en cultuurprogramma, omdat – zoals in het bidboek neergeschreven – ook nadrukkelijk andere kunst disciplines worden betrokken bij de focus die Vlaanderen en Nederland krijgen in Duitsland in 2016. Als alles naar wens verloopt, zullen de grote lijnen voor het literatuurprogramma in Vlaanderen, Nederland en Duitsland (op de beurs en in een zevental steden over het hele land) tegen de zomer van 2015 duidelijk zijn.

In september 2015 wordt een persconferentie gepland om het thema, de baseline, het logo, de visuele aankleding en de grote lijnen van het kunst- en literatuurprogramma voor te stellen aan de media en het grote publiek.

De samenwerking met de Vlaamse vertegenwoordiging en de Nederlandse ambassade in Berlijn verloopt erg vlot en positief. Daarnaast zijn er ook contacten met Flanders Investment & Trade en de creatieve industrieën om ook via samenwerking met hen maximaal kansen en opportuniteiten te benutten.

Ten slotte focust het VFL in 2015 ook op de contacten met mogelijke sponsors. Om het budget sluitend te krijgen, moeten we nog € 600.000 uit de markt/bedrijfs wereld halen.

7.4 BREED GEDRAGEN LEESBEVORDERINGSBELEID

In 2014 werd 'leesbevordering' als een belangrijke doelstelling toegevoegd aan het takenpakket van het VFL via een addendum bij de beheersovereenkomst (in 2014). Door de overheveling van de middelen voor Stichting Lezen, Leesweb en de Projecten Leesbevordering vanuit het participatiedecreet, is het VFL daar nu ook concreet mee bezig.

De adviescommissie Letteren en Samenleving werd opgericht om prioritaire aandacht te geven aan kansen- en doelgroepen als het om leesbevordering en (kans)armoedebestrijding gaat. Deze adviescommissie, onder leiding van commissievoorzitter Michael De Cock, heeft haar eerste werkingsjaar succesvol ingevuld. Uit haar werking (zie 2.1.1.7.) blijkt dat zij duidelijke keuzes maakt in functie van kansen- en doelgroepen.

Samen met de Stichting Lezen werkt het VFL aan een plan voor een breed

gedragen leesbevorderingsbeleid, zoals aangegeven in de beleidsnota van minister van Cultuur Sven Gatz. Het uitgangspunt daarbij is dat geletterdheid en leesbeleving de volledige bevolking ten goede moet komen, onafhankelijk van leeftijd, sociale positie en afkomst. Leesbevordering staat immers voor grote uitdagingen door de superdiverse samenleving, de economische terugval en technologische ontwikkelingen. Behalve de beproefde methodes en programma's is er nood aan nieuwe projecten, ontwikkeld in nauw overleg en samenwerking met partners die inzetten op deze terreinen en doelgroepen.

Samen met alle partners van het BoekenOverleg wordt er daarom naar gestreefd om dit gezamenlijke en concrete actieplan over de beleidsdomeinen Cultuur, Onderwijs, Welzijn, Sociale Zaken en Armoedebestrijding heen uit te bouwen als een stevige alliantie met een duurzaam karakter op lange termijn. Het is de rol van Stichting Lezen om dit te coördineren, partijen te verbinden en te laten samenwerken en te inspireren met gerichte modelprojecten, die daarna ook door derden kunnen worden overgenomen en voortgezet.

In de loop van 2015 zal het VFL werk maken van dit breed gedragen leesbevorderingsbeleid, én van de nieuwe beheersovereenkomst met Stichting Lezen. Daarin zal bovengenoemde focus en kerntaak op een resultaatgerichte manier worden vertaald.

BIJLAGE 1

Samenstelling bestuur, commissies en team

De functie en de werking van het bestuur en de commissies staan toegelicht in hoofdstuk 1 van dit jaarverslag. Een korte biografie van elk commissielid staat op de website van het VFL.

FONDSBESTUUR

Voorzitter: Jos Geysels
Ondervoorzitter: Rita De Graeve
Leden: Geertrui Daem, Dirk De Geest (voorzitter van Beslissingscollege/ adviserend, vanaf juni 2014), Johan de Koning, Christine Depuydt (vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering), Joris Gerits (voorzitter Beslissingscollege/adviserend, tot mei 2014), Geert Lernout, An Renard, Jan Renders, Annick Schramme, Peter Theunynck, Koen Van Bockstal (directeur/ adviserend), Rik Vandecaveye, Marleen Van Ouytsel (overleden in 2014).

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: Jos Geysels
Leden: Rita De Graeve, Koen Van Bockstal (directeur/adviserend), Rik Vandecaveye

ADVIESCOMMISSIES

Adviescommissie Proza

Voorzitter: Bart Keunen
Leden: Willem Bongers-Dek, Britt Kennis, Bert Van Raemdonck, Marnix Verplancke*

Adviescommissie Poëzie en Essay

Voorzitter: Elke Brems
Leden: Anneleen De Coux, Cathérine De Kock, Jeroen Dera, Laurens Ham*

Adviescommissie Kinder- en Jeugdliteratuur

Voorzitter: Annemie Leysen*
Leden: Lien Fret, Aline Sax, Iris Vansteelandt*, Geert Vervaeke

Adviescommissie Theater

Voorzitter: Patrick Allegaert*
Leden: Peter Anthonissen, Tuur Devens, Elsemieke Scholten, Sarah Vankersschaever

**is nieuw in 2014.*

Adviescommissie Strips

Voorzitter: Gert Meesters
Leden: Serge Baeken*, Michel De Dobbeleer (vanaf juli 2014), Gert Jan Pos, Veerle Van Der Wee, Ferry Van Vosselen (tot en met juni 2014)

Adviescommissie Tijdschriften

Voorzitter: Hilde Keteleer
Leden: Barbara Delft (vanaf juli 2014), Hans Cottyn, Daniëlle De Regt (tot en met juni 2014), Patrick Lateur, Dirk Leyman (tot en met juni 2014), Tom Van Imschoot (vanaf juli 2014)

Adviescommissie Literaire Manifestaties en Organisaties

Voorzitter: Els De Bodt
Leden: Martine Balcer, Paul Hermans*, Lieve Peeters, Marc Reugebrink, Peter Van den Eede, Martine Vandermaes

Adviescommissie Vertalingen in het Nederlands

Voorzitter: Bart Eeckhout
Leden: Inge Arteel, July De Wilde*, Jeanne Holierhoek, Vincent Hunink

Adviescommissie Auteurslezingen

Voorzitter: Luk Van Haute
Leden: Marleen Lippens, Joseph Pearce, Ann Schatteman*, Geert Swaenepoel

Adviescommissie Letteren en Samenleving*

Voorzitter: Michael De Cock
Leden: Marja Hermans, Hai-Chay Jiang, Majo De Saedeleer (tot en met juni 2014), Tania Van Acker (vanaf september 2014), Frederika Van Wing, Birsan Taspinar, Fikry El Azzouzi

AD HOC ADVIESCOMMISSIE

Adviescommissie Biografieën

Voorzitter: Hilde Van Belle
Leden: Jos Borré, Piet Couttenier, Gita Deneckere, Anne Marie Musschoot

BESLISSINGSCOLLEGE

Voorzitter: Joris Gerits (tot mei 2014) / Dirk De Geest (vanaf juni 2014)
Leden: de voorzitters van de tien adviescommissies

*is nieuw in 2014.

BEROEPSCOMMISSIE

Voorzitter: Vanessa Joosen
Leden: Elisabeth Marain, Erwin Penning, Michel Price (vanaf november 2014), Dirk Slagmolen, Guido Vereecke (overleden in 2014)

VFL-TEAM

Els Aerts, Noemi De Clercq, Koen De Smedt, Lien Devos, Georgia De Winter, Anja Goyens (vanaf september 2014), Patrick Peeters, Ine Pisters (Frankfurt 2016-team, vanaf augustus 2014), Marieke Roels, Lara Rogiers, Michiel Scharpé, Karen Thys, Koen Van Bockstal, Mies Van Dun, Elise Vanoosthuyse, Kara Van Pelt (tot en met augustus 2014), Karolien Verguts, Sophie Willems (van februari tot en met december 2014)

BIJLAGE 2

Realisaties 2014

Bijna dagelijks verschijnt er een boek of gaat er een theaterstuk in première dat het VFL heeft ondersteund. Hier volgt een overzicht van in 2014 verschenen of opgevoerde werken die mee dankzij de financiële steun of bemiddeling van het VFL tot stand zijn gekomen.

WERKBEURZEN VOOR AUTEURS

Proza

- » Johan de Boose *Jevgeni* (De Bezige Bij Antwerpen)
- » Peter Holvoet-Hanssen *Zoutkrabber Expedities* (Prometheus)
- » Bart Koubaa *De vogels van Europa* (Querido)
- » Paul Mennes *Niets bijzonders* (Nijgh & Van Ditmar)
- » Bart Meuleman *De jongste zoon* (Querido)
- » Leo Pleysier *De zoon, de maan en de sterren. Verhalen* (De Bezige Bij)
- » Marc Reugebrink *Het Belgisch huwelijk* (De Bezige Bij Antwerpen)
- » Jeroen Theunissen *Onschuld* (De Bezige Bij Antwerpen)
- » Jan Van Loy *Veertig jaar liefde* (De Bezige Bij Antwerpen)
- » Margot Vanderstraeten *Het vlindereffect* (Atlas Contact)
- » Ivo Victoria *Dieven van vuur* (De Bezige Bij Antwerpen)

Poëzie

- » Yannick Dangre *Met terugwerkende kracht* (De Bezige Bij)
- » Roger de Neef *Som van tijd* (Poëziecentrum)
- » Gwy Mandelinck *Lotgenoten* (De Arbeiderspers)
- » Leonard Nolens *Opzichtige stilte* (Querido)
- » Peter Theunynck *De benen van de hemel* (Wereldbibliotheek)
- » Bart Vonck *Teloof, zalig* (Uitgeverij P)

Essay en literaire non-fictie

- » Paul Claes *De sleutel. Vijfentwintig gedichten van Noord en Zuid ontsloten* (Vantilt)
- » Sandra Langereis *De woordenaar. Christoffel Plantijn, 's werelds grootste drukker en uitgever 1520-1589* (Balans)
- » Arjen Mulder *Wat is leven? Queeste van een bioloog* (De Arbeiderspers)
- » Dieter Vandenbroucke *Dansen op een vulkaan. Victor J. Brunclair: schrijver in een bewogen tijd* (De Bezige Bij Antwerpen)
- » Johan Vanhecke *Johan Daisne. Tussen magie en werkelijkheid 1912-1978* (Houtekiet)
- » Romain Vanlandschoot *Hugo Verriest. Biografie* (Lannoo)

Toneelliteratuur

- » Nico Boon *Guess who's coming to dinner?* (Monty)
- » Pieter De Buysser *Landschap met springwegen* (Margarita Production i.s.m. Kaaithater)
- » Peter De Graef *Rudy* (De kolonie)
- » Stijn Devillé *Angst* (Braakland / Zhebuilding & De Queeste)
- » Stijn Devillé *Leni & Susan* (Braakland / Zhebuilding)
- » Freek Mariën *Wachten en andere heldendaden* (De Nietjesfabriek i.s.m. Ballet Dommage)
- » Bruno Mistiaen *Oorlog, seks en hulpverlening* (De Nieuwe Toneelbibliotheek)
- » Arne Sierens *Ensor* (Compagnie Cecilia)
- » Tom Struyf *Another Great Year for Fishing* (MARS vzw)
- » Angelo Tijssens *OMG* (Campo & Ontroerend Goed)
- » Louise Van den Eede *Het Weiss-effect* (Hof Van Eede)
- » Paul Verrept *De koningin zonder land* (Muziektheater Transparant)
- » Carly Wijs *Wij!/Zij!* (Bronks)

Kinder- en jeugdliteratuur

- » Stefan Boonen *Hier waakt oma* (De Eenhoorn)
- » Stefan Boonen en Tom Schoonooghe *De jacht op Jozef Tentelaar* (Manteau)
- » Carll Cneut (i.s.m. Saskia de Coster en Anna Castagnoli) *De gouden kooi, of het waargebeurde verhaal van de bloedprinses* (De Eenhoorn)
- » Jan De Kinder *Ik ben de sterkste!* (De Eenhoorn)
- » Mattias De Leeuw en Kristien In-'t-Ven *De zeepridder* (Lannoo)
- » Marita De Sterck *Valavond* (Querido)
- » Evelien De Vlieger *Ga niet naar Canada* (Lannoo)
- » Noëlla Elpers *De engelen van Venetië* (Van Goor)
- » Pieter Gaudesaboos *Wat zit er in die kist?* (Lannoo)
- » Benjamin Leroy *De jacht op de sabeltandtijger* (De Eenhoorn)
- » Tom Schamp *Otto groot/Otto klein* (Lannoo)
- » Tom Schamp *Otto in de stad* (Lannoo)
- » Tom Schamp *Otto in de luchthaven* (Lannoo)
- » Leo Timmers *Franky* (Querido)
- » Sebastiaan Van Doninck *Magnus en de kakado* (Lannoo)
- » Sebastiaan Van Doninck (i.s.m. Siska Goeminne) *Kat met hoofdletter K* (Lannoo)
- » Judith Vanistendael (i.s.m. Michael De Cock) *Het geheim van Rosie en Moussa* (Querido)
- » Kathleen Vereecken (i.s.m. Eva Mouton) *Ik heet Jan en ik ben niets bijzonders* (Lannoo)
- » Paul Verrept *Umm* (Larrios)

Strips

- » Serge Baeken *Sugar, leven als kat* (Billoan)

- » Criva *Jorikus Magnus II: De vergelding* (Saga Uitgaven)
- » Luc Cromheecke *Het godvrgeten eiland* (Strip 2000)
- » Brecht Evens *Panter* (Oogachtend)
- » Ben Gijsemans *Hubert* (Oogachtend)
- » Inne Haine *Het mirakel van Vierves* (Oogachtend)
- » Simon Spruyt *Junker* (Billoan)
- » Caryl Strzelecki *De gierenclub* (Bezige Bij Antwerpen)
- » Adriaan Van Aken & Philip Paquet (i.s.m. Joris Caluwaerts) *Dansen drinken betalen* (Vrijdag)
- » Wide Vercnocke *Wildvlees* (Bries)

STIMULERINGSBEURZEN VOOR AUTEURS

Proza

- » Ilka De Bisschop *ik weet waar je woont* (Houtekiet)
- » Fikry El Azzouzi *Drarrie in de nacht* (Vrijdag)
- » Griet Op de Beeck *Kom hier dat ik u kus* (Prometheus)

Poëzie

- » Maud Vanhauwaert *Wij zijn evenwijdig* (Querido)

Kinder- en jeugdliteratuur

- » Kristof Devos (i.s.m. Pimm van Hest) *Het weerjongetje* (Clavis)

REISBEURZEN VOOR AUTEURS EN VERTALERS

Proza

- » Peter Terrin *Monte Carlo* (De Bezige Bij)
- » Jeroen Theunissen *Onschuld* (De Bezige Bij Antwerpen)

PRODUCTIESUBSIDIES

Poëzie

- » Lut de Block *Af & toe* (Poëziecentrum)
- » Roger de Neef *Som van tijd* (Poëziecentrum)

Essay en literaire non-fictie

- » Dieter Vandenbroucke *Dansen op een vulkaan. Victor J. Brunclair: schrijver in een bewogen tijd* (De Bezige Bij Antwerpen)

Proza

- » Louis Paul Boon *Memoires van de Heer Daegeman / Eros en de eenzame man* (De Arbeiderspers)

Kinder- en jeugdliteratuur

- » Paul De Moor *Francis Alÿs. Schilder van luchtspiegelingen* (Ludion)
- » Gerda Dendooven *De Wondertuin* (Querido)
- » Pieter Gaudesaboos *Wat zit er in die kist?* (Lannoo)
- » Ingrid Godon (i.s.m. Toon Tellegen) *Ik denk* (Lannoo)
- » Paul Verrept & Ingrid Godon *De bank* (De Eenhoorn)

Strips

- » Serge Baeken *Sugar. Leven als kat* (Blloan)
- » Brecht Evens *Panther* (Oogachtend)
- » Ben Gijsemans *Hubert* (Oogachtend)
- » Inne Haine *Het mirakel van Vierves* (Oogachtend)
- » Michaël Olbrechts *De allerlaatste tijger* (Oogachtend)
- » Philip Paquet (i.s.m. Adriaan Van Aken) *Dansen drinken betalen* (Vrijdag)
- » Jan en Piet Pollet *O scenario* (Bries)
- » Bart Schoofs *Morgen weer een dag 2* (Oogachtend)
- » Simon Spruyt *Junker* (Blloan)
- » Wide Vercocke *Wildvlees* (Bries)

VERTALINGEN IN HET NEDERLANDS

Proza

- » Diverse auteurs *Liefdesdood in Kamara en andere Japanse verhalen*, samengesteld en vertaald door Luk Van Haute (Atlas Contact)
- » Alain Berenboom *Mr. Optimist*, vertaald door Katrien Vandenberghe (De Bezige Bij Antwerpen)
- » Georges Eekhoud *Escal-Vigor*, vertaald door Katelijne De Vuyst (Uitgeverij IJzer)
- » Milena Michiko Flašar *Een bijna volmaakte vriendschap*, vertaald door Kris Lauwerys (i.s.m. Isabelle Schoepen) (Cossee)
- » Yannick Granec *De godin van de kleine overwinningen*, vertaald door Marijke Arijs (De Arbeiderspers)
- » Keigo Higashino *Afrekening in midzomer*, vertaald door Luk Van Haute (De Geus)
- » Kyoka Izumi *De heilige van de berg Koya*, vertaald door Jos Vos (Coppens & Frenks Uitgevers)
- » James McBride *Lieveheersvogel*, vertaald door Jan Pieter van der Sterre en Reintje Ghoos (Xander uitgevers)
- » Hubert Mingarelli *Een maaltijd in de winter*, vertaald door Reintje Ghoos

- en Jan Pieter van der Sterre (Meulenhoff Boekerij)
- » Soseki Natsume *Kokoro: de wegen van het hart*, vertaald door Luk Van Haute (Lebowski)
- » Romain Puértolas *De wonderbaarlijke reis van de fakir die vastzat in een Ikea-kast*, vertaald door Katrien Vandenberghe i.s.m. Lidewij van den Berg (De Bezige Bij)
- » Ludwig Renn *Oorlog*, vertaald door Kris Lauwerys (i.s.m. Jan Bert Kanon) (De Bezige Bij Antwerpen)
- » Joseph Roth *Reportages en brieven*, vertaald door Els Snick (Bas Lubberhuizen)
- » Jean-Christophe Rufin *Compostela – voetreis naar het einde van de wereld*, vertaald door Katelijne De Vuyst (De Bezige Bij Antwerpen)
- » Colombe Schneck *Salomé. De zoektocht naar een verdwenen kind*, vertaald door Marijke Arijs (Cossee)
- » Georges Simenon *De Premier*, vertaald door Kris Lauwerys (De Bezige Bij Antwerpen)
- » Karine Tuil *Een verzonnen leven*, vertaald door Jan Pieter van der Sterre en Reintje Ghoos (De Bezige Bij Amsterdam)
- » Poëzie
- » Chantal Maillard *Draden gevolgd door Wat*, vertaald door Bart Vonck (Uitgeverij P)
- » Pablo Neruda *Canto General*, vertaald door Bart Vonck (Athenaeum-Polak & Van Gennepe)

VERTALINGEN UIT HET NEDERLANDS

Proza

- » Stefan Brijs *Post für Mrs. Bromley* (Post voor mevrouw Bromley), vertaald in het Duits door Marlene Müller-Haas (btb Verlag, München)
- » Stefan Brijs (De engelenmaker), vertaald in het Vereenvoudigd Chinees door Cheng Jiannong (Hunan Literature and Art Publishing House, Changsha)
- » Stefan Brijs (De engelenmaker), vertaald in het Complex Chinees door Hellen Wan-Ju Hu (Ten Points Publishing Co., Taipei)
- » Herman Brusselmans (Ex-drummer), vertaald in het Macedonisch door Eli Pujovska (Antolog, Skopje)
- » Hugo Claus (Het verdriet van België), vertaald in het Amhaars door Samuel Zekarias (Hohe Publisher, Addis Ababa)
- » Marita de Sterck *Zakwitajace dziewczeta* (Bloei), vertaald in het Pools door Lukasz Zebrowski (WAB Publishing House, Warschau)
- » Marita de Sterck *El derperta de la belleza* (Bloei), vertaald in het Spaans door Goedele de Sterck (Siruela, Madrid)
- » Jef Geeraerts (De zaak Alzheimer), vertaald in het Macedonisch door Eli Pujovska (Antolog, Skopje)
- » Stefan Hertmans *Min bedstefars himmel* (Oorlog en terpentijn), vertaald in het Deens door Birthe Lundsgaard (People's Press, Kopenhagen)

Kinder- en jeugdliteratuur

- » Stefan Hertmans *Der Himmel meines Großvaters* (Oorlog en terpentijn), vertaald in het Duits door Ira Wilhelm (Hanser Berlin, München)
- » Stefan Hertmans *Krig og terpentin* (Oorlog en terpentijn), vertaald in het Noors door Hedda Vormeland (Pax Forlag, Oslo)
- » Hubert Lampo *Joachim Stilleri tulemine* (De komst van Joachim Stiller), vertaald in het Ests door Mati Sirkel (Eesti Keele Sihtasutus, Tallinn)
- » Tom Lanoye *Troisièmes nocés* (Het derde huwelijk), vertaald in het Frans door Alain van Crugten (La Différence, Parijs)
- » Erwin Mortier *While the Gods Were Sleeping* (Godenslaap), vertaald in het Engels door Paul Vincent (Pushkin Press, Londen)
- » Erwin Mortier *Dadogó dalok könyve* (Gestameld liedboek), vertaald in het Hongaars door Judit Gera (Ab Ovo Kiadó, Boedapest)
- » Erwin Mortier *Marcel* (Marcel), vertaald in het Turks door Burak Sengir (Dedalus Kitap, Istanbul)
- » Elvis Peeters *Der Sommer, als wir unsere Röcke hoben und die Welt gegen die Wand fuhr* (Wij), vertaald in het Duits door Meike Blatnik (Blümenbar, Berlijn)
- » Elvis Peeters *Utorak* (Dinsdag), vertaald in het Kroatisch door Romana Percinec (Hrvatsko filolosko drustvo, Zagreb)
- » Elvis Peeters *Herhangi Bir Gün* (Dinsdag), vertaald in het Turks door Gül Özlen (Alef Yayinevi, Istanbul)
- » Peter Terrin *El vigilant* (De bewaker), vertaald in het Catalaans door Maria Rosich (Rayo Verde, Barcelona)
- » Peter Terrin *El vigilante* (De bewaker), vertaald in het Spaans door Maria Rosich (Rayo Verde, Barcelona)
- » Chika Unigwe *fatamorgana* (Fata Morgana), vertaald in het Pools door Maja Porczynska-Szarapa (Grupa Wydawnicza Foksal, Warschau)
- » Chika Unigwe (Nachtdanser), vertaald in het Amhaars door Asnake Tsegaw (Hohe Publisier, Addis Ababa)
- » Joost Vandecasteele *Masa* (Massa), vertaald in het Spaans door Gonzalo Fernandez-Gomez (Tropo Editores, Zaragoza)
- » Geert van Istendael *Historia e Belgjikës* (Het Belgisch labrynt), vertaald in het Albanees door Krenar Hajderi (Dituria, Tirana)
- » Bob Van Laerhoven *Baudelaire's Revenge* (De wraak van Baudelaire), vertaald in het Engels door Brian Doyle (Pegasus Crime, New York)
- » Bob Van Laerhoven *Le mensonge d'Alejandro* (Alejandro's leugen), vertaald in het Frans door Marie Hooghe (MA Éditions, Boulogne-Billancourt)
- » Annelies Verbeke *Spij!* (Slaap!), vertaald in het Pools door Malgorzata Wozniak Diederer (Draft Publishing, Warschau)
- » Dimitri Verhulst *De Bibliothekar, der lieber dement war als zu Hause bei seiner Frau* (De laatkomer), vertaald in het Duits door Rainer Kersten (Luchterhand, München)
- » Dimitri Verhulst *Christ's entry into Brussels* (De intrede van Christus in Brussel), vertaald in het Engels door David Colmer (Portobello Books, Londen)
- » Dimitri Verhulst (De helaasheid der dingen), vertaald in het Macedonisch door Greet Riet Jans en Zarko Kujundziski (Antolog, Skopje)
- » Rudi Bogaerts en Siska Goeminne (William wil de wereld zien), vertaald in het Chinees door Minya Lin (Taiwan Interminds Publishing, Taipei)
- » Stefan Boonen en Tom Schoonooghe *Hittebarnet fra Wammerswald* (De Vindeling van Wammerswald), vertaald in het Deens door Naja Mollmann-Ibsen (Turbine, Arhus)
- » Stefan Boonen en Tom Schoonooghe *Kiyiya Vuran Kiz* (De vindeling van Wammerswald), vertaald in het Turks door Burak Sengir (Hayykitap, Istanbul)
- » Carll Cneut en Edward van de Vendel *Um milhao de borboletas* (Eén miljoen vlinders), vertaald in het Portugees door Lucrecia Zappi (Cosac Naify, Sao Paulo)
- » Carll Cneut en Carl Norac, *Ai briesmoni, neaped mani!* (O monster, eet me niet op), vertaald in het Lets door Inese Paklone (Liels un Masz, Riga)
- » Jan De Kinder *Tomatenrot, oder Mobben macht traurig* (Rood, of waarom pesten niet grappig is), vertaald in het Duits door Monika Götze (Atlantis, Zürich)
- » Mattias De Leeuw en Edward van de Vendel *Lena und das Geheimnis der blauen Hirsche* (Dertien rennende hertjes), vertaald in het Duits door Rolf Erdorf (Gerstenberg, Hildesheim)
- » Pieter Gaudesaboos *Una scatola gialla* (Wat zit er in die kist?), vertaald in het Italiaans door Laura Pignatti (Sinnos, Rome)
- » Benjamin Leroy en Pieter van Oudheusden *Auf ins Schlaraffenland* (Het eiland achter de horizon), vertaald in het Duits door Birgit Erdmann (Mixtvision, München)
- » Aline Sax *Dobbeltspil* (Schaduwleven), vertaald in het Deens door Birthe Lundsgaard (Turbine, Arhus)
- » Leo Timmers *Foxi úr* (Meneer René), vertaald in het Hongaars door Tibor Bérczes (General Press, Budapest)
- » Sylvia Vanden Heede en Thé Tjong-Khing *Felek i Tola na wyspie* (Vos en Haas op het eiland), vertaald in het Pools door Jadwiga Jedryas (Wydawnictwo Dwie Siostry, Warschau)
- » Hilde Vandermeeren *Operatsioon "Bernie välja!"* (Operatie Bernie Buiten), vertaald in het Ests door Kristel Halman (Avita Kirjastus, Tallinn)
- » Guido Van Genechten *Klein wit vissie* (Klein wit visje), vertaald in het Afrikaans door Caren Van Houwelingen (Protea, Pretoria)
- » Guido Van Genechten *Little White Fish* (Klein wit visje), vertaald in het Engels door Caren Van Houwelingen (Protea, Pretoria)
- » Anton Van Hertbruggen en Edward Van de Vendel *Le chien que Nino n'avait pas* (Het hondje dat Nino niet had), vertaald in het Frans door Marie Hooghe (Didier Jeunesse, Parijs)
- » Judith Vanistendael en Michael De Cock *Der Brief von Papa* (De brief van papa), vertaald in het Duits door Rolf Erdorf (Beltz & Gelberg, Basel)
- » Judith Vanistendael en Michael De Cock *Beste Freunde für immer* (Beste vrienden voor altijd), vertaald in het Duits door Rolf Erdorf (Beltz & Gelberg, Basel)

- » Jean-Claude Van Rijckeghem en Pat van Beirs (Jonkvrouw), vertaald in het Macedonisch door Eli Pujovska (Ikona, Skopje)
- » Jean-Claude Van Rijckeghem en Pat van Beirs *Grevens datter* (Jonkvrouw), vertaald in het Noors door Hedda Vormeland (Manschou, Bergen)
- » Kaatje Vermeire en Tine Mortier *Marie und die Dinge des Lebens* (Mare en de dingen), vertaald in het Duits door Rolf Erdorf (Bohem Press, Zürich)
- » Kaatje Vermeire en Brigitte Minne *Kleines großes Wunder unterwegs* (Mannetje en Vrouwetje krijgen een kind), vertaald in het Duits door Andrea Kluitmann (Bohem Press, Zürich)
- » Kaatje Vermeire en Leen van den Berg *The Big Question* (De vraag van olifant), vertaald in het Engels door David Colmer (Book Island, Wellington)
- » Klaas Verplancke en Geert De Kockere (Allemaal praatjes), vertaald in het Koreaans door Jin-Young Choi (Hyunsil Publishing Sogumchanggo, Seoul)

Poëzie

- » Paul Bogaert *Selectie gedichten in het kader van het 45th Poetry International Festival*, vertaald in het Engels door Diane Butterman (Stichting Poetry International, Rotterdam)
- » Stefan Hertmans *Fuegos artificiales, dijo ella* (Vuurwerk zei ze), vertaald in het Spaans door Fernando Garcia de la Banda (Ediciones Recovecos, Cordoba)
- » Willem M. Roggeman *Notre pentru o poetica a timpului* (selectie gedichten), vertaald in het Roemeens door Valeriu Stancu (Cronedit, Iasi)
- » Ruth Lasters, Andy Fierens, Annemarie Estor, Delphine Lecompte, Yannick Dangre *Neue Lyrik aus Flandern*, in: *Literatur und Kritik* (september 2014), Duitse vertaling bloemlezing door Stefan Wiczorek (Otto Müller Verlag, Salzburg)
- » Paul van Ostaijen, Stefan Hertmans *The Singing of the Scythe – Poetry of the First World War* (selectie gedichten), vertaald in het Engels door David Colmer (Modern Poetry in Translation, Oxford)
- » Diverse dichters *Melopee – Siet poets neerlandês* (bloemlezing poëzie), vertaald in het Friuliaans door Giorgio Faggin (Societât Filologjiche Furlane, Udin)
- » Diverse dichters *Lumina ultimei zile* (bloemlezing poëzie), vertaald in het Roemeens door Jan H. Mysjkin en Doina Ioanid, i.s.m. Alexandra Fenoghen en Linda Maria Baros (Casa de Editura Max Blecher, Bistrita)

Strips

- » Serge Baeken *Sugar* (Sugar), vertaald in het Frans door Monique Nagielkopf (Dargaud, Brussel)
- » Brecht Evens (De liefhebbers), vertaald in het Koreaans door Joong-Seo Park (Mimesis, Gyeonggi-do)
- » Brecht Evens *På feil sted* (Ergens waar je niet wil zijn), vertaald in het Noors door Bodil Engen (No Comprendo Press, Oslo)

- » Kamagurka & Herr Seele *Kansalainen Cowboy Henk* (Cowboy Henk), vertaald in het Fins door Viljami Jauhainen (Huuda Huuda, Helsinki)
- » Kamagurka & Herr Seele *Cowboy Henk* (Cowboy Henk), vertaald in het Spaans door Maria Rossich (Autsaider Comics, Sineu)
- » Kamagurka & Herr Seele *Cowboy Henk* (Cowboy Henk), vertaald in het Deens door Naja Mollmann-Ibsen (Forlaens, Kopenhagen)
- » Willy Linthout *What we need to know* (Wat wij moeten weten), vertaald in het Engels door Laura Watkinson (Conundrum Press, Greenwich, Nova Scotia)
- » Olivier Schrauwen *Mowglin peili* (Le miroir de Mowgli) (Huuda Huuda, Helsinki)
- » Olivier Schrauwen *Gutten min* (My Boy), vertaald in het Noors door Cis-Doris Andreassen (No Comprendo Press, Oslo)
- » Brecht Vandembroucke *White Cube* (White Cube) (Actes Sud BD, Parijs)
- » Maarten Vandewiele *I f*cking love Paris* (Paris), vertaald in het Frans door Daniel Cunin (Casterman, Parijs)
- » Maarten Vandewiele *Monsieur Bermutier* (Monsieur Bermutier), vertaald in het Frans door Daniel Cunin (Casterman, Parijs)
- » Judith Vanistendael *Als David seine Stimme verlor* (Toen David zijn stem verloor), vertaald in het Duits door Ruth Notowicz (Reprodukt, Berlijn)
- » Judith Vanistendael *Kiedy David stracił głos* (Toen David zijn stem verloor), vertaald in het Pools door Slawomir Paszkiet (Wydawnictwo Komiksowe, Warschau)

Essay en literaire non-fictie

- » Geert Buelens *Europas Dichter und Der Erste Weltkrieg* (Europa Europa! Over de dichters van de Grote Oorlog), vertaald in het Duits door Waltraud Hüsmert (Suhrkamp, Berlijn)
- » Lieve Joris *Sur les ailes du dragon* (Op de vleugels van de draak), vertaald in het Frans door Arlette Ounanian (Actes Sud, Arles)
- » Mark Nelissen (Darwin in de supermarkt), vertaald in het Koreaans door Choi Jin Young (Green Knowledge Publishing Co., Seoul)
- » Bart Van Loo (Chanson. Een gezongen geschiedenis van Frankrijk), vertaald in het Russisch door Irina Grivnina (FLUID FreeFlay Publishers, Moskou)
- » David Van Reybrouck *Congo* (Congo. Een geschiedenis), vertaald in het Italiaans door Franco Paris (Feltrinelli, Milaan)
- » David Van Reybrouck *Contre les élections* (Tegen verkiezingen), vertaald in het Frans door Isabelle Rosselin en Philippe Noble (Actes Sud, Arles)
- » David Van Reybrouck *Mot valg* (Tegen verkiezingen), vertaald in het Noors door Guro Dimmen (Font Forlag, Oslo)
- » Paul Verhaeghe *What about me?* (Identiteit), vertaald in het Engels door Jane Hedley-Prôle (Scribe Publications, Victoria)

Theater

- » Paul Pourveur *Belçika oyunlari 3: Babamin Gölgesinde + Sivas, 2 tem-*

- muz 1993* (Belgische stukken 3: In de schaduw van mijn vader + Sivas), vertaald in het Turks door Saban Ol (Mitos-Boyut, Istanbul)
- » Paul Pourveur *Belçika oyunlari 4: Shakespeare Öldü* (Belgische stukken 4: Shakespeare is dead. Get over it.), vertaald in het Turks door Saban Ol (Mitos-Boyut, Istanbul)
 - » Peter Vandenbempt *Um de Nos* (Iemand van ons), vertaald in het Portugees door Susana Canhoto (Empresa de Gestão de Equipamentos e Animação Cultural, Lissabon)

BIJLAGE 3

Single audit verslagen van de bedrijfsrevisor

**SINGLE AUDIT VERSLAG VAN DE COMMISSARIS
AAN DE RAAD VAN BESTUUR
VAN HET VLAAMS FONDS VOOR DE LETTEREN VOI
GENERAAL VAN MERLENSTRAAT 30
2600 BERCHEM
OVER DE JAARREKENING
BETREFFENDE HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2014**

Overeenkomstig artikel 50, §1 van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof ("het rekendecreet"), brengen wij u verslag uit in het kader van onze opdracht van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten en tevens de vereiste bijkomende vermeldingen. De jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten bevat de balans op 31 december 2014, en de resultatenrekening voor het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de raad van bestuur van het Vlaams Fonds voor de Letteren volgens de bepalingen van het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten ten behoeve van de Vlaamse Regering en het Rekenhof.

Verslag over de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten – oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening van het Vlaams Fonds voor de Letteren VOI over het boekjaar afgesloten op 31 december 2014, opgesteld op grond van het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan, met een balanstotaal van € 2.326.385 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een positief saldo van het boekjaar van € 803.995.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de jaarrekening conform rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan, alsook voor het implementeren van de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Vandelanotte Bedrijfsrevisoren cvba
President Kennedypark 1a
B-8500 Kortrijk
www.vandelanotte.be

Burgerlijke vennootschap die
de rechtsvorm van een CVBA
heeft aangenomen.

T +32 56 43 85 80
F +32 56 43 85 81

RPR Kortrijk
BE 0433.608.707

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting hebben wij het aangepast karakter en de werking van de administratieve en boekhoudkundige organisatie, gericht op de productie van financiële rapportering in aanmerking genomen zonder een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit tot uitdrukking te brengen. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede het evalueren van de presentatie van de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten als geheel.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de personen die aangesteld zijn door de entiteit de voor onze controle vereiste toelichtingen en informatie verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van het Vlaams Fonds voor de Letteren per 31 december 2014, alsook van diens resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan.

Bepalingen inzake financiële verslaggeving

Aangezien de jaarrekening werd opgesteld in overeenstemming met het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten en in het kader van de doelstellingen van dit referentiekader, is de jaarrekening niet geschikt voor andere doeleinden.

Verslag betreffende overige door wet - en regelgeving gestelde eisen

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het naleven van het oprichtingsdecreet en van de bepalingen uit het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan, alsmede van de beheersovereenkomst, de statuten en van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding.

In het kader van onze opdracht, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende vermeldingen die niet van aard zijn om de draagwijdte van ons oordeel over de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten te wijzigen:

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met het rekendecreet en diens uitvoeringsbesluiten.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met het oprichtingsdecreet, de bepalingen uit het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan, of van de statuten van de entiteit zijn gedaan of genomen.

Kortrijk, 30 maart 2015

Vandelanotte Bedrijfsrevisoren CVBA
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Nikolas Vandelanotte
Bedrijfsrevisor

**SINGLE AUDIT VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE RAAD VAN BESTUUR
VAN HET VLAAMS FONDS VOOR DE LETTEREN VOI
GENERAAL VAN MERLENSTRAAT 30
2600 BERCHEM
OVER DE JAARLIJKSE ESR-RAPPORTERING
BETREFFENDE HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2014**

Overeenkomstig artikel 9, § 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2012 betreffende controle en single audit, hebben wij de jaarlijkse ESR-rapportering betreffende het boekjaar afgesloten op 31 december 2014 gecontroleerd. De budgettaire rapportering is door de raad van bestuur van het Vlaams Fonds voor de Letteren VOI opgesteld volgens het Europees Systeem van Rekeningen 2010 (ESR 2010), zoals uitgewerkt in de Handleiding over de Boekhoudregels, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar, zoals opgesteld door het Departement Financiën en Begroting, afdeling Jaarrekening en Certifiëring, in uitvoering van de principes beschreven in de Europese verordening betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen 2010 (ESR 2010) en in het Handboek van het Instituut voor de Nationale Rekeningen.

Verslag over de jaarlijkse ESR-rapportering – oordeel zonder voorbehoud

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor de ESR-rapportering

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de opmaak van de budgettaire rapportering volgens het rapporteringssjabloon zoals vervat in de Handleiding over de Boekhoudregels, eerste versie, opgesteld door het Departement Financiën en Begroting, afdeling Jaarrekening en Certifiëring, ("ESR-rapportering"), hierin begrepen de aansluiting van deze rapportering met de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten. De raad van bestuur is tevens verantwoordelijk voor de boekhoudkundige organisatie zoals voorgeschreven door het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof ("rekendecreet") en de uitvoeringsbesluiten. De raad van bestuur is eveneens verantwoordelijk voor het implementeren van de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de budgettaire rapportering die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Vandelanotte Bedrijfsrevisoren cvba
President Kennedypark 1a
B-8500 Kortrijk
www.vandelanotte.be

T +32 56 43 85 87
F +32 56 43 85 81

Burgerlijke vennootschap die
de rechtsvorm van een CVBA
heeft aangenomen.

RPR Kortrijk
BE 0433.608.707

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze ESR-rapportering tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij ethische voorschriften naleven alsook de audit plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de ESR-rapportering geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de ESR-rapportering opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's op een afwijking van materieel belang in de ESR-rapportering die het gevolg is van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne beheersing van de entiteit in aanmerking die relevant is voor het opstellen door de entiteit van de budgettaire rapportering opgesteld in overeenstemming met de ESR-regels, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden passend zijn, maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede het evalueren van de presentatie van de budgettaire rapportering als geheel.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel is de ESR-rapportering van het Vlaams Fonds voor de Letteren VOI per 31 december 2014 in alle van materieel belang zijnde opzichten opgesteld in overeenstemming met het Europees Systeem van Rekeningen 2010 (ESR 2010), zoals uitgewerkt in de Handleiding over de Boekhoudregels, in de versie die van toepassing is op het gecontroleerde boekjaar, zoals opgesteld door het Departement Financiën en Begroting, afdeling Jaarrekening en Certifiëring, in uitvoering van de principes beschreven in de Europese verordening betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen 2010 (ESR 2010) en in het Handboek van het Instituut voor de Nationale Rekeningen. Deze ESR-rapportering sluit op consequente wijze aan bij de andere elementen van de jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten.

Overige aangelegenheid

Het Vlaams Fonds voor de Letteren VOI heeft tevens een jaarrekening conform het rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten opgesteld voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2014, waarover wij in het eerste deel van deze bundel een afzonderlijk verslag hebben uitgebracht aan de raad van bestuur van het Vlaams Fonds voor de Letteren VOI op 30 maart 2015.

Kortrijk, 30 maart 2015

Vandelanotte Bedrijfsrevisoren CVBA
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Nikolas Vandelanotte
Bedrijfsrevisor

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Nikolas Vandelanotte', is written over the printed name. The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the end.

BIJLAGE 4

Lijst van afkortingen

AFKORTINGEN VAN NAMEN ORGANISATIES	
BAM	Instituut voor beeldende, audiovisuele en mediakunst
CeLT	Culturele en Literaire Tijdschriften
Ctb	Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie
DBNL	Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren
ELV	Expertisecentrum Literair Vertalen
FIT	Flanders Investment & Trade
IVA Kunsten & Erfgoed	Intern Verzelfstandigd Agentschap Kunsten en Erfgoed
KANTL	Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde
LOCUS	Lokaal, Cultuur, Steunpunt (steunpunt voor lokaal cultuurbeleid)
NLF	Nederlands Letterenfonds
NTU	Nederlandse Taalunie
PIW	Poetry International Web
SL	Stichting Lezen
Vai	Vlaams Architectuurinstituut
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
VAV	Vlaamse Auteursvereniging
VFL	Vlaams Fonds voor de Letteren
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroep
VTi	Vlaams Theaterinstituut
VUV	Vlaamse Uitgevers Vereniging
VVB	Vereniging Vlaamse Boekverkopers

AFKORTINGEN GEBRUIKT IN SUBSIDIETABELLEN	
IB	In behandeling
IG	Ingetrokken

LANDENAFKORTINGEN					
AR	Argentinië	ES	Spanje	NO	Noorwegen
AT	Oostenrijk	ET	Ethiopië	NZ	Nieuw-Zeeland
AU	Australië	FI	Finland	PL	Polen
BE	België	FR	Frankrijk	PT	Portugal
BG	Bulgarije	GR	Griekenland	RO	Roemenië
BR	Brazilië	HR	Kroatië	RS	Servië
CH	Zwitserland	HU	Hongarije	RU	Rusland
CA	Canada	IND	Indië	SE	Zweden
CN	China	IT	Italië	SI	Slovenië
CO	Colombia	KP	Zuid-Korea	TR	Turkije
CZ	Tsjechië	LB	Libanon	TW	Taiwan
DE	Duitsland	LV	Letland	UA	Oekraïne
DK	Denemarken	MK	Macedonië	VK	Verenigd Koninkrijk
ECU	Ecuador	MX	Mexico	VS	Verenigde Staten
EE	Estland	NI	Nicaragua	ZA	Zuid-Afrika
EG	Egypte	NL	Nederland		

COLOFON

Vlaams Fonds voor de Letteren
Generaal Van Merlenstraat 30
2600 Berchem
+32 3 270 31 61
info@vfl.be
www.vfl.be

Verantwoordelijke uitgever en hoofdredacteur:
Koen Van Bockstal, Generaal Van Merlenstraat 30, 2600 Berchem

Aan dit jaarverslag werkten mee:
Els Aerts, Noemi De Clercq, Koen De Smedt, Georgia De Winter, Lien Devos, Jos Geysels, Patrick Peeters, Marieke Roels, Lara Rogiers, Michiel Scharpé, Karen Thys, Koen Van Bockstal, Mies Van Dun, Elise Vanoosthuyse, Sophie Willems

Vormgeving: Studio Chapeluur
Druk: Drukkerij Sintjoris bvba

Overname van berichten is alleen toegelaten met bronvermelding.
Het VFL kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten en/of schade die voortvloeit, direct of indirect, uit het gebruik van deze informatie.

Wettelijk depot D/2015/9430/1

